

Ret out N110

M. Raper

p 42
195

Zeems, kur seltu taifa.

no 1809 B

Zauki stahsti,

no ka dauds labbu warr mahzitees,

muhfu mihleem Latweescheem

par labbu

pahrtulkohsti un pahrtaisiti no wahju wallodas

zaur

Birschu - un Sallas - draudses mahzitaju

Lundbergu.

Rihgā,

drikkēhts pee W. F. Häcker.

1830.

R: 7382 V

Der Druck wird gestattet, mit der Anweisung, nach
Bewerkstelligung desselben die gesetzliche Anzahl von
Exemplaren für die Censur-Comité einzuliefern.

Riga, am 16ten Februar 1830.

C. E. Napieršky,
Censor.

Pirma Modalka.

Rà Keins atpakkat nahk no kaxra, un ko
laudis no winna runna.

Rursemmê irr weens Krohna-zeems jeb brihwa
fahdscha, ko Seltuleijas-zeemu fauz; tur
dšhwo wairak ne tà peeždesmit fainneeki. Arri
basniza zeema widdû irr, un basnizaskungs tur
dšhwo šawâ muischinâ. Weenâ šwehtdeenâ,
pež maltites-laika, zeema jauni behrni, ap-
paksch weenas leepas, basnizas preekschâ, jak-
teja, deija jeb smeħjahs, kad schis jeb tas no
basnizas-krohga isnahze, krustam schkehrstam
straipeledams, kas šawu prahtu bija atstahjis
glahšê. Zitti semneeki ar šawahm seewahm
bija atrohnami pa teem trihs krohgeem; jo
wehl diwi zitti krohdšini schinni zeemâ bija,
Kalnakrohgs weenâ gallâ un Leijeskrohgs oh-
trâ gallâ. Wišfi dšehre, plukškeja, breħze un
liħgoja, tà to iħbeenas warr redseht, tur allus
un brandwiħns papilnam irr.

Tad eegahje zeemâ šwešchineeks, no stalta
auguma, fahdus trihsdesmit gaddus wežs.
Winnam bija pelleħs mehtelis un zella-šohma
muggurâ, un schabliš tam kahre fahnšs.
Wišch bahrgi isštattijahs, jo peerê tam bija
leela rehta un appaksch deggona melnas uh-
fas, tà ka wišfi behrni no winna bailigi ais-
beħdse.

Bet zittas wezzas seewas, ar furrahn
winsch sahze runnaht, to tuhballu pafinne, un
kleedse: „At Deewin! tas irr ffohlmeistera
Reins, kas preefch septinpazmit gaddeem
karrâ aisgahje! Skattait jelle, kahds leels
un disch winsch irr palizzis!“ — Un kad see-
was tâ kleedse, tad atstrehje wezzi un jauni
no frohga un no leepas, un drihs wiffi zeema-
eedfihwotaji bija sapulzinati ap muhsu Reini.

Reins dewe wiffieem wezzeem pasihstameem
labdeen, wiffieem mihligi rohtu sneegdams, un
teize, ka winnam grihbahs, nu atfal tē Seltu-
leijās dshwoht. Winsch effoht no saldatu-
deenesta atlaifts, un Deewam pateize, kas
winna dshwibu bija glahbis un usturrejis.
Nu ikweens to gribbeja eewest frohgâ un ar
brandwihnu meeloh, un tad winna ehrmigus
stahsus dsirdeht. Bet Reins pateize par
winnu labbu firdi, un fazzija: „Es esmu pee-
kuffis no staigaschanas; man grihbahs isdus-
seht. Bet teizeet man jelle, kas dshwo manna
nelaika tehwa mahjās? kas gahda par winna
lauku kohhpschanu?“

Tad atnahze sudmalneeks, un teize: „Es
tawâ tehwischkâ esmu eezehlis wehweru Jahni,
un tam mahjas un laufus us renti dewis. Bet
nu tam ja-eet ahra. Draudses-teesa man pee-
likke par wehrminderi pee tawas mantas. Pa-
leezi kahdas deenas pee mannim, kamehr weh-
wers zittu weetu dabbu; es ar tetw tad gribbu
lihdsibu turreht.“

De aisgahje melders ar sawu weefi us
sudmallu, un likke tam mihkstu gulkas-weetu
taifiht. Bet Reins waigaja dauds, brihscham
pehz scho, brihscham pehz to, jo winsch lab-
praht gribbeja wiffu sinnah, kas pa teem sep-
tinpazmit gaddeem sawa tehwa zeemâ bija no-

tizzis. Un melderam un melbereenei bija dauds
jastahsta. Tâ winni pluffschkeja sudmallâ lihds
pufsnakti. Bet Reinam patikke gauschi
meldera daita un prifcha meitina Ilse. Un
teesa arri bija, Ilse bija simukka meitina.
Bet Ilse arridsan ar labpatifschanu us-
skattija muhsu Reini, jo Reins bija dischs
un smuks puifis, wiffuwairak, kad ne redseja
us winna uhsahm, un winsch prahtigi un mih-
ligi runnaja, tâ buhtu tas no lunga kahrtas.
Lapehz ta ne drihstsejahs ar winnu runnaht,
un kad schis kahdu reis to usskattijahs, tad
ne sinnaja winna, fur sawas azzis mest no
fauniga prahta. Bet tomehr ta teize, ka
uhfas winnai ne patihk.

Zittâ rihâ pee brohfasta uhfas jau bija
nohst. Reinam lohti palikke tâ sudmallâ,
jo melbers un melbereene bija labbi gohdigi
laudis, un Ilse labbu firdi jau no winnas
azzim warreja nofih. Bet pehz astonahm
deenahm Reins jau warreja ee-eet tehwa
mahjās, un eefahkt sawus paschus laufus
kohpt. Gan masa bija winna buhschana, tik-
kai peezas puhru-weetas karrâ laukâ, desmit
puhru-weetas plawâ un diwi puhru-weetas
dahrsâ. Winsch tuhliht nopirke pahru gohwju
par to nandu, kas tam wehl pee meldera bija,
un eefahze pamasam eetaifitees.

Mahju-ehkas bija wezzas un pufpei fa-
krittuschas; bet winsch no draungeem dabbuta
ballus un atminus, un tâ winsch wiffu is-
lahptja, fataifija no ahrenes, masgaja un
ballinaja no eekschas. Pats muhreja un pa-
lihdsseja, mehse un tihrija, no rihâ lihds
wakkaram, ka winsch dauds naudas ne is-
tehetu. Ruddeni winna masas mahjas jau

bija taħš wišglištatās un wiššmuffatās wiššā zeemā; apfahrt bija dahrf pee upp-mallas. Un šchis dahrf bija tā pilšfehnteeu dahrf, ar smukku fehtinu aptaisihts. Wel-dera Ise daschureis ar preeku štattijahš pahre fehtinu, un ta bija tam daschu pukku-dehsti dewuši, un sohljusi, tam wehl wairak doht pawassarā.

See laudis Seltuleijās ilgi ne sinnaja, to dohmaht no muhsu Keina. Winšch no karradeenesta tik nabbags bija atnahjis, tā aisgahjis; to tee gan redseja. Gan winnam no pilšfehntas tappe fuhtita weena masa lahde; bet tur eekschā bija tikkai drehbes un ne dauds grahmataš. Tas bija winna baggatiba. Bet no naudas tur ne bija ne to manniht.

„Kas no winna buhs?“ tā runnaja zitti; „winšch nabbadšišch un mulkis, kas karradeenestā ne irr gahdajis par fewi pašchu. Winnam naw tik dauds pee rohtas, ka winšch fwehtdeenās warr kahdu glahši brandwihna dsert. Winnam japuhlejahš tā sunnam, no rihta lihds wakkaram. Wehl tehws winnam, par laimi, kahdu masu padohmu atstahjis; zit-tadi mums waijadsehtu winnu barroht.“

„Kas no winna buhs?“ tā jautaja atkal zitti; „leelus karradabus winšch teescham naw padarrijis, jo winšch ne sinn ne to stahstiht, tā zitti saldati; un Deems sinn, us kahdu wihs tas nerris to rehtu peerē irr dabbujis? Winšch preezajahš, ka nu irr atlaists.“

„Kas no ta buhs?“ tā teize zitti; „winšch ne greešch neweenam zeku, šchēisdams, ka wisseem laudim buhs to augsti zeeniht, tapeh; ka winšch saldats bijis. Bet mehš winnam

gribbam mahjist; tas leppotais lai fargahš, ka ne kriht dubšs.“

„Kas no ta buhs?“ wehl zitti fazzija; „winšch karrā ne to labbu ne irr mahzisees. Winnam grahmataš, ko neweens ne warr lassiht; warr buht, ka patš mahjitais to ne proht. Un tahdas ehmigas simes tur eekschā stahw, ka bailes irr, štattiht. Kas sinn, woi winšch ar launu garru ne stahw beedribā?“

„Lai Deews pašarga!“ kleebsē zitti; „ar winnu teescham naw pareisi. Winšch ne laisch neweenu zilweku šawā kambarā, arri pašcham fudmalneekam to aisleegdams, kas tomehr itdeenās pee winna nahf. Waktineeks itnakti tur eeranga ugguni zaur lohgu-flehgeem. Šchis kambars arween irr aisflehgts, un flehgi pa-leek zeeti arri pašchā deenā.“

Tā runnaja tee laudis, un smahdeja muhsu Keini.

Dhtra Nodalka.

Ko Keins reds šawā zeemā.

Kad Keins arri ne tappe dauds zeenihts no laudim, tad winšch patš tomehr wisseem bija laipnigs un mihligš. Tubliht eesahkumā winšch gahje zeemodams pee wisseem kaimineem, wai-zaja peh; behrneem, peh; laukeem, zit labbibas iskuhluschi, un tā teem zittadi klahjahš?

Bezžōš laikōš Seltuleijās-zeemš bija no Deewa fwehtihts. Jau fenn winna semneeki bija brihwi, piems wehl wiši zitti semneeki Kurfemmē zaur Keisera schehlasibu brihwe-stibu dabbuja, un arri lauki un plawas teem

ihpaschi peederreja. Bet winni ar laiku un gaddaem bija palaiduschees, un tiffai ne dauds namma-tehwi taggad wehl bija turrigi fauzami. Sudmalneefs ween wehl turreja pau simtu rublu. Rabbaga buhschana pee zitteem fainneekem jau no ahrenes bija skattama. No peejdesmit namma-tehweem desmit lifke fawus behrnus ubbagos eet; trihsdesmit wehl ta pufslidhs dschwaja, bet tomehr leelbs par raddos; un tiffai desmit wehl spehje, fawu galwas-naudu un zittas dohschanas riktigi makfah.

Gan drihs wiffas mahjas bija sakrittuschas, junti no wehja faplehti, lohga-stikli fadausiti un ar wihschkeem aishahsti jeb ar skalleem aiskrauti. Kad istaba eegahje, tad swirdeja pehz fuhdeem; galbi un benki bija melni un netihri, seenas no duhmeem apwehpinatas, grihdi fapuuhschi jeb pufsei islausti, woi no mahla nelihdsens klohnis taishts. Pa istabu dschwaja, lihds ar behrneem, siweni, wiffas, daschu reis arri zuhkas un telki. Dascham fainneekam ne bija ihpascha istaba, bet tas dschwaja ar wiffu fawu faimi rihja. Zitteem gan bija masa ehka, ko nammu fauze un kur ehdeeni wahrija; bet tiffai weens mas katlis, pahris pohdu, diwi woi trihs kohka-karrohtes un kahdi uhdensspanni, bija wiffi winnu kuhnes-rihki. Dahrst pee mahjahm stahweja bes zeetahm un stiprahm fehtinahm; auglu-kohki tur ne bija redsami, bet tiffai ne dauds faknes, kannepes un kartuppeles. Kafas un zuhkas ne warreja nowaldiht no dahrsa, ka nelabbus weefus. Preeksch istabas-durwim gulleja eefsch dubteem lauka-rihki, falaustas kahrtas un zittas leetas,

juffu juffam, un nakts-laita garram staigadams lehfi warreja pakrist. Wihri un fees was staigaja mahjas ar melneem krekleem un ar faplehskeem swahrkeem un kankareem, kas zaur zaurim apsmehreti bija ar wiffadu nesfophdribu. Matti ne bija fuffati, un pilni ar falmeem un pinkahm; mutte un rohtas nesmasgatas eefsch dauds deenahm. Wasi behrni fawos uskahrtos schuhplbs gulleja dauds reis lihds pufsdeenai flapjumä un fawä netihribä, un prahwaki behrni pufskaili skraidija apkahrt faplehtos krekls, jeb eelihde zepli, tik ka karstumu warreja panest, un pehz ka pelnusruschki woi ka tschiggani islihde.

Woi tad gan bija brihnums, ka tahda nesfophdra dschwoschana dsemdeja dauds flimmbas, wiffuwairak pee teem nabbageem behrneem? Raschkis bija ka eedsimta fehrga, un daschäs mahjas ne isfudde no tehwa tehweem lihds behrnu behrneem. Ak Deemschehl! zik dauds behrni un peeanguschi nomirre ifgaddus ar wehdera-fehrgu! — Kad nu kahds zilwefstahdas mahjas safirge, tad gaidija dauds deenas, jeb diwi woi trihs neddelas, kamehr palihgu mekleja, un arri tad ne pee ihsteem un gudreem ahrsteem, bet pee wezzahm bah-behm, puhschlotajehm, ruhnikem, tschigganeem un pee zitteem krahpneekem. Woi tee wedde to flimmu zilwefu jeb behrnu us pilsehtu, sweeschä basniza, un lifke to swehtih. Bet tas makfaja labbu naudu. Ru tappe rudsi pahrdohiti jeb gohtos us tirgu westa, bet flimneekam tas ne palihdsjeja. Darbi tappe aiskaweti, un mahjas-buhschana jo deenas jo masumä gahje. Ak, un zik dauds behrni un peeanguschi zilwefi zaur tahdu neprachtigu kohpschjanu atradde fawu agru nahwi! Bet kad

fahds flimneeks bija nomirris, tad mahjās eefahje preezigas deenas. Darbi tappe pee mallas likti, brandwihs stahweja deenā un nakti us galdu, neweens ne drihtfejahs ko strahdaht, kamehr wehl lihks ne tappe glab=bahts; un lai tas nomirris arri buhtu bijis kas sinn zit nabbags, leelas behres bija ja=taifa, kad arri pehz atraitne un bahrini baddu zeestu.

Kad Reins kahdu reis gribbeja labbu pas dohmu doht, un us spohdribu un glihtu dsh=wofchanu sawus kaiminus skubbinah, tad tee to nehme par launu. Zitti atbildeja: „Nab=bagi laudis ne warr tā dshwoht, kā fungi!“ Zitti fazzija: „Kas tew par to? Bahsi sawu deggoni zittur!“

Ru sinnams, pee leeleem un turrigeem kaimneekem gan bija zittadi; labbakas ehkas, tibrakas istabas, spohdrakas drehbes! Bet arri tur ne bija wiss pareisi. Jo redsedami arween un wissapfahrt nesphodribu un pas laifchanu, tee paschi arri ne behdaja dauds par gohdigu dshwofchanu. Swehtdeenās ween tee leppojahs ar dahrgahm drehbehm un ar smalkeem swahrkeem. Tur klah, tee kleedse arween par Keiseru un waldineekem, un baschijahs par gruhkeem laikem; un arri teefa bija, gan gruhti teem bija. Jo winneem bija jamakfa galwas=nauda, rekruschu=nauda, teefaswihru=nauda un zittas dohschanas, nesween par fewim, bet arri par teem nabba=geem un negohdigeem kaimineem. Par to tee palikke nemeerigi un dufnigi.

Seltuleijas=zeemā weens stahweja prett ohtru, un kilda un bahrschana ne kad ne truhke. Zits zittam ne tizzeja. Itweens sinnaja kaut ko launu no zitteem stahsiht. Rabbagi apfau=

beja baggatus, baggati speede un plehse nab=bagus. Baggati isdewe labbibu un naudū us nescheligeem augkeem. Kas trihs puhru pawassarā nehme, tam bija ruddeni ja=atdohd tschetri puhri, un daschureif tee paschi wehl bija jawedd us Nihgu. Zitteem parradu=nehmejeem bija jastrahda par augkeem diwi woi trihs nebdelas, paschā leelā darba=laikā, saweem baggateem draugeem, un prohti, bes wissas makfas. Rabbagi tur pretti eenihdeja baggatus, un teem par spihti wissadu skahdi fleppeni padarrija, teem nosagge dahrsa=ang=lus, eepahwe ptawā un rudfōs, un arri zit=tus laufus ne taupija. Arri laulati draugi dshwoja ifdeenās bahrschanā un keshschanā un kauschanā, un behrni tahdu negantibu mahzi=jahs no saweem pascheem wezzakeem.

Lai gan wissa draudse tahdā nabbadsiā un truhkumā dshwoja, lai gan wissi ifdeenās kleedse par gruhkeem laikem, schee lautini toz mehr daschureif bija lepmi un pahrgalwigi. Pee darbeem tee ne bija wissai muddigi. Un kad tee, kam wairak pee rohkas bija, rihtōs wehlu pee darbeem peegahje un waktarōs jau agri us mahjahm skrehje, tad tee runnaja paschi pee fewim: „Kam tad mums buhs tik dauds puhletees? Mums pahrtischana ne truhkst!“ — Bet nabbagi kalpi un algadschi arri ne pah=nehmahs eeksch strahdaschanas; tee desmitreis par sundu gribbeja atpuhskees, ikkurā azzu=mirkti apfahrt skattitees, tabafu smehschet, tee stahweja un galwu kassidami fazzija: „Wehs ne effam lohpi! mums labbi jadust!“

Bet kad sesdeena jau bija klah, un wehl wairak swehtdeena, tad katrs sawu pehdigu kapeiku aisneffe us trohgu un eefahje plihstet ar saweem schuhpu=beedreem. Reween wezzi

wihri to darrija, bet arri seewas, meltas, brihscham jau sehni. Kam ne bija naudas, tas tur aisnesse rudsus, meeschus, linnus, meddu, ohlas, ohgas un zittas leetas, un tahs pahredewe par allu un brandwihnu. Basniza bija tuffscha, bet frohgi allaschin pilni. Tas bija lehrms un kleeegschana, bahrschana un kauschana; un kad kahds fweeschineeks woi zekawihrs fwehtdeenâ gribbeja kohrteli dabuht tahdâ frohgâ, tad winsch to ne warreja, un tam bija jabrau; us zittu zeemu. Bet tee Seltuleijeeschi tumfchâ waffarâ islihde no frohga, zits ar sillahm un sapampuschahm azzim, zits ar fadausitu peeri un beggoni, zits ar sakultu mugguru. — Urri darba=deenâs frohgeem ne peetruhte weesi; jo schee lautini ne zeenija dauds kaufas rihfles. Bet daschureis pa tam starpam mahjas=laudim ne bija ko ehst. Bet ruddens=laikâ, jeb kahdâs fwehtkâs, jeb kahdâ gohdâ=deenâ, tad arri mahjâs wifs bija papilnam, tad tee laudis ehde un dschere deenâ un nakti, rihtâs un waffarâs, un ne ilgi dewahs meegam. Tikfai diwi jeb trihs stundas gulleddami, tad atkal eefahze to jauku ehfchanas=darbu! Un tâ tas bija trihs, tschetras woi astonas deenas no weetas. Daschas kahsas wairak naudas maksaja, ne kâ leela funga dschires, baggatâ pilli. Sâ weenreis diwi saimneeki kohpâ, weens bruchgana, ohtrs bruchtes tehws, kahfahm nopirke brandwihnu par peezebsmit puhru rudsu. Zifgan no zittahm ehdamahm leetahm tappe is=teprehts tahdâs gohbu=deenâs! Un pa tam starpam strahdaht ne tappe ne kas strahdahts, retti pehz lohpineem raudsifhts, un beidscht wiffi weesi un mahjas=laudis palikke sliimmi, woi to mehr tik wahji un peekuffuschi, kâ ne kahjas nedf rohtas ne warreja kustest.

Swehtki bija papilnam, un sinams, wiffi bija jafwehti us tahdu paschu preezigu wihfi. Wiffus basnizas=fwehtkus tee fwehtija diwireis, papreeksch pehz jauna, tad pehz wezza Kalendera. Sâ teem bija diwi jaunigabdi, diwejadâs leeldeenas, dubbulti waffaras= un seemas=fwehtki; bet arridsan wiffas zittas paswehtdeenâs tappe diwireis fwehtitas; kâ: fweetschu=deena, Mahres=deenas, Johrgu=deena, pelnu=deena, ugguns=deena, maifes=deena, Jahnas, Jehkaba, Mikkelâ: un Mahrtina=deena, un t. j. pr. Kad kur tuwumâ bija tirgus, tad tur bija jabrau; woi deht kahdas mafas waijadsibas, woi pawiffam bes waijadsi=bas, tikfai skattifchanas deht, un tâ atkal diwi woi trihs deenas tappe isgaisinatas. Ru sinams, pee tahdas dschwofchanas netweens ne warreja us preekschu kluht sawâ namma=turreschana, bet wifs jo deenas jo maggumâ gahje.

Trescha Nodalka.

Ko tas prahtigs melders stahsta.

Keins, sawâ zeemâ tahdu negohdigu dschwofchanu redsedams, apskaitahs par to, un aisgahje us sudmallu. Bet kad ta laipniga Ilse gam usfnehjahs, tad winna ihgnums pahregahje. Winsch fazzija us melder: „Ak tawu fuhru deeninu! kâ besdeewigi un besprahtigi dschwomuhfu laudis! Wiffur rohnahs tikfai nabbadsi, truhkums un grehki! Daudf zittadi tas bija, kad man nodewe rekrutâs. Toreis wiffi bija labbi strahdneeki laukâ, labbi turriki namma=tehwi mahjâs; toreis par wiffu Kursemmi muhsu laudis tappe gohdinati un

zeeniti, un wiffi dſimti=laudis tohs apffau-
deja, un wehlejahs no wiffas firds, winnu
weetâ buht."

Melders atbildeja: „Muhfu zeems irr dauds
zeetis karra=laikâ, tâ kâ wiffa semme toreis
zeete. Pranzoschi dſihwoja tē gan drihs puſs-
gabbu, ehde un dſehre, un nehme, kaſ win-
neem patifke, maiſi no flehts, ſahli no pla-
wahm, lohpuſ no laidareem un nandas no
makfa. Bet muhfu nelaimē ne zekahs no
karrâ, jo zittas draudſes un pagasti to paſchu
gruhtibu un wehl wairaf redſeja, un tomehr
atkal eefahze, pee maiſes un pee ſpehka kluht.
Bet pee mums jo deenas jo fliftaki paleek;
mehs ſawâ pohſtâ eegrimſtam!"

„Lai Deewſ paſarga," teize Reins, „ka
taſ jelle ne noteek!"

Melders atbildeja: „Daſ naht no ta, ka
muhfu laudis paſchi ne dſennahs us preek-
ſchu. Zitti ſemneeki gan arri peldeja ne-
laimes ſtraumē, bet tee mefleja pee kraſta
nahkt un glahbtees; muhfu laudis tur pretti
aiſeet ar wiinkeem us pohſta=juhru, un tee,
kaſ tohs wehl warreja iſwilt no uhdenſ ar
palihdſigu rohku, tee paſchi tohs wehl eeftumj
dſilaki."

„Kaſ tahdi irr?"

„Do es tew gan gribbu kluffinam ſazziht,"
atteize melders. „Rad kahdâ draudſē, kâ
muhfu, lauſchu labbklahſchana atpakal eet,
tad teefſham winnas teefas=wihri un preekſch-
neeki pee ta dauds irr wainigi, wiſſuwairaf
tahdâ brithwâ zeemâ, kâ ſchē Seltuleijâs, fur
ne walda labbi un gudri teefakungi. Muhfu
pagasta=waldineeki irr ſemneeki, un tahdi

daudſreis wairaf plehſch un ſpeeſch, ne kâ
ſweſchineeki, un tee arri zaur ſawu mulkibu
mums daſchu ſkahdi darra. Diwi winnu
ſtarpâ Kalna= un Leijasfrohgâ us renti turr,
un ta treſcha ſnohts leet Waſnizas=frohgâ
ſchenkeht. Tapeh; taſ winneem patihk, kad
laudis wairaf frohgōs fehſch, ne kâ laukâ
ſtrahda. Rad kahda runnas=turreſchana irr,
tad laudis ſa=eet woi weenâ, woi oſtrâ
frohgâ, un ſinnams, papreekſch irr jadſerr,
tad warr labbaki un drohſchaki runnaht, tâ
dohma winni. Ja kahdam nau nandas, tad
tam tohp dohts us parradu; bet ruddent ja-
makfa woi ar labbibu, woi ar ſeenu, woi ja-
pahrdohd kahda plawa jeb kahdſ ſemmes-
gabbals. Jeb tee parrådneeki makfa neſchē-
ligus anglus. Ur pagasta=lahdi arri tâ eet
kâ eet! Lahde gan wehl irr, bet tukſcha!
Pagasta=teefa gan ſalaffa galwas=naudu, re-
krutu=naudu, teefaſwihru=naudu un zittas
frohna=dohſchanas; gan baggatus ſpeeſch,
gan pahrdohd nabbadſina pehdigu gohwi: bet
tomehr mehſ ne kad ne eſſam lihdsigi, un
ifgaddâ muhfu parradi paleek leelaki; bet ta
rehlineſchana irr allasſchin lihdsiga. Ak, zif
daſchu bahrinu mantas ſchinnî pagasta=lahdē
iſſubde, kâ ſneegs pawallſarâ, un anglus tahs
ne muhſcham ne neſſ, lai arri pahreet deſmit
gaddi un wairaf."

„Bet, melders, kad tu wiſſu tik labbi pa-
ſiſti, kapeh; tu tad ne runna kahdu reis lau-
ſchu preekſchâ?"

„Tapeh; ne," atteize melders, „ka taſ ne
fo ne palihdſehtu. Jo tee, kam wairaf ſpehka
irr, darra kaſ teem patihk, un tee nabbagi irr
winnu parradu=nehmeſi, un tapeh; kluffu

zeefch. Bet ja es gribbetu fatu mutti atdarriht, tad man pehdigais gals buhtu, un wiini ne rimtohs, kamehr man isdshihu no zeema ahrâ. Tee nabbagi irr baggatu lauschu funni, kas no winneem tohp rihdinati us ikweenu, kas teem gribbetu pretti buht."

"Ak, kahda breefmiga leeta!" kleebse Reins; „bet kad teem naw prahts, woi tad teem naw ne kahda Deewa=bihjafchana, ne kahda sinnama firds?"

"Ak, kas to dohs!" fazzija melderš. „Muhfu mahzitais gan gohdigs un prahtigs kungs, bet wezs un nespehzigš. Winsch basnizâ retti nahf, gan drihs wairaf flims ne kâ weffels buhdams. Swefchi basnizas-kungi gan daschureif tam paligâ nahf, bet swefch paleet swefch. Un jaunu mahzitaju ne warr winnam peelikt, jo diwi kohpâ tē baddu mirtu. Tē mehš jau desmitâ gaddâ effam kâ awis bes ihsta ganna. Un kad arri spreddikis tohp fazzihš, tad mas basnizas=gahjeji rohnahš, un dasch nahf Deewanamâ tikkai ar meefu, bet ne ar dwehš fell. Kas tad muhs warr waddiht us labbafu zekku?"

„Woi tad ffohlmeisters ne warr no fatwas puffed kaut ko darriht?" jautaja Reins.

Us to atbildeja melderš: „Pehz tawa gohdiga un prahtiga tehwa nahwes gan flikti eet ar muhfu ffohlu. Jaunais, kas winna weetâ nahze, ne proht dauds, patš irr dsehrais, un dshwo negohdigi. Ko tad behrni warr mahzitees no tahda ffohlmeistera? Winni grehtus reds mahjâs, un launu reds ffohlâ. Ko palihds tad, kad tee ar dauds puhleschanu ismahjâhs grahmata lassihf; tee ahtraki mahjâhs lammahf un lahdeht, sweh-

reht un melloht, plihsteht un sagt un neschehstiba dshwoht!"

Reins nofkummis fatu galwu krattija, un dohmigs aisgahje us mahjahm.

Zettorta Modalka.

Reins mehgina, winnus pamahzihf; bet wifs irr welti.

Weenâ swehtdeenâ pehz spreddika wiffa draudse tappe fapulzinata, jo labs padohmis bija lohti wajjadfigš, fur naudas neme? Waldinceki bija uslikufuchi jaunu dohschanu. Zeefas=wihri un preefschneeki stahweja par widdu, un fainneeki apfahet teem; ais scheem arri kalpi, seewas un behrni, leelâ rinki, gribbedami ko jaunu dsirdeht. Reins atnahze arridsan, un sawâ prahtâ bija apnehmees, ar laudim prahtigi runnahf un teem labbu padohmu doht. Kad pagastawezzakais bija beidšis runnahf, tad Reins kahpe us kahdu akmini, un eefahze tâ: „Mihli draugi un faimini! Kâ jauns puifis es esmu karrâ aisgahjis, kâ peeaudšis wihrs esmu atnahjis. Bet ee=eijoht muhfu zeemâ, es gan driht to wairš ne pasinnu, un man firds gaušchi fahpeja, kad es redseju, kâ wifs effoht zittadi palizzis. Jo wezzôs laifos muhfu zeems, pehz wiffas teefas, tappe faufes par Seltuleifu, jo Deewa swehtiba tē bija wairaf redsama, ne kâ zittur. Wiffi eedshwotaji tē preezigi dshwoja un labbi pahrtikke; nabbagi ne bija dauds, un ubbagi pawiffam ne bija redsami. Muhfu Seltuleijeeschus warreja pasihf jau pee winnu

drehbehm: gohds un glihtums fedse winnu meefas, un teem bija neween pahrtifchana mahjās, bet arri wehl kahds rublis kabbatā. Muhfu pagasta=lahdē bija arween fchēhsta nauda atrohnama, un arri weens nandas=papirhs (Kreditschein) no 1000 fudraba rubleem, kas ifgaddā 50 rublus anglus nesse. Draudses galwas=nauda jau pufsgaddu woi weffelu gaddu papreefsch salassita gulleja teefas=lahdē. Muhfu lauki bija pareisi apfuhdoti un labbi kohpti, jo lohpi mums bija papilnam, un ne fur tahdus rudfus un waffarajus ne redseja, kà pee mums. Ifkurfch fainneeks brauze kà ar bandineeka firgu, un muhsu istabas, flehtis, laidari un rihjas bija zeetas un glihtas arri no ahrpuffes, un eekschā bija Deewa fwehtiba mannijama. Teefcham, Seltuleijsā bija arri selta=laiki!"

Keina wahrdi patifke wiffeem, un zitti teize: „Gan teefs, ko fakka; wezzi laiki bija labbi laiki!"

Bet winsch wehl runnaja: „Taggad tas tā newaid wairs, kà bijis. Nu ne warr wairs muhsu zeemu faukt par Seltuleiju, bet par Suhduleiju. Lauka=fwehtiba irr isfuddusi! Zittam par dands semmes, un tas ne warr to pareisi apkohpt; zittam par mas lauku, un tam arween maifes truhst. Taggad dascheem gohds irr, ubbagōs eet; un kas zittahrt tur-rigs fainneeks bija, tas eet deedeledams apfahrt, no negohdigeem behrneem un no neschehligeem raddeem istumts no mahjahm. Gan drihs wiffeem namna=tehweem irr grubti parradi pee krifsiteem un pee schihdeem wifs=apfahrt. Teefas=deenās nahf fuhdseschanas no mallu mallahm, un teefas tē atnemm gohwi, tur pahrdohd firgu dehl parradeem; un kad

Krohna=dohschanas ne warram maffaht, tad augstakas teefas pee mums atfuhsta saldatus, tohs parradus ar warru eedfih. Gan wezza lepniba wehl irr, bet wezza nauda truhst. Dubli pa eelahm, fuhdi pa istabahm, un netafniba un neschēhstiba firdis! Jo tē mas irr, kas proht labbi strahdaht, bet dands, kas mahf labbi dsert, krahpt, sagt, melloht un lischkehrt. Kad wifs tā paleek, tad muhsu gals buhs fauns un pohstis! Ak, jau faiminu draudses muhs fauz por pluffateem!"

Winnam tā runnajoht zehlehs leela nemeeriba un furneschana stary laudin, un wiffi palitte dufnigi par tahdahm wallodahm, tā ka meldera Ifse trihjeja pee wiffas meefas no bailibas ween. Jo fchi stahweja pee feenas us tahdu benki, un bija wiffu dsirdefusi un redsejusi.

Bet Keinam ne bija ne kahda bailiba, un ar jo stipraku balsi winsch uswarreja to nemeerigu trohstni, un mahzija wehl tā: „Nihli brahti! Kad jums wehl weena pascha gohda=lahfite firdi, tad fneedseet zits zittam rohku, fazzidami: „Dā tas ne warr palikt! tam buhs labbakam topt!“ — No ka nahf juhs nelaimē? Ak, juhs lauka=fwehtiba irr eekrittusi brandwihna=glahsē, juhs dahras=augli allus=truhst! Juhs effect aismirfuschit taupih, un ne prohteet wairs kreetni strahdaht. Bet nabbadsiba wedd lehri us fahdsibu, un flinkums irr wella=perreklis, fur tohp perrehts neleetis. Juhs tehwa mantas irr isfchkehrdetas, un winnu basnizas=fwahrti palikke por luppateem un kankareem. Ja jums kahdi wehrdini, tad tohs frohgā nesseet; bet feewas un behrni pee fauseem garrofeem krent. Kahdi juhs buhseet us preefschu? — Es waizaju juhs, teefas=lohjektus, fur irr

muhfu draubfes nauda? tur muhfu bahrinu mantas? woi effeet labbi namma-turretaji? kam juhs ne dohdeet lihdsbu? kam ne dohdeet gudru padohmu, kà mehs wehl warram glahbtees? kapeh; juhs ne peespeedeet wairak tohs flinkus pee darbeem? kapeh; juhs dohdeet tif dauds laudim waku, ubbagds eet?"

Kad Reins tà bija runnais, tad kleedse zitti preekschneeki: „Turr mutti, nebedneeks un wasankis! jeb mehs tew eeliksini pagrabbà pee uhdens un pee faufas maifes us trim deenahm.“ Un wijs tas pulks lihds blahwe: „Turr mutti! turr mutti!“ — Bet Reins atbildeja: „Jums tahda warra, man zeetumà list; bet man irr ta teefa, pah jums kuhdseht pee augstakahm teefahm. Kad es tur stahstischu juhsu negohdigu dshwofchanu, tad jums fliftaki klahsees, ne kà mannim pee uhdens un pee faufas maifes! Nahdait man, ka es esmu nepareisi runnais, ka es esmu mellojis. Waizajeet few paschus, bet ar taisnu firdi: Woi juhs wairak baggati jeb wairak nabbagi effeet kluuschi? Woi juhsu starpà wehl miht tizziba un taisniba? Jeb woi ne mahjo pee jums plehsigs prahts, launi kahrumi, walkschliba, negantiba un wiffadi blehnu-darbi? Un kad juhsu firds us to ne gribbetu atbildeht, tad skattait us saweem palaiskeem laukem un dahrseem, us sawahm sakrittuschahm ehkahn, us sawahm tufschahm klehtim un tihnehm, us saweem noplifschweem swahrkeem un krekleem, un us saweem nefohpsteem behrneem, — tee wiffi irr manni pateefigi leezineeki.“

Reins wehl wairak gribbeja runnaht, bet ar leelu trohksni tee to nogruhde no afmina, un tam ne tahwe wairs runnaht. Zitti jau gribbeja pee winna rohkas peelikt; bet Reins tohs

fehre ar leelu spehku, un tohs gruhde us zitteem, tà ka winnu galwas daufoht fastanneja, kà tufschas buddeles. Tad pazehle winsch no semmes kahdu leelu nuhju, un draudeja, to pirmu semmè fift, kas to gribbetu aistift. Gan trohksnis palikke leelaks, gan leelaka ta kleegschana, un zitti gribbeja to ar afmineem nos mehtaht; bet Reins, ar pazeltu nuhju, widdu starp saweem eenaidneekem drohski aishgahje us mahjahm. Bet afmini un lahsti tam no tahlenes pakkat skrehje, un ar affinainu galwu winsch pahrahje sawà istabà. Winsch nomasgaja affinis, fahseje sawas wainas, un bija meerigs.

Tad atskrehje Ilse, bahla kà nahwe, ar asfaru pilnohm azzim, un waizaja: „Rein, kà klahjabs?“ — No bailehm ta ne warreja ne ko wairak fazzih. Bet winsch to eepreezinaja un eedrohshinaja, un to speede pee sawas firds.

Peekta Nodalla.

Kà Reins tohp waijahs no saweem eenaidneekem, un ko winsch pats darra.

No ta laika Reinalm ifdeenàs bija firdehsti un kibbeles. Nerahni sehni, no wezzakeem skubinati, tam nakts-laika sadausija lohgu-stikus ar afmineem; zittureis tam eezirte feschas ahbeles, ko bija dehstijis dahrsà. Atkal kahdu nakti tam isfagge gurkus no dohbehm. Kad winsch aishgahje pee teefahm schelotees, tad teefas-wihri to wehl apsmehje, fazzidami: „Das irr Deewa fohdiba par sawu leelu mutti; gan leelaku strahpi effi pelnijis! Eij prohjam ar sawu negantu mehli!“

Keins atbildeja: „Rad juhs man aisch leedseet wissu teefu prett tahdeem blehdinee-keem, un ne gribbeet man ne kahdu drohshibu doht, tad dohdeet wisseem laudim sinnu, ka es pats palihgu meklefchu un few paschu aischstahweschu. Lai ikweens fargahs no skahdes!“ —

Bet winna eenaidneeki jo deenas jo wairak mekleje to spihntaht un eekaitinaht, bet daudsreis few pascheem par skahdi. Keins bija kahdu reis us waffarinu sudmalla; to sinnaja winna eenaidneeki, un eelihde atkal winna dahrsa un eefahze wissu pohstih. Bet nejauschi islehze no fakta diri leeli breefmigi funni, un eefahze nahwigi reet. Ahu! ka isprukke nu tas besdeewigs pulks, un no bailehm pahremts dohmaja, ka Keins effoht kahbus launus garrus atstahjis mahjas par fargeem. Nu wehl Keins, kas sawu funnu reeschanu bija dsirdejis, no sudmallas atnahdam, teem fastappe, un ar breefmigu balsi teem uskleedse: „Kam juhs sagdami effeet eelausfchees manna dahrsa?“ — Nu wisseem bailiba usgahje, un neweens ne drihstehjahs wairs, naktis-laita Keina turwuma nahft.

Bet winsch pats bija un palikke mihtigs un laipnigs wisseem zilwekeem, dewe labpraht labbu padohmu un palihgu, kam wajjadisba bija. Bet winnam arween bija schehl draudses nelaimiga buhschana. Winsch aischgahje pee wezza mahzitaja, un atradde to us flimmbas-gultu. Schis gohdigs un zeenigs firmgalwis lihds ar winnu noscheloja no wiffas firds tahdu nelabbu buhschannu. „Ro warru es nabbags wahrgulis darriht? Juhs redseet mannu nespehzipu! Kamehr wehl biju jauns un wessels, tad manni draudses-behneni gan bija zittadi. Kaut Deews man jelle at-

pestitu driht no schahs wahrgu-semmes, tad zits, jauns gans manna weeta warretu labbu strahdht. To es luhdsu ikdeenâ no schehliga Deewa!“ — Keins to wahju wezzehwu atstahje ar noskummuschu prahtu.

Winsch apgehrbe sawas labbas drehbes, un staigaja us pilsehtu, woi tur ne warretu kahdu palihgu un labbu padohmu atrast. Winsch strehje pee dauds fungeem; bet zitti ne bija mahjas, zitteem ne bija wallas, zitteem bija weesi, zitti ne gribbeja winna luhgschanas dsirdeht, zitti atbildeja: „Kas mums behdas par to?“ — zitti winnu wehl isfunnija, un to isdsinne zaur durwim. La winsch tik pat behdigs atpakkal nahze, kluffinam raudadams.

Sesta Nodalka.

Jaunais skohlmeisteris.

Sawa zeema atpakkal nahjis, Keins ne teize neweenam, kapehz winsch pilsehta bijis, nedf ka winnam tur bija klahjees. Tur pretti winsch rahbija preezigu prahtu, ka arween, un runnaja ar wisseem mihtigi. — Winna leelakais prettineeks bija Kalnakrohga Brenzis, kas par wisseem bija baggats namma-tehws Geltuleijas, un arri teefas-preekschfehdetais. Schis stahweja preeksch durwim, zeppuri us weenu ausi un rohkas aisch muggura turredams, un skattijahs pa labbu un atkal pa kreisu pufsi.

„Labs wakkars, mihlais teefas-wihrs,“ usrunnaja to Keins; „woi jau no darbeem isduffet?“

Brenzis galwu druszin lohjidams, ar lepenem wahrdeem atbildeja: „Mehs sawu pah-

tiffchanu nopelnam, arri mahjäs palikdami, un ar pahtagu aistrentam no sawahm durwim wiffus deedelneekus."

Reins, tahdu nemihligu wallodu dsirdejis, steidsehs garram. Bet winna firds tappe eepreeginata, kad winsch pee fudmallas eerandfija sawu mihtu Jlsiti. Da sehdeja us benki preekch durwim, leepas pawehni, un schue jaunus smalkus kreflus. Bet ta nosarke, winnu redsoht, un drebbedama tam rohku dewe, nosmaidija, un affaras tai spihdeja azzis.

"Kam tu raudi? Jlsite mihta!" waizaja Reins ar bailign prahtu.

Jlse affaras noslauzija drihs, un jo mihtligi tam usmaididama un galwu krattidama teize: "Schodeen, mihtais Rein, es tew to ne teifschu; bet tu to gan kahdu reis dabbusi sinnaht!" Un ta wehl dalkata un mihtigaka palikke. Winsch gan wehl ohtru un treschu reis jautaja, bet ta ne teize, kam winna bija raudajusi.

Ead Jlse waizaja: "Bet tu effi pilsehtä bijis! Fur gan buhfi labbi islustejees un daschas smukkas pilsehtas meitas redsejis. Woi naw teef? Bet tu effi nostummis? Woi tew schehl irr, ka tu tik ahtri atpakkat nahzis? Tew gan ne patihk wairs muhsu zemä buhschana? Kas tew kaisch, mihtais Rein?"

"Nu dee! mihta," atteize Reins, "man ne fur ne patihk tik labbi, ka schè, wiffu wairak tawä tuwumä. Tè irr manna, teh wiffa, tè irr mannas mahjäs, un es warretu itt laimigs un meerigs buht. Bet man firds schup, kad es redsu, ka muhsu laudis tik negohdigi un tik nelaimigi dsihwo, un es ne sinnu teem palihdseht, jebchu gan lab-

praht gribbu. Un zitti arri ne gribb un ne proht tohs glahbt!"

Jlse teize: "Mihtais draugs! kam tu behdajees par to? Wehl Deews dsihwo debbestis, tas irr taisns un swehts; tam irr papilnam spehta, tohs kaunus sohdiht un tohs labbus swehtih. Kam tu noschrojees par to?"

Reins teize: "Woi es warru laimigs buht ellè, fur es redsu wella darbus un nabbagu dwehsetu mohkas? Täpat es ne warru laimigs buht wirf semmes, kad es redsu, ka manni kaimini un brahli besdeewigi un negohdigi dsihwo, un sawä laizigä un muhschigä pohstä eestreen; ka winni no plehsigem un baggateem zilwekeem peekrahpti un islaupiti tohp; ka winni jo deenas jo nabbagi paleek, jo deenas jo grehzigi, un us krahpschanu, sagschanu, flinkumu, plihteschanu un neschähstibu dohdahs, un pehz ka blehdneeki sagrabhti, noteefati un us Sibbiriu fuhritti tohp. Woi tad ne esmu ka ellè?"

Jlse atbildeja: "Ak, Deemschehl! muhsu wezzais skohlmeisteris arri zaur dserschenu sawu gallu irr atraddis. Niswaffar nakti winsch no Peijastrohga peedsehris atnahze, eekritte dihtè un noslihte. Waffar riht winnu atradde; schodeen tas taps gladbahts. Wehl laimè, ka tam neds seewa, neds behrni."

Schi sinna Reinam schauschallas darrija. Winsch praffija wehl pehz scho un to, un kahdas wehrä leekamas dohmas tam prahtä eeschahwahs; un tà winsch dewahs us mahjahm. Jlse ne warreja saprast, kas tam us reis prahtä bija nahzis. Bet winna to gan dabbuja sinnaht, kad swehtdeena atnahze.

Pehz beigta spreddika wiffa draudse tappe
 fapulzinata, jo ja-isslaffa bija kahds jauns
 skohlmeisteris. Neins atnahze arri. Ilse
 stahweja no tablenes, seewu un meitu starpâ.
 Tai usgahje leela bailiba, ka Neins ne fahktu
 attal us laudim runnaht, kas teem ne patiktu;
 un tapehz ta sawu tehwu jau bija luhgusi,
 Neina ahtru prahtu fluffinaht. Welbers arri
 palikke arween winnam blaffam.

Kalnafrohga Drenzis, tas preekschfehde-
 tais, mahzija laudis, kas jadarra, un teize:
 „Muhfu skohlmeisteris nomirris. Winna am-
 mats irr gruhst, bet mas auglu ness, jo tas
 tikkai diwidemit rublus par gaddu dohd.
 Tapehz tas leela laime, ka man jau kahds
 labs zilweks pee rohtas, kas scho ammatu
 gribb usnemt, prohti, tas skrohderis Dsilne,
 kam ne dauds darbi irr.“

Leiseskrohga Baltmans, tas ohtrais
 teefaswihrs, attal zittu gribbeja eezelt par
 skohlmeisteri, prohti, sawu nabbagu brahtas
 dehlu, to klibbu Kristapinu, kas wihjolê
 greese. Winsch fazzija: „Nemfim labbaki
 scho; jo redsedams, ka muhfu draudse nabs
 бага irr, winsch gribb deeneht par astonpaz-
 mit rubleem.“

Bet skrohderis Dsilne, mannidams, ka
 laudis jau gribbeja to tschihkotaju par skohl-
 meisteri usnemt, stahstija no ta launu un kaunu
 ween, un apnehmehs, par peeppazmit rubleem
 deeneht. Kristapinsch nu palikke tik dufnigs,
 ka winsch skrohderi fahze par sagli, schkelmi un
 laulibas-pahrfapeju, un ka winsch sohlija, par
 diwpazmit rubleem to ammatu usnemt. Skroh-
 deris draudeja, to apfuhdseht pee teefahm,
 lammaschanas deht; bet par tahdu fuhdu-
 naudu winnam ne gribbotees deeneht.

Bet zits nekahds ne gribbeja scho ammatu
 usnemt; jo wisseem gohda-laudim tas, ta faks-
 toht, par kaunu bija, un lihds schim tikkai
 wasanki un negohda laudis tahdu weetu bija
 meklejuschi. Tapehz jau bija wisseem prahts,
 to spehlmanni Kristapu par skohlmeisteri zelt,
 un schis arri wehl puffslihds mahzeja grab-
 mata lassiht un rakstiht.

Bet nu Neins lehze preekscha. Winna
 waigs bija brihscham bahls, brihscham far-
 kans no dufmahm, un winsch teize: „Zuhfu-
 gannam juhs leelaku algu dohdeet, ne ta
 skohlmeisteram, kam buhs mahziht juhfu behr-
 neem Deewa-bihjaschanu un zittas derrigas
 leetas. Juhfu behrni irr zilweki, pehz Deewa
 gihnja radditi, tee newaid lohpi. Grehts
 un kauns irr, to juhs darrait. Bet es gan
 sinnu, draudses-lahde irr tulscha, un nammas-
 tehwi ne spehj ne to maksah, neds skohlas-
 behrneem labbu zibbu doht. Tapehz es ap-
 nemmohs, skohlu turreht, un juhfu behrnus
 bes maksas mahziht. Es wehl reis fakku,
 es gribbu par juhfu skohlmeisteri tapt, un ne
 prassu neds no draudses, neds no nammas-
 tehweem, ne kahdu lohni!“

Laudis brihnodamees skattijahs brihscham
 zits us zittu, brihscham us muhfu Neini.
 Zitti wehl ne gribbeja to usnemt tahda am-
 mata, un teize: „Winsch muhfu behrnu dweh-
 feles wellam pahrdohs!“ Bet ta leelaka dalla
 apdohmaja, ka gan zits ne kahds to gruhstu
 ammatu bes maksas ne usnemtu. Tapehz
 beidsiht wiffi muhfu Neini eezehle par skohl-
 meisteri.

Ilse, to dsirbedama, ne sinnaja kur pa-
 list no kauna un no pahrbihjaschanas. Jo
 skohlmeisteris par wiffu zeemu tik mas tappe

zeenichts, kà nahts-waktineeks un zuku-gans. Da aistezeje tik ahtri us sudmallu, ka buhtu tai leels fauns un neisteizama nez laime us pehdahm. Urri gohdigs melbers frattija galwu ar behdigahm dohmahm, un teize: „Man scheet, ka Reins effoht ahr-prahtà kluis!“

Bet Reins pastahweja sawà prahtà. Ru draudses-teefa rakstija us augstakahm basnizas-teefahm, un Reins tappe pahrklausihits. Wifs labbi gahje, un Reins bija apstiprinahts skohlmeisteris Seltuleijas-zeemà.

Septita Nodalka.

Kà Reins skohlu turr.

„Ak, Zifite mihta! ne apbehdini mannu firdi ar sawu nemeeribu un nofkumschanu!“ teize Reins us sudmalneeka daitu meitinu. „Redst, tee wezzi laudis muhsu zeemà jau grehts un fauna eegrimmuschi, winni newaid wairs waddijami us labbaku zekku. Bet warr buht, ka winnu behrnus wehl warram us gohda-zekku greest. Zittadi wifs pagallam buhtu. Zeema-skohlmeisteris gan nizzinahts zilwezinisch; bet woi muhsu Kungs Jesus ne tappe wehl weirat nizzinahts un smahdehts, un tomehr winsch bija atnahjis mekleht, mahzigt un swehtu darriht wissu zilwezigu tautu. Ak, Deemschehl! teefa gan irr, wiffi laudis taggad dsennahs pehz augstakahm leetahm; ne-weens ne grihb palikt pee sawas semjas buhschanas. Urrais grihb palikt par ammatneeku, ammatneeks par namneeku, fohymannis par muischneeku, un t. j. pr. Wiffi stattachs un

fahpi us augschu, un neweens ne grihb ap-pakchà palikt; un tomehr, tad pamatti newaid stipri, tad drihs gahschahs wiffa ehfa.“

„Ak, Rein!“ atbildeja Zise, „tu ne finni, to tu effi darrijis!“ Bet wairak ta ne teize.

Kad seema atnahje, Reins eefahje skohlu turreht. Pirmà deenà winsch stahweja preefsch sawahm durwim. Behrni nahje skohlà. Kad kahdam bija nesukkata galwa jeb ar fuhdeem apsmehretas drehbes, tad winsch tahdu at-pakal suhtija us mahjahm, lai gahda preefsch par spo-dribu. Ja kas atnahje ar melnahm rohtahm, ar nemasgatu mutti, tad winsch tam litte pee affas eet un masgatees. Kad nu no turrenes atnahje, tad Reins tam dewe rohtu un to skuhpstija us peeri.

Tur gan leels brihnums bija wisseem behrneem; zitti faunejahs, zitti smejahs, wehl zitti raudaja. Tahdu fanemschanu tee ne muhscham ne bija redsejuschi.

Dhtrà un treschà deenà Reins darrija tàpat, un wehl daudstreif, kamehr wiffi tihri un spohdri skohlà nahje, kà winsch to bija wehlejis. Pehz winsch tohs fanehme skohlas-kambari. Kas tad wehl atnahje ar nesukkatu galwu un ar melnu mutti, tas tappe no zitteem apsmeehts un apkaunehts, un tam bija jastahw fewischli noliktà benkiti, un pehz kahdu stundinu tappe atpakkal suhtihits us mahjahm, masgatees.

Das gan dascheem wezzakeem ne patiffe; bet to bija darriht? Winni ne warreja par skohli ne to pawehleht, un wifs notiffe tà, kà Reins bija pawehlejis. Là tad pehz diwi nebdelahm wiffi behrni, woi no bagateem, woi no nabbageem wezzakeem, bija

spohdri pee rohtahm, pee muttes un pee dreh-
behm, ka wiffahm azzim patikke. Rad swahrti
un kamsohli arri wezzi un sawalkati bija, tad
Reins to ne nehme par launu, jo tas ne
bija behrnu waina. Bet kas preeksch wif-
seem jitteem zaur wiffu neddelu bija spohdrs,
skohlâ kâ mahjâs, laukâ kâ basnijâ, tas pa-
likke winna luttekis. Tahdam eedewe winsch
pirmâ neddelâ kahdu smukku bildi, kahdu
bantes gabbalu, woi kahdu smalka papihra
lappu; ohtrâ neddelâ winsch to apkampe un
skuhpstija, wiffu behrnu preekschâ, un tah-
dam bija wehlehts, swehtveenâs pehz malti-
tes, ar Reini ap laukeem fehrstees, jeb put-
tenu-laikâ pee winna palikt, leelâ bildu-grah-
matâ skattitees, un no Reina jaukus stah-
stus klaufitees.

Reins bija drohsch zilwelks, kas gan sin-
naja, driht gohdu pelniht pee peeauguscheem
un mihlestibu pee nepeeauguscheem; gan winsch
ne kad ne lamwaja neds lahdeja, bet winsch
arri ne bihjajahs no ne kahda zilweka. Wiffi
behrni winnu zeenija, un gan driht wairak
mihloja, ne kâ sawus meesigus wezzafus.
Nu bija ihstais preeks, redseht, kâ wiffi lab-
praht pee winna nahze, kâ mihligi tee tam
dewe labbdeenu, kad ar winnu fatiffahs, kâ
tee wiffu darrija, ko tik ween tam pee azzim
noredseja, un tam eelsch wiffahm leetahm
palklausija.

Tas bija Seltuleijeefcheem leels brihnumis,
jo Reins tohs behrnus wilkinahst us sweschu
tizsibu, un ka behrni ne warretu pee winna
ne ko mahzitees. Jo bailigi effoht skattitees,
kâ behrni paschi steidsahs us skohlu, un to-
mehr zittfahrt behrni gan ne mehds labpraht
skohlâ eet. Tad arri effoht skohlâ artween tik
kluffu kâ basnijâ, un tomehr wezzi laudis at-
gahdajahs, ka winnu behrnu-laikâ lehrms un
trohksnis skohlâ bija, ka to jau no tahlenes
warreja dsirdeht. Rad Reina skohlas-behrni
rihtôs un wakkarôs dseedaja, ir tad ne war-
reja ne kahdu brehtschanu dsirdeht, un pee
pahtareem arri dauds jaunâs leetas effoschas
dsirdamas. Teescham, Reins tohs mahzi-
schoht burt.

Bet Reins runnaja mahzidams: „Sirds
skaidriba irr dwehseles wesseliba; meefas spoh-
driba irr meefas wesseliba. Lai lohpi wahr-
tahs suhdôs; bet zilwekam, pehz Deewa gihmi
radditam, buhs skaidribâ zeltees us debbesim.
Spohdriba irr wiffas audsinafchanas eefah-
kums! Behrneem buhs sinnaht, ka tee wairak
irr, ne kâ lohpi. Tad winnus warr audsinaht
par gohda-zilwekeem.“

Wehl teize winsch: „Skohlmeisteris, kas
ne sinn ar mihlestibu un laipnibu behrnu fir-
dis pee sewim greest, tas ne proht labbi sawu
ammatu. Tiffai tad ar bahrsibu buhs sohdiht,
kad behrni ne gribt ar labbu klaufiht, jeb kad
winni us blehnu-darbeem dohdahs.“

Astota Nodalka.

Kâ wehl ar skohlu eet.

Nu laudis daudsinaja zeemâ, ka gribbetu
Reins tohs behrnus wilkinahst us sweschu
tizsibu, un ka behrni ne warretu pee winna
ne ko mahzitees. Jo bailigi effoht skattitees,
kâ behrni paschi steidsahs us skohlu, un to-
mehr zittfahrt behrni gan ne mehds labpraht
skohlâ eet. Tad arri effoht skohlâ artween tik
kluffu kâ basnijâ, un tomehr wezzi laudis at-
gahdajahs, ka winnu behrnu-laikâ lehrms un
trohksnis skohlâ bija, ka to jau no tahlenes
warreja dsirdeht. Rad Reina skohlas-behrni
rihtôs un wakkarôs dseedaja, ir tad ne war-
reja ne kahdu brehtschanu dsirdeht, un pee
pahtareem arri dauds jaunâs leetas effoschas
dsirdamas. Teescham, Reins tohs mahzi-
schoht burt.

Zahdas nifnas wallodas nahze arri walz dineeku aufis pilsehtâ. Un kad tur neweens ne sinnaja, fo Reins darrija un mahzija, tad Kummiffione tappe isubtita, lai ismekle to pateefibu. Dini skoblasfungi un weens mahzitais atnahze Seltuleijas=zeemâ. Zeegahje weenâ rihtâ agri, preeksch skoblas=eefahfschanas, pee Reina, un tam fluddinaja, par fo tee atnahkufchi, un lifke Reins nam winnu preekschâ skoblu turreht.

Zeeg behrni atnahze paweenam; bet ja arri zitteem swahrki wezzi un sawalkati bija, tad tee tomehr bija thiri un spohdri. Zeeg preegahje pee Reina, tam butfchoja rohku, un ifkats dewahs kluffi us sawu sinnamu weetu, fur tee sawâ starpâ preezigi pluffschkeja un us teem sweescheem kungeem stattijahs. Ar wiffu bija preezdesmit un peezi behrni; puifchi fehdeja pa labbu rohku, meitas pa kreifu.

Kad nu wiffi bija fanahkufchi, tad Reins eefahje runnah: „Mihli behrnini! lai mehswiffupapreeksch pasemmojamees preeksch schehliga, wiffspchziga Deewa, sawa debbesu tehwa, un luhdfoht tam isteizam wiffas sawas wajadfibas.“ — Zo runnahis, wiffi preezdesmit un peezi behrni falikke sawas rohjinas, mettahs zekks, un nolaide ar pasemmigu prahtu sawas galwas. Reins kritte arri zekks, un tee skoblasfungi un tas pilsehtas mahzitais darrija tapat arridsan. Nu skoblmeisteris lassija kahdu jauku ihfu rihta=luhgfschanu no tahs grahmata, kas winna preekschâ wurf krehfla gulleja. Schi luhgfschana bija tif labbi isdohmata, fa arri behrni no feschcheem gaddeem to warreja sawrast. Za arri teem Kummiffiones kungeem tif lohti pee sirds gahje, fa winnu azzis tappe pilnas ar assarahm.

Nu wiffi zehlehs, un tee skoblas=behrni preegahje pee leelas melnas tahpeles, fur bija usrakfitti leeli un mafi bohksahwi, ihfaki un garraki wahrdi, pastarpam arri kahdas labbas mahzibas. Wiffi rakfija pehz schahm fihmehm un wahrdeem us rohfas=tahpelehm, jeb ar blakku un spalwahm us papihru. Reins gahje no weena behrna us ohtru, flaweja scho, pamahzija to, lifke zittam spalwu labbaki turreht, un tâ jo prohjam. Za nu pagahje ta pirma stundina. Nu behrni dallijahs pa tschetreem pulzineem, un nu bija tschetri skoblmeisteri redfami. Zo tee prawwafi behrni, kas jau bija labbi lassitaji, uslifke us tschetrarm melnahm tahpelehm bohksahwus, wahrdu=lohzeklus, woi wesselus wahrdu, tâ tâ Reins to pawehleja. Bohksahwi bija uslippinatt us beesu stihwu papihru, tâ kâ winnus warreja uskahrt paweenam. Nu Reins stattijahs, woi wiff pareisi effoht, un ikweens mafs skoblmeisteris lifke sawu pulzinu bohksahwus un wahrdinus ar palehnu balsi isteift. Reeweens ne kleefts, wiffi bija usmannigi, un kad kahds fo ne teize pareisi, tad winsch tappe lehnitam pamahzihts.

Atkal stunda bija pagallam. Nu bohksahwu weetâ nahze staitku=sihmes (zipperes), un jauni skoblmeisteri un faunas skoblmeistereenes eefahje mahziht. Zitti behrni isteize kohpâ staitku=sihmes, zitti preekstaitija jeb no tahm zittas atstaitija, zitti staitija to weenreis=weens. Zeem, kas labbaki rehkeheja, dewe Reins gruhfakus rehkenefchanas=darbus, un tee kluffi preeksch fewim rehkeheja, un pehz Reina nam pasazzija, fo atraddufchi. Schis staitija sawâ mafs rehkenefchanas=grahmata, un teize tuhliht, woi pareisi effoht, woi ne.

Wisseem bija brihnumš, ka wišs tas no-
tiffe bes trohtsna un allaschin pehž fahrtas.
Tahdu buhšchannu paschi pilšfehntneeki wehl ne
bija redsejuschi.

Nu behrni ar zeenischannu klandijahš preeksch
fwešcheem kungeem un preeksch sawu ffohlmei-
steri, un kluffi aisgahje us mahjahm. Bet ahra
bija lustiga buhšchana un vreezigs trohtsnis.

Pehž pufšdeenas behrni atkal sanahje ffohla.
Tee wišslabbaki lassitaji zitteem lassija preekschā
jaukus stahstinus no kahdas gudribas-grahma-
tas. Tas bija behrneem leels preeks! Tad
Reins teem labbakeem ffrishwetaseem usdewe,
kahdus noflausitus stahstus mahjās atkal us-
rakšiht no galwas, un to rihtā atkal atneft.
Weidsoht wišsch wehl ar wahrdeem tohs min-
neja, kas par wissu laiku wišslabbaki bija mah-
zijuschees, un teem dahwinaja raibu kasslantu kā
gohda-sihmi, un teem wehleja to ffohla apseet.
Bet neweenam zittam ne bija to nehfaht, kas
to ne bija pelnijis *).

Dewita Nodalka.

Rā Reins arri fwehtdeenās mahja, un
kas sudmallā notikke.

Tā Reins mahjija sawus ffohlas-behrnus;
wišsch teem iddeenās rahdija kaut to jaunu.
Tee pilšfehntas-kungi un tas mahjitaš tam
dewe leelu gohdu, un to slaweja kā prahtigu
ffohlmeisteri par wissu semmi. Seltulejas sem-
neeki to ne warreja šaprast, un runnaja sawā
starpā: „Redseet, Reins gribb wissu labbaki

*) Tāpat tas irr Drustesmuischas ffohla, Widsemmi.

sinnahht un šaprast, ne kā wezzi ffohlmeisteri,
kas muhs mahjija. Bet tas irr tiffai ap-
mahnišchana; wišsch irr apburis paschus
ffohlas-kungus un mahjitaju. Ar winnu tee-
scham newaid pareisi!“ —

Wassarā ne bija ne kahda ffohla, jo tee
behrni, kā wissur tā arri schē, gahje gannōš,
jeb palihdseja laukā strahdaht. Bet tohs jau-
nafus behrnus Reins arri tahdā gadšahrtā
šapulzinaja pee sewis, kad walkas bija, tohs
liffe pee fewim spehleht, jeb teem dewe schahdu
tahdu weeglu darbinu dahrsā jeb laukā, liffe
nikau sahli israweht jeb sifkus atminus no-
lassiht, un mahjidams ar teem runnaja. Kad
nu kahda fwehtdeena woi kahdi paswehtki bija,
tahd atnahje arri prahwaki behrni paschi no
fewis pee winna. Wišsch štaigaja ar teem
pa laukeem, pa stawahm un mescheem, un
rahdija teem newesseligas sahles, stahstija
teem breešmigus stahstus, kā neapdohmigi zil-
weki nelaimigi tappusch; jeb wišsch teem
rahdija, kā dšihwo swehri un putni un kahda
dabba teem effoht; wišsch runnaja ar teem no
atwohteem un uppehm un no juhras brihnu-
meem, no kalneem un allahm, no fwešchahm
semmehm un tautahm, no swaigsnehm, žif
tahlu tahš no mums atželtas, un kā tahš
brihnum leelas effoht. Wissu to tas bija
patš redsejis, woi gramatās lassijis. Tā
wišsch jo wairak tappe mihlohts no jauneem
laudim, un tee labpraht tam palihdseja, kad
walkas bija, pee nebdelas-darbeem.

Bet tahdi jaunekli tappe apšmeeti no zit-
teem, un dabuja palammas, jo tohs sauje
par pahrgudrineekeem un par ffohlmeistereem,
un tee tappe wissur spihstinati. Bet tee teefas-
wihri un preekschneeki to labpraht redseja, kad

Keins tappe no zitteem waijachts, jo teem bija bail, ka winsch gribbetu peelunzinates pee laudim, un zaur to arri kahdureis zeltees par preekschneeku jeb teefas-lohjekli. Tapehz tee launu ween runnaja no winna, un wehl skubbinaja semneekus un wezzas feewas us eenaidibu prett winnu. Keins tapehz ne tappe ne fur us kahdu gohdu luhgts, ne fur meelohts; us sudmallu ween winsch daudsreis aisgahje zeemoh, un tur winnu redseja ikreis labpraht.

Weena waffara tur atnahjis, winsch atradde tohs mihtus lautinus ka eebaldehtus. Wezzais melders bija klus un dohmigs, patti bija farahwusi peeri, nemeers wissur walbija, durwis ar trohkfai tappe dauhtas, un Ilsei bija farkanas azzis no raudaschanas.

Kad winsch tiffai dabbuja ar Ilsi runnaht, waizaja winsch: „Kahda nelaima te notiffusi? Kahds launs gars schinni meera-buhdina eegahjis? Zuh wissi esseet ta ka pahwehrsti. Teiz man, Ilsite, kas tew kaisch?“

Ilse atbildeja ar drebbedamu balsi: „Ak, lai Deews pasarga! Kein, mums ne eet lahga! Man jastahsta wiss. Ak, kahda nelaimiga es esmu!“ — Bet ta ne warreja wairak fazzicht schnufstejoh un raudajoh.

Kad winsch to bija druffin apmeerinajis, tad teize ta: „Zau schodeen buhs gads, ka tu man effi atraddis raudadamu; tu effi man waizajis: kapehz? bet es tew ne atbildeju. Nu jafakta, woi gribbu, woi ne gribbu. Kalna-frohdsineeks Brenzis bija atnahjis, un gribbeja man sawam dehlam prezjeht, kas Kalna-zeema sudmalneeks irr. Tehws un mahte to ne warreja smahdeht, jo Brenzis irr baggats un teesu-preekschsehbetais, kas mums warr

daufs launu un daufs labbu bariht, un tehwan prahta stahw, sawu meitu tiffai melde-ram ween par feewu doht. Bet es teizu, man wehl par jaunu effam, un ka man pawissam ne gribbahs pee wihra eet, un pee tam es esmu palikkusi. Jo Brentscha behls irr negohdigis zilweks, tapat ka winna tehws. Bet nu irr nelaima un behdas pee mums.“

Keins to dsirdejis, palikke lohti nemeers rigb. Winsch zaur istabu staigaja weens pats, ar leekeem sohdeem un ar farahwuschu peeri. Jo winsch pats bija zerreis, kahdureis Ilsi prezjeht. Peepefschi winsch peggahje pee Ilse klah, un teize: „Ilse, mihta Ilse! woi tu tad ne kad ne gribbi lauliba dohtees? Ak, es esmu zerreis, tew par feewu nemt. Nu wiss pagallam! Tu man effi lohti mihta, un es zerreju, ka tawa firds man arri labpraht eeredf!“

Nu Ilse ne warreja wairb few paschu sawaldiht. Ta winnu mihtigi usskattidama teize: „Ak, Kein, nudee! es tew arri labpraht eeredf; bet mans tehws irr baggats, un winsch ne gribb zittu ka baggatu snobtu. Winna prahts irr zeets un pastahwigs. Bet tu effi nabbags skohlmeisseris, un wehl ne warri feewai maifes doht.“

Nu aptampe Keins sawu Ilfite, un tai pirmureis dewe mutti, un teize: „Tu effi un buhfi manna faderreta bruhete, un ne kahds Brenzis tew no mannim ne atraus. Ne bihstees ne ko, mihta, tu palikfi manna feewina!“ —

Tad aisgahje winsch, tehwu un mahti mehleht. Ilse tohs dsirdeja ilgi un stipri ar winnu runnagam, bet ta ne sapratte ne kahdu wahrdinu. Un ta trihzeja no leelas bailibas un ne sinnaja fur greeftees. Tad kritte ta us sa-

weem zekkeem, un peeluhdse Deetwu, lai tas winnai eedohtu labbu padohmu. Nu winnas firds tappe apmeerinata. Za isgahje ahrâ, un redseja no tahlenes, ka tehws un mahte lihds ar Reini aisgahje us zeemu. Nu winna palikke jo bailiga. Submallâ neweens ne finnaja, kurp tehws un mahte ar Reini effoschi aisgahjuschi. Bet Ilse gan pasinne Reina ahtru prahtu, un ka tas drihs eedufmojahs; warr buhr, ka tas wezzakeem kahdu nelabbu wahrdu bija fazzijis, un tee to teescham wedde preefsch teefahm, pee pascha Brentscha! „Ak Deewin!“ waimannija ta, „kas nu buhs?“ —

Tahdâ bailibâ winna palikke lihds tumscham wakkaram. Nu nahje tehws un mahte atpakkat ar Reini, kâ labbi Draugi. Melders nehme mihltigi fawu meitinu pee rohkas, un jautaja: „Ilse, woi tu labpraht eeredsi Reini?“ — Za atbildeja: „Kâ tad nè? Juhs paschi winnu jau fenn gohdajeet!“ — Nu falikke wezzaki Reina un Ilse's rohkas kohpâ, un swehtija abbus ar preezas affarahm. Ilse ne finnaja, woi effohti nomohdâ, woi fapni? —

Desmita Rodalka.

Reinam nelabbu flawu padarra,

Pirmâ swehtdeenâ pehz tam skohlmeisteris Reins ar fawu bruhiti, meldera Ilsi, tappe usfaukti basnijâ. Ak Deewin! kahds brihnumns tas bija wisseem laudim! Dauds wezzas feewas frattija galwas un ar zittahm tshuksteja aufis, un Kalnakrohga Brenzis no basnijas ismukke, farkans kâ tihters un

dusmigs kâ puhje, un nodeewajahs, ka winsch ne buhschoht ar meeru, kamehr winsch to nes pateefigu melderi, wiffus winna peederrigus, tâpat arridsan to skohlmeisteri, pohstijis, no zeema ar faunu isdsinnis, un wiffus tuktuhsê woi zeetumâ eelizzis. — Bet pehz trim neds delahm bija tomehr Reina un Ilse's kahsas sudmallâ, tam breefmigam un dusmigam Brentscham par spihiti.

Kad nu tee jauni laulati draugi wakkara nahje mahjâs skohlasnammâ, tad Ilse, fawu draugu apkampdame, teize: „Ak, kahda laimiga nu esmu! Wan wifs wehl kâ fapnis parahdahs! Meh's buhsim laimigi mihlestibâ un weenprahtibâ!“

„Gan buhsim laimigi,“ atbildeja Reins; „bet, firfnina mihla! mums schodeen buhs apnemtees trihs labbas leetas: 1) Meh's nu dschwosim kohpâ, bet neweens lai ne flehpi ohtram ne wifsmasaku leetu. Ja arri kaut ko effam nepareisi darrijuschi, tad meh's to gribbam zits zittam stahstih. 2) No fawas eekschêligas mahju-buhschanas meh's ne gribbam ar ne kahdu fweychu zilweku ne ko runnaht, neds tehwan, neds mahtei ko no tam stahstih. Za neweens muhs ne schêirs eenaidibâ. Un tad 3) meh's ne gribbam ne uruscham zits par zittu apskaisées, neds no fmeekla fawâ starpâ dufmotees. Jo no fmeekla daudsfreis zekahs ihstena un pateefiga dusmiba.“

Za Reins runnaja. Un abbi diwi ar mihlodamu firdi to swehti fohlijahs. Bet klau! kahdas jautas meldinas skann eelâ ap-pasch winnu lohgeem! Reina skohlas-behri

bija fapulzinofuschees, gribbedami tam kahdu preeku darriht un labbu laimi wehleht, un dseedaja kohpâ kahdu jauku dseefminu, winnam par gohdu.

Dhtrâ rihâ no meega zehlees, Reins eeraudfija dauds wihrus un feewas un behrnus, fas stahweja ap winna mahjahm, stastijahs, rahdija ar pirksteem, un bija lohti preezigi. Reins attaisija lohgu walkâ, un wiffa winna ifkaba bija no ahrenes puschfota ar puffehm un pakahrteem wainakeem. Do winna skohlas-behrni nakti bija kluffi padarrijuschi. Arri tee wiffmasafi behrni bija peeneffuschi klah kahdas puffites. Tahds ehrmigs gohds wehl ne muhscham ne bija redsehts Seltuleijâs. Un kad Reins pehz kashahm atkal eefahze pirmureis skohlu tur-reht, tad atnahze wiffi behrni, leeli un mass, ar jaukahm puffehm puschfoti, ka buhta tee us basnizu fataisijuschees. Reins un Ilse par to fajutte leelu preeku, jo tee redseja winnu labbu, mithlodamu un pateizigu firdi. Un tee skuhpstija tohs behrnus, dewe teem pihragus (karraschus) un faldu meddutinu.

Bet Seltuleijâs tappe dauds plufschlehts par schahm kashahm. „Woi tahs bija gohdigu lauschu kafsas? Kai Dewes pasarga! Ne kahdi weefi ne bija luhgti. Weenâ paschâ deenâ wiffi bija pagallam! Skaidras ubbagu kafsas tahs bija! Woi tad baggats sudmalneeks sawu prahtu faudejis, ka winsch sawu smukku un baggatu meitu tahdam deedelneekam un pasanles-staigatajam dewe!“ — Wiffi labprahet gribbeja sinnaht, kapehz melders tahds nerris bijis? Bet wezzais tehws smejhahs ween, un ne teize ne fo. Arri pascha meldereene no wiffahm mallahm tappe

apfmeeta par tahdu nabbagu snohtu, un wiffi raddi un wiffas kuhmes tai pahrmette, ka ta effohti nelabbi darrijusi, sawu meitu tahdam wasankam doht. — Wezza meldereene gan bija gohdiga feewa, bet tomehr druffin lepna. Tapehz tahdas wallobas tai fahpeja gauschi; un kad tai no dufmahm kahdu reis affaras nahze azzis, tad teize ta: „Ro juhs aplam runnajeet; juhs ne sinnait ne fo. Reins warr ifdeenâs diwi labbas mahjas no-pirkt. Tam wairak irr, ne kâ juhs dohmajeet. Do es patti esmu redsejasi ar sawahm paschahm azzim. Es tiffai ne drihtstohs runnaht, zittadi jums leels brihnumsbuhzu!“ Tâ winna runnaja un palikke kluffu, un par few paschu apfkaitahs, ka ta eefsch dufmahm bija wairak istratekusi, ne kâ jateiz bija. Bet ta kaimineene, kas to dsirdejusi, gan sohlja, neweenam ne fo no ta stahstihht; bet ta to teize tiffai sawam wihram, schis atkal sawam brahtam, tas weddeklai, un kâ tai paschâ wakkarâ jau daudfinaja par wiffu zeemu, ka Reenam effoht selts un fudrabs pa puhreem; ka tas warroht nopirkt wiffu zeemu, un wehl leelu muischu klah; ka winsch stahwoht beedribâ ar paschu wellu, un ka schis pehz trihsdesmit gabdeem raus winna dwehfeli. Reins effoht Ilsei eedewis mihlestibas-sahles, tâ ka schi ne warreja no winna atstahht. Reins warroht burt, mantas rakt, ugguni aprunnaht, gohwim peenu faudeht, un wehl dauds zittus ehrmus un brihnumsdarbus padarriht.

Do ta laika dauds laudis behdse no Reina. Neweens tam kaut fo par launu woi spihht ne darrija, jo wiffi bihjajahs lohti. Pats breefmigs Kalnakrohdsineeks ne drihtstehjahs tam

faut to zellä mest, neds launu no ta run-
naht. Zitti Reini eeraugoh, frustu mette
fewis preekschâ.

Weenpazmita Nodalka.

Ilsei labba flawa irr.

Bet kad tee jauni zeema-landis Ilsi fatikke,
tad neweenam ne bija bailiba, un neweens
few ne mette frustu preekschâ, jo ta bija
jauka un seedeja kâ rohsite. Dasch gan ap-
stahjabs un tai poffat skattijabs ar preeku,
jo Ilse bija daita feewina, un palikke jo
deenas jo skaisa. Tai ne bija dahrgatas un
smalkakas drehbes ne kâ zittahm; bet lai
fwehtdeena woi darbadeena buhtu, winna bija
arween glihti apgehrbusees, kâ us kahdu
gohdu. Ea strahdaja laukâ karstâ faulê; ta
puhlejahs dahrsâ; ta gahje lohpus kohpt; ta
aisneffe dahrsa-anglus us tuwu pilssehtim,
pahrdohschanas labbad; bet ta bija allaschin
smukki un spohdri apgehrbta, un pee winnas
drahnahm ne warreja ne kahdu nespohdribu
redseht.

„Prohti,“ teize Brentsch a fainneeze, „schi
jau arri mahf burt, kâ winnas wihrs!“ Un
tâ runnajoht, winna tabaku schaufaja, un
degoni flauzija ar peedurknehm.

„Pateesi, ta proht burt!“ atbilbeja tee
jauni puifchi; „ja tai ne buhtu wihrs, winna
muhß wiffus par nereem darritu ar sawu
skaisumu.“

Un tee laulati wihti zeemâ daschureif sa-
was feewas isfunnija, lammaja un ispehre,
tapeh, ka tahs ne effoschas tik jaukas, kâ

ffohlmeistereene. Nu nabbagas feewinas rau-
daja, un nolahbeja to negantu Ilsi, un sa-
weem wihreem iskassija azzis ar saweem gas-
reem naggeem.

Diwi meitas, jau bruhtes buhdamas un
Ilse s labbas draudenes, atnahje pee winnas,
un fazzija: „Du jau ohtrâ gaddâ dshwo lau-
libâ, bet tu wehl effi tik jauka, kâ meita, un
wiffi puifchi tew apbrihno un wiffas feewas tew
apstausch. Ut, Ilsi te mihta! teizi mums, us
kahdu wiffi tu to darri? Jo tu finni, tubda-
lin, kad kahda meita muhfu starpâ par feewu
tohp, tad ta paleek nejauka un nepatihama,
un wiffa mihlestita suhd. Ea tas ar tewi
newaid.“

Ea jauna feewa atbilbeja: „Es juns to
gan teifschu. Eas feewu wainas ween. Ras
mehr tahs wehl meitas irr, tad tahs griß
puifcheem patikt; tad isgresnojahs ar smal-
kahn drehbehm un ar skaisstem lakkateem; tad
gahda par spohdribu un glihtumu; tad matti
irr fuffati un smukki pihti. Bet kad jau pee
wihra gahjuschas, tad tahs wairs ne dohma,
neweenam patikt. Rihtos winnas staiga ar
matteem, kas pilni irr ar salmeem; ar dreh-
behm, kas melnas un apsmehretas; tad retti
masgajahs, un dohma sawâ prahtâ: „Ram
feewahm wajaga tâ publetees? Ras mums
dohs waku, us to dohmah? Seewas gohds
irr, nespohdribâ apfahrt staigah: tad warr
redseht, ka labba fainneeze un rohschiga
strahdneeze.“ — Jaunas drahnas un lakkas-
tus tahs ne warr tik driß pirktees, jo wihs-
reem un behrneem naudas wajaga. Swahrki
paleek melni un sawalkati, un feewahm truhff
lustes, tohs pareisi lahpiht. Zitta wehl to
ne saproht labbi. Bet winnas ne apdohma,

fa tahs wihru azzim reebj; nu suhd miehlestiba, un kilda un bahrschana nahf winnas weeta."

Tahs meitas teize: „San teesa, Ilse!"

Stohlmeistera fainneeze wehl runnaja: „Kad Reins man bija prezzejis, tad es ruh-dalin apnehmohs, winnam arween patift, jo es winnu turreju lohti mihtu. Nu es paliftu wehl wairaf usmanniga us sawu meesu un apgehrbu, un ne kad winsch man ne at-radde nemasgatu, un ne kad ar melnu kreftu un ar apsmullehtu apgehrbu. Es biju ruh-piga, sawas drehbes pareisi glabbaht un tihra weeta nolift, un arri pee darbeem, lauka un laidari, es zeeschi fargajohs, tahs fasmehreht. Wiffur, pagrabbâ, behnina, flehti un kambari, bija mehstis, ka istaba. Ja tur kahds netihreums bija, tad es to ismasgaju; ja kas bija saplehstis, tad es to islahpaju. Ta palifte mannas drehbes arween jaunus, un es patti arri biju sawam draugam lab-patihkama."

„Bet, Ilse!" atteize tahs bruhstes, „ilskura drehbe tapat ar laiku sawalkajahs un nodilst. Kur tad jaunu nemsim, kad wihtreem truhft naudas?"

Ilse atbildeja: „Par mannu apgehrbu ne wajaga dauds naudas. Jo es islahpu, ka pirmit jums teizu, masaku zaurumu, lai ne paleek leelaks. Tas maksa tikkai deegu un addatas. Bet zittas seewas nefs sawas drehbes, famehr luppatois isirsi, un ne gahda pee laika par lahpijochanu. Nu sinnams, tad drihs japehrf jaunus, kas maksa dauds naudas. Bet es diwireis tik ilgi warru walkaht sawas drehbes."

Ilsei ta runnajoht, schahs diwi meitinas skahweja ka apfaunetas, un teize raudabamas:

„Mehs ne effam mahzijuschees, tik skaissti schuht un addiht, ka tu. Ik, tas mums gan nefsahs dauds schahdes muhsu namma-turre-schanâ; mehsh jau redsam no tahlenes sawu nelaimi, un ne warram to nogreest." — Un ta winnas aisgahje lohti nofkummuschas.

Ilse stahstija sawam wihrum scho farun-naschanu, un teize: „Es gribbu labpraht schahs meitas mahziht schuht un addiht, lai tahs ne paleek nelaimigas seewas."

Reins aptampe sawu seewu par tahdu labstirdibu, un teize: „Deews tew swehtihsh par to, un tu wairofi muhsu mahjas-labklahschanu. Mahzi neween schahs diwi meitas, bet wiffas, kas gribb nahft un ko labbu mahzitees. Dascha namma-turre-schana bohja eet zaur to, ka seewas ne proht pareisi un gudri par to gahdaht. Tahs ihsti ne proht, dahrsu kohpt, ehdeeni wahriht, neds ehdamas-leetas us nahkoschahm deenahm gudri glabbaht. Wihrs, behni un faimne dabbu neweffeligu maifi un fliftu aisleiju, ne tapehz, ka ne buhtu ko doht, bet tapehz, ka fainneeze ne proht taupiht, eedalliht, glabbaht un wahriht. Ta ne irr mahzijusees, ar gudru prahtu no masuma dauds darriht. Ja gribbahs kahdu reis gahrdu ehdeeni fataisiht, tad ta aplam peenu, sweestu un taukus pee-leek, ka ikfats kummosinsch ka tauka-eserâ peld. Tas maksa aplam dauds. Un kad weenreis par leeku, tad ohtru reis ne neeka. No fliftahm un neweffeligahm ehdamahm leetahm zekahs tad flimmiba, wajjiba un nemeerigs prahts. Tehws barrahs, sweesch blohdu no galda; faimne ne gribb ilgaki dees-nessa palift; behni brihscham baddu zeesch,

brihscham atkal tohp peebahsti kà bungas. Tà tas arri eet ar apgehrbu. Daschas meitas un feewas irr pakuhtras, un par naudu woi par labbiu leef wehrpt, aust, addiht un schuht, fo winnas paschas, labbas strahdneezes buhdamas, warretu sagahdaht un fataisibt. Zittas gan wehrpj, bet rupjt un nelihdseni, un diwi pohdu linnu tahm waijaga, fur labba strahdneeze tiffai weenu pohdu nemm; tahs gan ausch, bet darbs ne schkireahs, un audi daschureis sapuhst us strellehm, un par wissu garru seemu tahs ne warr few paschas apstrahdaht, un wihrs un behrni paleet pliffi; zittas gan schuhn, bet treschà deenà jau isirst schuums; neweens zaurums ne tohp lahpihts, tà kà arri jauni fwahrki paleet drihs par apsmurgatahm kanzarahm, un tehram woi wihrum jagahda par jaunu apgehrbu, kas atkal naudu makfa."

Tà runnaja Reins.

Bet Ilse lifte atnahkt pawalkas-laità fas was diwi draudsenes, un tahm rahdija smalki un stipri wehrpt un schuht un lahpiht. Ta winnas mahzija, audeflu ar gudribu greest krekleem, un ne fo aplam samaitaht; ta rahdija addiht un wihleht, un drehbes skunstigi isihmeht ar smalkem raksteem. Schahs meitas nu wissur gahje lihds ar Ilsi eeksch winnas namma-kohpschanas, un redseja, kà wissfas leetas sawà noliktà weeta stahweja, kà wissur spohdriba redsama, istabà un pagrabà, flehti un nammà. Ilse tahs waddija fas was dahrsòs, un rahdija, kà jafehj fafnes, kà jadehsti schahdi tahdi stahdini, kà daschadas fehklas warr sakraht, kà dahrsa-augli glabbajami; un tad ta dewahs ar winnahm

us lehki (nammu), un fataisija winnu preefschà ehdeeni. Tè arri bija wiss glihts un spohdrs, un wissmasafai leetai bija sawa ihpascha weeta. Un wiss tas ne makfaja neds dauds naudas, neds dauds tauku, un tomehr patifke mehlei un firdim.

Tahs diwi meitinas tohti brihntjahs par to, jo tahdu gudru un prahtigu buhschanu tahs sawas mahjäs ne muhscham wehl ne bija redsejufchas, un jau taggad winnas tappe preezigas, dohmajoht, kà tahs nu arri grihbetu us preekschu gohdigi dshwoht, kad see was buhs, un kà tas winnahm ne makfatu neds wairak naudas, neds wairak darba.

Schahs stahstija arri zittahm zeema-meitahm, fo labbu bija mahzijschees, un kà winnas nu palikschoht tahdas paschas labbas fainneezes, kà stohlmeistera Ilse. Ru atnahze, eefaktumà pa weenai, bet pehz arri wairak meitas pee Ilses, un luhdse no tahs padohmu un mahzibu; un beidschoht bija pee Ilses tà kà ihstà stohlà. Jo Ilse patifke wisseem wihreem un puifscheem, un wissas meitas gribbeja palikt, kà Ilse bija.

Eefaktumà Ilsei bija dauds publeschanas un aiskaweschanas; bet pehz ne kas winnai ne faiteja. Jo tai arri bija taggad dauds palihga istabà, dahrsa un pee namma-kohpschanas, pee wehrpschanas un aufchanas. Pehz kahdu gabdu jau daschäs mahjäs un dahrsòs warreja manniht, kà Ilses mahzeffi tè dshwoja. Zitta no zittas mahzjahs; un kad ruddens atnahze, tad bija dauds wairak swehtiba dahrsòs, un dahrsa-augli tappe labbaki fanemti un labbaki glabbati. Ru bija wisseem neween pilniga pahretifschana, bet wehl

atlikke, fo seemâ jeb pawaffarâ us tirgu west un pahrdohht. Tas bija leels preeks tahm fainneezehm, kam kas bija pee rohkâs; bet kam ne kas ne atlikke, tahm tas bija kauns un behdas. Schahs nu arri aisgahje, pee JIseš gudribu un mahzibu mekleht.

Tâ wiffi laudis zeenija un mihtloja skohlmeistera JIsi, un winneem tikkai bija schehl, ka ta dshwoja pee tahda wihra, kas bija padeweš neschkihstam garram. Jo to tizzeja wiffi laudis no Reina.

Diwpażmita Modalka.

Râ tas Kalnakrohga Brenzis us deggoni kriht, un kas pehz tam irr notizzis.

Reins lai darrija fo gribbedams, laudis tam wiffu greese par taunu. Kad mahzija behrnus, lai ne bihstahs no spohkeem (kehmeem), burwekkeem, nedf no mahnutizzigahm leetahm un no taunu zilweku lahsteem, tad teize winna eenaidneeki: „Reins ne bihstahs nedf Deenu, nedf wellu!“ Kad winsch ar saweem skohlas-behrneem gahje par lauku, meschu un plawahm, un seem rahdija neweffeligas sahles, nahwigas faknes un ohgas, mahzidams tohs, ka warretu fargatees no tahdahm bailigahm leetahm, tad teize winna staugi: „Redseet, Reins behrnus mahza burt un nahwes-sahles wahrriht!“ — Wiffuwairat Brenzis gluhneja us Reini ar taunu prahtu pee ikfureas pehdas, un klausija labpraht us ikweenu taunu wallodu, fo laudis no ta runnaja. Kad jau dohmaja deesgan sinnahht, winsch teize: „Nu es gribbu

winnam taklu laust. Nu winnam janahht preeksch teefahm, un paschai seewas-mahtei, tai meldereenei, buhs apleezinahht, fo ta no winna sinn. Es esmu lauschu preekschneeks, un es ne warru tē ilgati kluffu zeest. Pehz ta atbildeschana man buhtu!“ — Un tâ Brenzis kahdu swehtdeenu apgehrbe sawas wifslabbakas drehbes ar sudraba knohpyeem, peekahre pee kruhtim sudraba gohda-sihmi, nehme swehtdeenas needru-speeki rohtâ, un dewahs ar leeleem sohkeem no zeema us nehlahu pilssehtu. Reweenam zilwekam winsch ne bija ne kahdu wahrdinu fazzijis, ka winnam prahts effohht, Reini apfuhdseht pilssehtâ. Jo tam bija bail, ka tas-burwis Reins to dabbutu sinnahht, un ka schis tad winnam warretu kahdu nelaimi padarriht, pirms winsch wehl pilssehtâ nahktu.

Un staigadams weens pats pa zeklu, winsch runnaja stannigi pats pee sewim, ka stahwetu winsch jau preeksch augstahm teefahm, un mette rohkâs, ka wehja-sudmalla sawus spahrnus. Bet winnam tâ runnajoht un ar rohkahm ehrs mojoht, zekla-speekis nahje stary kahjahm, un winsch straipeledams kritte pee semmes. Zepure aisfrehje tahlu noht, degguns peeduhrahs pee afmina, un winsch gulleja augsch-pehdu, ka gribbetu winsch eefahht us galwu stahweht. Stenedams un lahdedams winsch zehlehs, un mekleja sawu zeppuri pelki. Bet peere tam uspampe ka rags, un affins tezzeja no silla degguna. „Do man tas safohdihhts Reins padarrija!“ dohmaja winsch, un tam ne bija wairs ne kahda luste, tahlaki staigaht, ka ne eekristu wehl lelakâ nelaimē.

Pa tam staryam, ka tas wehl noslauzija ar lakkatu affini no degguna, nahje kahds wirfneeks

us staltu sirgu auliski tam pretti. Tas us reis pee Brenschja nostahjäh, un wajaja ahtri: „Woi tai zeemä, kas preekschä, dshwo Reina funks? un woi mahjäs?“

Kalnakhrohdineeks atbildeja: „Rä tad! Bet kapeh?“

Tas wirsneeks atbildeja: „Mans Generals grihb wiinu apmekleht!“ — Do fozzijs, tas aiskfrehje us Seltuleiju.

Kalnakhrohdineeks stahweja kà zekka-stub-burs, un azzis un mutte palikke plattas un walkä. „Ro? — kà? — kas? Generals pee Reina?“ — Wimmam tà wehl jautajoht, aiskbrauze garram branga fareete ar feschem leeleem sirgeem un ar dauds fullainem. Eekschä fehdeja kahds augsts funks ar brangu mun-deeri un ar gohda-swaigsni us kruhtim. Tee aiskfrehje us Seltuleiju.

„Ak, tawu nelaimi!“ kleebe Brenzijs; „tas Generals teescham gribbehs pee mannim kohrteli nent, un es ne esmu mahjäs! Nu winsch gan brauks us Wasnizastrohgu!“ — Brenzijs tezzeja steigdamees atpakkat, bet wehl reis tam zekka-speekis nahze kahju starpä, un winsch ohtru reis pakritte, gan mihtfati, bet dublós. Winsch islihe kà zuka no grahwa, un lahbedams aisklibboja pamafam us zeemu. Fareete ne bija preeksch wiina durwim. „Nu teescham tas leelkungs buhs Wasnizastrohgå!“ dohmaja tas ar leelahm dufmahm. Winsch wilkäh wehl tahtati; bet arri tur ne ko ne redsejis, winsch dewahs atpakkat us sawahm mahjahm. Bet winsch tur ne atradde netweenu dwehfeli. Winsch nomas-gajahs, gehrbe zittas drehbes, un satruhtahs, kad winsch speegeli, kas no muschu-suhbeem patumsch bija, eeraudsija sawu silu deggoni kà

dubri, un sawu peeri kà raggu. Winsch lam-maja puifchus un meitas, kas bija wiffi aiskfrehjuschi. Patlabban atfrehje elsdama kahda meita, un kleebe: „Ak tehtiht! pee ffohlmeistera irr atbrauzis kahds Keifers woi kahds Rehninsch! Wiffi laudis irr fapulzinajuschees preeksch wiina mahjahm.“

Brenzijs ne sinnaja ko darriht, bet beidsot pats arri aiskgahje preeksch ffohlmeistera mahjahm, lihds ar zitteem flattitees. Ak tawu baltu deeninu! tas bija fareete wiffur ar seltu! tee bija sirgi, kà no Keisera staka! tee bija fullaini, ar selta tresschem ween! Pehz kahdu stundinu isnahze tas zeenigs Generala funks zaur durwim ahra, un turreja Reini ar labbu un Ili ar freifu rohku, un rahdijahs win-neem gauschi laipnigs un schehligs. Un fareete eekahpis, winsch dewe abbeem wehl reis rohku, teize ar Deemu, un atkal aiskfrehje aulifku, wirsneeks jahschu papreeksch. Wiffi semneeki stahweja bes zeppurehm un ar plattahm azzim. Nu wisseem laudim tas bija sin-nama leeta, Reini effam burwi. Zo tahds leels funks un Generals nahk zeemä pee sem-neeku ffohlmeistera, un ar to tit mihtigi farunnajahs, kà brahlis ar brahli! Tur buhs kahdas ihpaschas sinnas. Leeleem kungeem dauds naudas wajaga, un Reins buhs teescham wiinu mantu-razzeis. Tebe!

Tahda nelabba flawa zehlehs Reina par wiffu zeemu. Daschi besdeewigi un kuhtri wasanki teize kluffinam zits us zittu: „Cima pee Reina; warr buht, ka winsch muhs arri mahzihs mantas rakt. Wels muhs deht ta wehl ne raus! Ih, kahds mulkis irr muhsu ffohlmeisteris, ka winsch të dshwo un ar behrneem puhlejahs! Es wiina weeta dsh-

wotu leelâ pilli, ifdeenâs lihgmibâ un fahrumâs, un ifdeenâs wiñnu dsertu un zeppefchus ehstu!" — Eâ aplam runnoja fchee nabbagi laudis fawâ mulkibâ.

Trihs pazmita Nodalka.

Seltutaisitaju - derriba.

Keinam bija leels brihnumâs, ka no fchalaika brihſcham fchis, brihſcham tas pluffats pee winna nahze, un kluffinam gribbeja ar winnu fahdu wahrdinu runnaht, un ka tahds besdeewigs tad teize: „Kein mihlais, mahzi man arri, seltu taisiht. Wiſſi laudis ſinn, ka tu tahds ammatneeks effi. Man leela waija dſiba. Palihdſi man ar fawu burwuſkuniſi!" Keins ilgi ne ſinnaja, fo bohmaht no tahdeem laudin. Bet jo deenas jo wairat atnahze pee winna laudis ar tahdahn luhgſchannahm, un ne liſſahs atpaffat dſihtees. „Nu pagaideet," teize Keins patâs pee fewis, „es gribbu juhs mahziht, seltu taisiht!" — Wiſſch nu wiſſeem, bet ifweenam fewiſchki, teize, lai nahf pee winna nahkamâ puſſnakti. Tanni noliktâ tumſchâ nakti wiſſi kluffinam eelihde Keina ſtohlâs-nammâ. Pulſſens baſnizas-tohrnâ fitte weenpazmit. Keins ne wahrdu ne teikdams, eewedde ifweenu, kas atnahze, fawâ tumſchâ iſtabâ. Eâ bija fanahkufchi trihsbesmit un diwi namma-tehwi. Ifkatriſ fatruhſahs lohti, kad wiſſch tumſibâ nejauſchi aiſſahre fahdu dſihwu dwaschu, jeb kad mannija zittas dwehfeles apfahrt few. Jo neweens ne ſinnaja ne fo no ohtra. Daſcham no bailibas ſweedri pille no waiga; zitti grib-

beja labpraht atkal aiſſſreet, bet tee bihjahâs, ka burwis tad teem ne rautu dwehfeli. Eâ winni wiſſi ſtahweja fahdu labbu ſtundinu kluffâ bet leelâ bailibâ, un ne drihſtejahâs ne dwaschu wiſt. Patlabban pulſſens fitte diwpazmit; un ar pehdigu ſitteni durwis atwehrahâs, un ſalts wirſneeks eenahze iſtabâ. Winnam bija branga mundeere, un zepure ar augſtu zeffuli, tâpat arridsan garſch ſohbins, un gohda-fihme pee kruhtim. Wiſſch neſſe katrâ rohkâ lukteri ar eedebſſnatu ſwezzi, un tohs noliffe us galdu. Nu zits zittu warreja redſeht un paſiht, un zits preeſſch zitta kannejahâs, jo tee mannija, ka wiſſi bija atnahkufchi ar to paſchu padohmu. Tad tee atkal ſtattijahâs us to ſpihdedamu wirſneeku, fo tee eefahkumâ turreja par fahdu launu garru; bet nu tee redſeja, ka tas ne bija zits ne fahds, kâ ſtohlmeiſteris Keins.

Keins nu eefahze runnahi ar farahwufchu peeri: „Uſluhkojeet man, juhs nelaimigi! es ne eſmu ne fahds launs garâ! Man naw ne fahda burwuſkunſte! Es turrohs pee Deewa, kâ kriſtitam zilwekam peenahſahs. Bet juhs jau fenn no Deewa atfahpuſchi; juhs eſſeet besdeewigi un elkadeewu kalpi. Juhs gribbeet tikkai riht un plihſteht, melloht un krahpt, ſagt un neſchlihtibâ dſihwoht; juhs eſſeet wella draugi un wella ſpehkâ! Tapeh; juhs eſſeet eegrimmuſchi nabbadſibâ, un gribbeet iſmiſt fawâs behdâs. Bet taiſniba ween paſtahw muhſchigi, un Deewa bihjaſchana darra baggatu. Pa Deewa zelleem rohnahs ſwehtiba. Es ne gribbu baggats kluht, bet es arri ne eſmu nabbags. Gribbeet juhs tahdi laimigi tapt, kâ es eſmu, tad darrait, kâ es darru."

Eâ runnoja Keins, un iſwilke ſaku majzinu no kabbatas un to iſtuffchoja wirſ galda.

De iskritte ar jauku skannu tihri selta gabali, un rittinaja pahr wissu galdu, un apmahnija wiffas azzis. Dee semneeki wehl wiffa sawa muhscha ne bija redsejuschi tik dauds selta weena weetâ. Winnu firdis pufseja lohti.

Bet Reins atdarrija sawu mutti, un teize: „Pateesi, es faku jums, selts man ne darra laimigu, bet ta gudriba, zaur ko tahdu mantu ware pelniht un baudiht. Juhs effect pee mannim atnahkusch, lai es juhs mahzu, seltu taifiht. Es gribbu jums scho skunsti rahdiht. Ta irr dshiwidas wissleelaka gudriba, un ta wairaf geld, ne ka paschas seltu mantas. Ja jums schi gudriba, tad jums buhs selts, un juhs to ne zeeniseet aplam. Bet tahdu leelu laimi juhs ne warreet panahkt bes leelas pahrbaudichanas. Septini gaddi un septinas neddelas wajjaga us tahdu pahrbaudichanu. Kas paschaw lihds gallam, tas preeku preekos plaus. Pateesi, es faku jums, tad tas laiks pagalam buhs, tad ikweens no jums wairaf seltu warrehs isbehrt te us galdu, ne ka juhs tagadin effect redsejuschi. Bet ta pahrbaudichana besdeewigam gruhta buhs un grehzi neekam bahrga. Jo tahdam buhs pahrtaiifiht wissu sawu firdi un dshiwoschanu, un ta fakscht, par jaunu zilweku palikt.“

Dee trihsdesmit un diwi namma-tehwi stahweja ka apstulbuschi, un usluhfoja Reini ar plattahm azzim, un ne sinnaja ko dohmaht, neds ko fazziht.

„Kas no jums,“ fazzija Reins, „gribb iszeest tahdu pahrbaudichanu no septineem gaddeem un septinahm neddelahm, tas lai paleek te. Bet kas bihstahs jeb ne tizz, tas lai eet prohjam.“

Reweens ne aisgahje.

„Nu tad,“ isfauze Reins, „jums buhs man swehti sohlitees preeksch wissur klahtbuhdama Deewa septinas sohlischanas, un tahs ustizzigi un swehti turreht zaur septineem gaddeem.“

„Ta pirma apsohlichana: Eeksch septineem gaddeem un septinahm neddelahm jums ne buhs frohgâ eet, bet tur pretti jo tikfusch basniza nahkt, Deewa wahrbus klaufiht un pehz teem dshiwoght.“

„Ta ohtra apsohlichana: Septinus gadbus un septinas neddelas jums ne buhs ne bahrtees neds lammaht, ne lahdeht nei melsoht, neds besdeewigi runnahkt.“

„Ta trescha apsohlichana: Septinus gadbus un septinas neddelas jums buhs ikdeenâs Deewu peeluhgt un labbi strahdaht. Nihdos un wakkaros jums buhs ar saweem behreem zellâs mestees, Deewu peeluhgt un sawus grehtus noscheloht. Jums buhs eefahkt ikkatru darbu un ikkatru preeku ne ar brandwihnu, bet ar Deewa wahrdeem.“

„Ta zettorta apsohlichana: Jums ne buhs par wissu scho laiku ne kahbus jaunus parradus taifiht, bet labba pezeest pee fahls un sawfas maises, un ar wissu spehku dshitees, wezzus parradus lihdsinaht.“

„Ta peehta apsohlichana: Kas tahda pahrbaudichanas-laika weenteis peedferrahs ar brandwihnu woi ar allu, jeb kas sawu nauwu un laiku isfehre zaur fahrtu un zittu naudâs spehlehm, tas taps isstumts no muhsu beedribas.“

„Ta festa apsohlichana: Jums buhs gahdaht eeksch scho laiku, ka wirt juhsu apsehtheem laukeem ne rohnahs ne kahda nikna sahle, un juhsu istabas ne kahdi kuhdi un lohpi.

Juhfu ehkas un kuhstis lai spihd no spohdris-
bas; tapat arridsan wiffi juhfu mahjas = un
lauka = rihti."

„Da septita apfohlifchana: Juhfu meesa
lai tohp Deewam par basnizu; tapehz turrait
winnu schlihsu, gohdigu, skaidru, tapat wirf
paschas meefas, ka eeksch matteem un drehbehm.
Tapat lai irr ar juhfu behrneem. Pee tahdas
spohdribas lai mehß pasihstamees zits zittu."

„Kas nu tahdas fohlifchanas gribb apfoh-
liht un turreht, tas lai nahf preekscha un lai
man sneeds sawu rohku us stipru derribu. Tam
wahjam brahtam mehß gribbam palihdseht."

Kad Reins ta bija runnais, tad atnahze
pee winna tee trihsdesmit un diwi nammas
tehwi weens pakkal ohtra, un tam dewe labbu
rohku pahri par to ar seltu apbehtu galdu,
un teize: „Mehß gribbam!"

„Ru tad eita ar meeru," fazzija wehl bei-
dsoht Reins, „un greefchaites wehl preeksch
apgulschanas pee Deewa ar swehtahm luhg-
fchanahm, lai tas jums spehku dohd, ka juhs
warrait isdarriht sawas apfohlifchanas. Pa-
teesi, es faktu jums wehl reis, kad ta pahrs
baudifchana buhs pagallam, tad ikweens no
jums wairaf seltu mettihß us sawu galdu, ne
ka juhfu azzis pee mannim redsejuschas."

Ta runnaja Reins, un wehl pamahzija
fchohs laudis, lai ne teiz neweenam zilwekam,
fo tee fcho nakt' redsejuschi un dsirdejuschi.
Winsch teem arri aisleedse, sawa starpa par
to runnaht, nedß ar wahrdeem, nedß zaur
fihwehm.

Ru wiffi aigahje us sawahm mahjahm.
Wiffi bija kluffi, un ne runnaja ne wahrbinu
us zeku. Winni wehl bija ka apreibuschi no
wiffa, fo tee redsejuschi un peedfihwojuschi.

Gan gluschi zittas leetas tee bija mellejuschi,
ne ka tee teescham atradde. Dascham jau
palikke schehl, ka tas sawu wahrdu un rohku
bija dewis; jo wifs tam ka par grehti nah-
zehs. Bet tahß paslehptas leetas, tee sep-
tini gabdi un tahß septinas neddetas, Neina
gudra walloda un tas galds ar seltu, un tas
stalts wirfneeks ar gohda = sihmi, un ta tumfcha
naktß = stundina — to neweens ne warreja ais-
mirß, un tomehr wifs teem bija ka ehrmigs
fapnis.

Schetrapazmita Nodalla.

Laudis brihnijahß fohti.

„Kas buhs? Mahrtin! kas nu atfal buhs?
„Indrik!" waizaja tas wezzais un klibbais
waktineeks, kas no rihta zaur fahdschu stais-
gaja. „Kas jums kaisch? lautini mihti! Woi
atfal fahds Generals nahß? woi pats Keifers?
Ram juhs wiffu mehfeet un puschtojeet?" Ta
waizaja tas bes mitteschanas; bet neweens tam
atbildeja, un zitti smehjahß ween.

Un pateesi, arri sawada buhschana eefahze
daschas mahjas. Fohgi tappe masgati, grihdi
nobersti, durwis un benki nofsalloti. Nur tif
atnahze, tur bija jadohma, ka kahsas buhs
fchoht, jeb ka laudis gaidohf fahdus augstus
weefus. Arri istabu preekscha un pogalmju
widdu wifs tappe tihrihtß no dubleem un
fahdeem, un wiffi arruma = rihti moliftri lab-
bakä un drohschakä weeta. Tee trihsdesmit
un diwi namma = tehwi gan sinnaja, kapehz tas
notikke, bet tee ne teize ne fo. Jo tee doh-
maja: pehz septineem gaddeem mums buhs
wiffas lahdes un wiffi pohdi pilni ar seltu.

Kad Reins tahdu jaunu publeschanu pee saweem nabbageem kaimineem redseja, tad teize tas us sawu Jlsiti: „Es pats ne sinnu, woi man par to buhs preezatees, woi behdatees. Jo redsi, mihta! ko schee lautini ne muhscham ne buhtu darrijuschy no sawa pascha prahta, ne muhscham no mihtestibas us Deewu un us feewu un behrneem, ne muhscham no badda un truhkuma, to darra tee taggad no mahnu-tizzigas bailibas un zerribas. Ak tee nefapraschi! Wet winnu mahnu-tizziba lai wadda tohs us pateesibas-atsihschanu un winnu besdeewigas dohmas us taifnibu.“ —

Jo deenas jo wairak brihniyahs wiffi zeema-landis. Jo frohgi stahweja tufschy, ka mehralaita. Pascha swehtdeenâ ne dsirdeja wairs nedf trohkfni, nedf kleeqschanu, nedf lammafchanu, nedf lahstus. Pehz basnizas gan drihs wiffi landis aisgahje us mahjahm pee sawahm feeswahm un behrneem; un ja kas gribbeja fahdu-reif few un sawus draugus meelohf, tad tas par naudu lifte atnest mahjâs allu un brandwihnu, un to baudiya fluffi ar fahru un gauflu, un palifke allaschin pee prahta. Swehtdeenâs rihtâ wiffi, kas tikkai paspehje, us basnizu gahje, un tur usmannigi un gohdigi klausijahs. Ru te warreja redseht arri tahdus landis, ko zittureif fanje par trakkuteem un swehtdeenâs-gahnitajeem. Wet pehz pufdeenas landis staigaja ap saweem tihromeem un plawahm, un apstattijahs arri sawus tablatus ahrus; jeb tee farunnajahs ar saweem kalpeem no jaunâs ned-belas darbeem. Daschi, kas lihdf schim sawas deenas bija noslintojuschy un apfahrt wasajuschees, tee nu bija atrohnami pee darba no rihta lihdf wakkaram.

Leijastrohdsineeks Baltmans, swehtdeenâ

tufschus galbus un bentus redsedams, tif ne ar assarahm teize: „Woi tad muhsu zeema landis irr saudejuschy sawu prahtu? Kahds wels tohs mahna? Eâ tas ne warr palift! Wiffi gohda-landis bohjâ ees. Naw ne fahda labba waldischana pee mums!“

Un Kalnakrohga Brenzis baschijahs: „Kad tas tã paleef, tad man buhs frohgs ja-atsaffa. Es gan redsu, ka ffaugi man gribb pohstihf. Wet tam ne buhs notift. Labbak lai fakriht wifs muhsu zeems! — Wet kad es tikkai warretu sinnahf, kas tahds irr, kas man tahdu spihfi darra!“

Leijastrohdsineeks, kam allus faskahbe, taggad pahrdewe diwi stohpus par wehrdiru; pee brandwihna winsch peelifke meddu ar pipparu flahf, un swehtdeenâs lifte spehleht schihdu muskantus — bet wifs par welfi! No teem trihsdesmit un diweem namma-tehweem un no winnu behrneem ne nahje ne kas pee winna!

Kalnakrohdsineeks arridsan gribbeja landis peelabbinaht; winsch runnaja laipnigi ar nabsbageem kalpeem; winsch dascham bes naudas dewe fahdu glahfi brandwihna, un waizaja: „Kam juhs tad ne nahjeet pee mannim pa wezzam?“ — Tee atbildeja: „Mums naw naudas!“ — Tad kleeuse winsch: „Jh, juhs mul-fischy! woi tad man ne pasihsteet? Es ne esmu plehfigs. Es dohmu labpraht arri us parradu, jo es esmu drohsch, ka juhs taifni makfaset.“ Wet tee tomehr ne nahje.

Ru winsch palifke busmigs, un teize ar draudedamu rohfu: „Ru, pagg, Brenzis jums to peeminnehs! Gan juhs nahsteet fahdu reif preeksch muhsu teefahm! Tad jums buhs redseht, fahds Brenzis irr!“ —

Peezpażmita Modalka.

Parradi tohp usrakstitti. Taupischanaslahde.

Nu brihscham schis, brihscham tas stary teem nabbageem laudim, kas to selta=derribu bija eezehluschi, kluffinam pee Reina atnahze, padohmu un palihgu mekledams, un ar leelahm nopuhtahm baschijahs: „Gan es labpraht gribbu fawas apsohlishanas isdarriht, lai gan gruhstas buhtu. Jau pufsgads irr pagahjis, un es luhdsu Deewu un strahdaju; es wairs ne istehreju fawu naudu zaur grehzigahm spehlehlm; es ne dserru, ne lammaju, ne lahdu, un ne esmu wairs ne kahds rehjis. Wanna istaba irr skaidra, feewa un behrni spihd no spohdrisbas. Reweans ne warr pahr mannim fuhdseht. Bet man dauds wezzi parradi, un tee parradu=deweji, kas lihds schim man ne speede, taggad, redsedami mannu spohdraku dsihwibu, dohma, ka man jau leelas mantas irr. Tee man apfuhds pee teefahm, un teefas man ne leet meerä. Pascheem teefas=wihreem esmu parradä. Nu tee man draude, man no mahjahm isdshht, ja es ne maksaju jeb pee teem ne dserru. Palihdsi man, Kein! zittadi es ne warru fawu wahrdu turreht. Pehz fescheem gaddeem un fescheem mehneschem man buhs papilnam naudas. Aisdohdi man taggad tikfai diwidefnit rublus; es tew gribbu pehz wissu maksahht.“

Reins atbildeja: „Ta zettorta apsohlishana irr: es ne gribbu jaunus parradus raisiht! — Tapehz es tew ne warru ne fahdu naudu paleeneht. Bet teiz man, kam tu par-

radä effi, un zif leeli tawi parradi; tad es gribbu apdohmahht, us fahdu wihst tu warri isbehght no behdahm.“

„Ta runnaja Reins, un nehme papihru un spaltwu, apfehdehs, un usrakstija, fo tas tam atbildeja, kad winsch to jautaja. Bet winsch isklauschinaja itweenu fewischki: „Kam effi tu parradä? Zif? Rahdus auglus tu maksä? Par fo tew tas parrads irr?“ — Un kad winsch nu wissu sinnaja, tad jautaja winsch wehl: „Ar fo tu gribbi to maksahht? Zif tu par neddelu warri pelniht? Zif feewa un behrni warr pelniht ar rohfas=darbeem? Zif puhru tu isfehjt? Zif lohpi tew irr? Zif tu warri pahrdoht no lauka=augteem? Zif maifes tew wajaga par neddelu fewim un teem fawejeem? Zif apehdeet par deenu? Kä irr ar drehbehm? Woi paschi tahs sagahdajeet? woi japehr irr? Kahdi tawi arruma=riski? Woi buhs fo pirkt? woi wehl warr peezeht?“ — Wissu to Reins usrakstija. Ruhle wehl pee gaismas nahze ta nelabba namma=turreschana. Ak, deemschehl! dasch wehl ne sinnaja, zif winnam parradi effoht. Nu bija jawaizä pee parradu=dewejeem. Dasch parradneeks maksä faja neschehligus auglus, un palikke arween tik dauds parradä, kä bijis. Zittam bija wairak parradu, ne kä winsch warreja maksahht, kad tas arri pahrdohtu mahjas, lohpus un tihrumus. Ee nu bija gan gruhst palihdseht. Bet Reins winnu tomehr eedroschinaja, un teize: „Zaur gudru taupischanu un labbu strahdashanu juhs palikfeet, ar Deewa palihgu, swabbadi no parradeem. Darrait tikkai paklusfigi, fo es jums falku.“

Nu atsinne wissi schee lautini, ka tee lihds schim aplam un besprahtigi bija dsihwojuschi,

un tee to noscheloja no wissa prahta. Zits nuhle wehl redseja, zif mas tam atlistu pehz maksateem parradeem, un schauschalas un bailes tam usgahje par to. Nu wissi gribbeja labpraht taupiht un strahdaht; bet ka tas bija eefahkams, to neweens ne sinnaja.

Reinam par to bija gan leelas ruhpes, un winsch ilgi sawu galwu laufsija ar daschadahn dohmahm. Bet winsch usnehme labpraht scho gruhthu darbu no fristigas mihlestibas. Winsch ikweenam taifsija grammatinu, fur eerakfsija wissus winna parradus. Tad aisgahje winsch us pilssehtu, un melleja pee saweem pasihstameem daschadu darbu seewahm un behrneem. Winsch usnehme spalwas pluhkt, kohka farrohtes un muldinas taifih, Apteeke-ram sahles lassih, wehrpt un aust, audekli ballinaht, un zittus tahdus sifhus darbus. Puifchi pawalkas laika gahje algadschoss, dehus greest, malzinu fazirst, woi dahrsa strahdaht. Un kad winni wissi labbi un tizzigi strahdaja, tad pilssehtneeki tahdus algadschus labpraht peenehme un labbi maksaja. Un kas us tahdu wihs par neddelu bija pelnihts, tas tappe usrakstihhts un glabbahts. Zitti dewe Reinam tahdu naudu, lai glabba; atkal zitti ikneddelu winnam aisnesse, fo tee bija pelnijschees, ka winsch no ta pamasam warretu maksahht winnu parradus. Kad nu wissi to eefahje darriht, un kad Reins jau bija salassijis pahri desmit rublus, tad aisnesse winsch tohs us pilssehtu, un eedewe taupischanas-lahde, fo gudri kungi tur bija eetaifijuschi saweem fullaineem un kalponehm par labbu, un tur ta nauda par gaddu nesse auglus, prohti tshetri no simteem.

Bet Reins taifsija kahdu grammatu, fur winsch eerakfsija, zif ikweens par neddelu no

fataupitas naudas tam bija dewis, un zif auglu schi nauda nesse.

Bet tas bija leela laime, ka schee lautini un winnu behrni gan drihs weenumehr bija wesseli un spirgti, un no darbeem ne tappe aislawehhti zaur flimmibahm. Bet tas ne bija ne kahds brihnumss. Dreeksch scha laifa tee bija swehtdeenas peedsehruschees, un tapehz pirmodeen darbi teem ne patikke. Bet nu tas ta ne bija wairs. Un kad winni taggad ikdeenas galwu sukaja, mutti un rohtas masgaja, eeksch drehbehm un isabahm spohdri dshwoja, tad winni arri ne sinnaja ne fo no nesphodribas sohdbahm, neds no kascha neds no trummeem, neds no frammas neds no wehdera sehrgas.

Kad Reins saweem seltsdraugeem stahstija, ka winnu taupita nauda essohht drohscha lahde un wehl auglus nesseht, tad tas teem bija leels brihnumss, un tee palikke lohti preezigi par to. Zkaters nu skattijahs grammatu, zif naudas tam jau essohht, un zif auglu tas warroht dabbuht gadda galla. Eefahkama ne wissi namma-tehwi Reinam bija dewuschi sawu uaudu; bet kad zits no zitta dabbuja sinnaht, ka wiss tik labbi eijoht, tad arri tee pehdigi fainneeki atnahje pee Reina, un teize: „Zi, tapehz tu mums ne fo ne effi fazzjis no krahshanas-lahdes? Nemm ikneddelu arri muhsu pataupitus wehrdinus, un isdohdi tohs us augleem. Kad tee paleek muhsu rohtas, tad tee ka smilktis fteen zaur pirksteem, un mums ne atleek ne kas. Tapehz labbaki buhs, kad tee ne paleek pee mums.“

Da atnesse wissi namma-tehwi ikneddelu kaut fo, un ikweens gribbeja jo wairak fazkrahht, ne ka zitti. Nu palikke dasch tik naudas-

fahrigs, ka winsch seewai un behrneem at-
rahwe no deenischligas maifes.

Das skohlmeisteram ne patiffe, un winsch
eefahze runnah: „San labbi, ka juhs fah-
tigi dshwojeet un gudri taupeet; bet seewai
un behrneem ne buhs baddu zeest. Ja juhs
wehl gribbeet fo gudri taupiht, tad es jums
zittu labbu padohmu dohfschu; un jums atliks
neween malka un nauda, bet arridsan dascha
stunda us zitteem darbeem. Jums irr, gan
drihs wisseem, puschelneeki, un daschas istabas
wehl dshwo trihs fainneeki. Itatrs dshwo
sewin, sawa maife, un arri dascha kalpa-
seewa wahri sawu ihpaschu ehdeeni. Ea tad
weenas mahjas waijaga diwi woi trihs fatli,
diwi woi trihs zilweki pee ehdeenu=fataifischa-
nas; un aprehenajeet wehl, zif malkas aplam
tohp fudedfinatas, zif pohdu sabausiti, zif far-
rohthes falaustas, zif stundas par neddelu is-
gaisfinatas! Woi juhs tad ne warreet fa-
weenotees pee weenas maifes, pee weena fatla,
un pee weenas blohdas? No puschelneeku
buhfchanas ne zekahs ne kahda swehtiba; ta-
peh; ta arri pee trohna=muischahm irr ais-
leegta, jebfschu gan wehl naw nozelta. Woi
tad weens fainneeks fahdas mahjas ne war-
retu labbaki dshwoht, ne ka diwi woi trihs
fainneeki us tahs paschas semmes? — Bet
brahli ne gribb brahteem, peeauguschi behrni
ne gribb tehwan klausiht; ikweens gribb pats
waldiht, un ta beidsiht wissi paleek nabbagi.
Arri kalpi strahda labpraht sawa neddelu, un
gribb sawa maife dshwoht; un wissuwairak
kalpu=seewas ne gribb ne fo strahdht, fain-
neekam ne mas ne klausiht, un tahs schheet
jau deesgan darrijuschas, kad tahs ifgadda
leek fahdu behrnu krisiht. Atkal dasch ne-

gudrs fainneeks schehlo to maiff, fo winsch
kalpu=seewahm dohd, un tapeh; winsch pats
labpraht reds, kad puifchi sawa neddelu
strahda un seewahm un behrneem maifes
peln; bet kad ihstais darba=laisf klast, tad
fainneekam puifchi un kalpu=seewas irr is-
klichuschi. Ne, mihti draugi! lai faines-
behrni un seewas peh; saweem spehteem
kohpa ar jums strahda, kohpa maifes nopeln
un kohpa apehd, tad jumis buhs wairak sweh-
tibas un mihlestitbas!“ —

Zitti paklausija Reinam; bet zitti ne war-
reja eefahumä falthgt sawa starpa. Bet kad
winni redseja, ka tas teem labbi isbewahs,
un ka tee wairak naudas pelnija un patau-
pija par neddelu, ne ka paschi par mehnschu,
tad winni arri pamasam peenehme tahdu gu-
dru eetaifischanu.

Geschpazmita Modalka.

No daschadas nelaimes zeemä.

Falna= un Leijasfrohdfineeki nu gan mas pel-
nija zaur frohgeschanu. Wasnizastrohga wehl
zekawihri gulleja, un laudis no kaiminu zee-
meem tur eebrauze swehtdeenäs, us basnizu
nahfdami. Wissi schee frohgi bija eezelti us
labbu semmi; lauti un plawas peederreja pee
teem, un, frohdfineeki warretu itt labbi dsh-
woht no sawas semmes ween, ja tiffai buhtu
bijuschi labbi fainneeki. Bet lihds schim tee,
mahjas palikdami un allu un brandwihnu
eeleedami, itt weegli pelnija sawu baggatu
pabrtifschanu. Regohdigi zilweki teem pee-
neffe labbibu pa seezineem un pa puhreem,

un linnus pa mahrzineem un pa pohdeem; arri tauku un meddu, sweestu un ohlas un wiffadas zittas leetas, un to teem lehti pabr dewe par brandwihnu, woi ar to lihdsinaja sawus parradus. Tas bija krohdsineeku bag gatibas awots! Bet nu schis awots eefahze pamafam isfikt. Eefahkumâ zits par zittu smehjahs; un Brentscham tas patikke, ta Baltmans ne warreja us preefschu kluht, un basnizas krohdsineeks atkal bija preezigs, ta Kalna un Leijas krohgi stahweja tuffchi. Bet ne ilgi bija teem tahds preeks; jo wiffi trihs eefahze schelotees un behdatees, ta wiffi pelni un wiffa swehtiba effoht isfudduschi. Gan winni pee laika bija krahjuschees tahdus simtus rublus; gan wehl wairak teem stahweja pee laudim, kas winneem parradâ bija: bet netaisnais krahjums atkal isputt. Jo baggatiba darra lepnu un pahrgalwigu. Tapehz wiffuwairak Brentscham un Baltmannam dauds prazesses bija, brihscham ar pilsehtneefeem, brihscham ar zeema laudim, brihscham arridsan ar augstakahm teefahm. Tas sinnams maksaja dauds naudas un daub deenu; tē bija jabrauž us Jelgawu, daschur eis arri us Rihgu pee augstaka Guberneera; un lauka darbi un mahju kohpschana tappe aiskaweti un aismirfti. Tahdi nefaderrigi un prazessu mihtodami laudis bija arri tee zitti Seltuleijesch. Jkkurâ teefus deenâ saimneeki un kalpi, namma mahtes un kalpones ffehje us teefus nammu, schelotees un fufdscht; un fwefschi zella wihri to redsedami, dohmaja, tur kahdu tirgu effam. Gan dasch tappe ispehrtis, gan zittam bija dauds jamaksa; bet kilda un nefaderriga buhschana ne gribbeja atstahtees no Seltuleijas. Neins

atnahzis tē dshwoht, fflubbinaja laudis us meeru; un kad kahds no winna praffija labbu padohmu, tad winsch arweem mefleja to fas lihdsinaht ar winna prettreku. — Weenreis winsch tahdeem nefaderrigeem zilwekeem stahstija scho lihdsibu: „Diwi funni fastappahs us schauru laipu, kas pahr kahdu uppiti wedde, un atradde wirf tiltina gabbalu gal tas. Tee eefahze reetees par to. Tad pees ffehje klaht treschais funs, kam arri grib bejahs to gahrdu kummosinu dabbuht. Tas mussinaja brihscham schim, brihscham tam aufis: „Ne dohdi, ta galka tew peederr!“ Nu fahze muhsu diwi funni smaggt kohstees, un eekritte reedamees uppe. Treschais funs pa tam starpam apehde kluffi to galkas gab balu, un wehl apmehdija tohs diwi zittus, kas uhdeni peldejahs. — Tâ tas irr ar wiffseem nefaderrigeem zilwekeem. Kas kildu eefahk, tas irr paspehlejis jau puffi no ta, to winsch gribbeja winneht; un kad arri beidsoht teefu dabbu, tad winsch irr isgaisnais sawas deenas un darbus, un dauds reis wehl sawu wesselibu appatsch behdahm, ruhpahm, bailehm un dufmahm.“ Tâ runnaja Neins.

Bet Leijas krohdsineeks Baltmans ne mefleja ne kad pee winna padohmu; tur pretti dshwoja kilda un nemeerâ ar wiffseem zilwekem. Un kad winsch beidsoht paspehleja leelu un garru prazessi prett kahdu namneeku pilsehtâ, un ne spehje maksahk, tad winna krohgs ar wiffahm ehfahm, laukeem un plawahm, uhtrupê (aufzionê) tappe pahredohts, un Baltmannam tik mas atlikke, ta tik ar mohfahm warreja pahrtikt. Winsch aiskahje pilsehtâ dshwoht. — Arri Brentscham ne

isbewahs labbi; winsch aisdlehdse fatu schenti, un dshwoja lahdedams no fatwas naudas un no fatu lauku aangleem. Dà palikke Basnizas kroghs ween pee spehka.

Daschi wezzi laudis krattija galwas, un nopuhsdamees fazzija: „Ak, fahdus flittus laikus nu effam peedshwojuschi! Nu wart redseht, fa drihs atnachts pafauls gals un pastara deena. Zittureis mums bija trihs kroggi, un trihs krodhsineeki të labbi dshwoja; nu tikkai weens pats irr atlizzis. Woi tas newaid kauns wisseem Seltuleijeescheem?“

Bet Reins atteize: „Nè, mihli lautini! tas naw kauns, bet gohds. Nu es zerreju, fa wifs labbi ees. Es esmu tahlu staigajis zaur pafauli, un dauds zeemu redsejis Wahzsemme un Pranzoschu semmè. Jo wairak kroggi, jo leelaka nabbadriba. Bet fur fahda zeemà tikkai weens pats kroggs bija deht zekawihreem un reifineekeem, tur bija arri redsama ahriga labklahschana.“

Dà runnaja Reins, un tee wezzi tehwi teize: „Dà gan irr! Teesja gan!“ — Bet Brenzis, kas to pehz arri dsirdeja, gribbeja plihst no dusmahm.

Septinpazmita Nobalka.

Pehrkon eespeere basnijâ. Mahjitais nomirft. Kalnakroggs nodegg.

Ap scho laiku zehlehs nakts widdû breefmiga wehtra. Wissa debbes stahweja fâ ugguni; pehrkon duhje; istabasfeenas trihjeja; lohgas stikli ribbeja. Peepeschi pehrkon ar breefmigu

rubtschanu eespehre basnizas tohrni. Wissi laudis zehlehs fahjâs, un isfrehje laukâ no isbailehm. Bet paldees Deewam! basniza palikke dshwa; weens tohrna-pihlaris ween bija eewainohts, jo pehrkon jeb sibbens bija bes ugguns (falti) eespehris. Wezzais un wahsch mahjitais, dsirdebams fatwâ flimmis basgultâ wehtru duhjam, un redsedams sibbeni noskreijam us Deewanammu, un redsedams tik lohti fatruhthahs, fa winsch nogihbe un wairs ne atmohdahs. Winsch bija aisdgahjis pee Deewa.

Nu atkal palikke kluffu zeemâ; bet ne ilgi pehz tad laudis no jauna tappe breefmigi istrauzeti no meega. Wastineeki kleepe, tauroja un tarkschjeja, jo Kalnakroggs bija leefmas. No pehrkora baidihts, Brenzis bija sfrehjis laukâ ar wisseem faweem mahjas laudim, un drihs pee winna zehlehs ugguns grehts. Deggota skalla, kambarafeenâ eesprausta, bija no krittusi us appalschshahwedamu rattinu ar kohdelu, to bija eededsinajusi, un ugguns, barribu atraddis, ahtri leelu spehku dabbuja. Brandwihna kambars arri bija tur pat klah: tahdâ wihse ne bija ne fahda glahbschana; leefmas jau juntâ! — Laudis fakhrehje, bet ne us glahbschanu; tee stahweja tikkai, waiszadami: „Kas irr wainigs pee ugguns?“ — Brenzis pats, rohkas schraugdams, apkahrt tekkaleja, un kleepe: „Do man padarrija ta wezza safohdita Anne! Fa ne gulleja wifu nakti, no pehrkora bihdamees, un plukschjeja ar zittahm mahsinahm. Ak, pateesi, fa buhs fahdu deggoschu skallu atstahjusi feenâ!“ — Tik fâ laudis to dsirdeja, tad tee usmekleja un atradde wezzu Anni, un to trenze nohst no ugguns, un to aisdinne meschmallâ par

lauku, lai ta ne nestu ugguni us zittahm ehkahn. Jo winneem bija ta leeka un ap-
lama tizziba, ka ugguns arween tam pakkat
eijoht, tas pee ta wainigs efoht. Neins
bija pats pirmais, kas uhdeni atwedde ar
wisseem saweem sirgeem. Winsch likke uh-
deni leet zaur lohgeem, galla-kambari, fur
Brentscham stahweja wisflabbakas leetas;
tad winsch pats eelehze zaur lohgu eefschâ
ar kahdeem muddigeem puischeem, un ais-
nesse dauds drehbes, lahdes un mahju-rih-
kus, arri paschu naudas-lahditi. Tad winsch
likke labbi flajzinahz zittas klahz stahwedamas
ehkas, lai ne sahktu dedsin; iswedde lohpi-
kus ar dauds mohkahn no kuhthm ahra,
un likke tohs laukâ fargahz. Eâ tad winnam
un zeema-lauidim laimejahs, leesmas no-
greest no zittahm ehkahn un no wiffa zeema,
jebfchu gan stiprais wehfsch ugguni dsinne,
ne pehz wezzas Unnes, bet prett zittahm
ehkahn.

Nu Brenzis, lihds schim Reina zenaids-
neeks, tam palikke par draugu, un tam dewe
sintas pateizibas, ka tas winnu bija glahbis
un pestijis; jo bes Reina prahzigas gab-
daschanas un stubbinaschanas tas lepnaiz
Brenzis buhtu palizis par pehdigu uh-
bagu; bet nu winnam bija tikkat pufsz-
skahde. — Neins, kâ Deewa wahrdi mahza,
bija kwehlainas ohgles krahwis us Brentscha
galwu. Bet tomehr schi draudsiba ne pastahz
weja ilgu laiku. —

Astonpazmita Rodalka.

Jauns mahzitais nahz Seltuleijâ.

Wezza nelaika mahzitaja weeta drihs tappe
eezeltis un eewests jauns mahzitais. Tam bija
wahrs Rohderiks, un winsch bija 25 gad-
dus wezs. Kad tas jau kahdas diwi sweht-
deenas bija spreddiki teizis, tad runnaja laus-
dis Basnizaskrohgâ: „Nê, tas mums ne pa-
tist! Woi tad basnizas-teefas ne sinnaja at-
rast wezzaku un gudraku basnizfungu? Ko
tahds jauneklis sinn un proht?“ — Zitti faze
zija: „Muhfu jaunam mahzitajam ire jauna
tizziba; winsch ne mahza ihstus Deewa wahr-
dus. Winsch runna tâ, kâ mehsh paschi. It-
weens to warr fapraft, arri pehdigais behr-
ninsch. Woi mehsh tad behrni effam? Wezzam
fungam bija stipraki wahrdi; tas wairak no
elles ne kâ no debbesim, wairak no wella ne
kâ no Deewa runnaja; un kad winsch muhs
isfunnija un islammaja, tad trihzeja wiffi lau-
dis, un patureja winna wahrbus wehl lihds
krohgam!“ — Zitti teize: „Wezzais mahzitais,
kamehr wehl weffels bija, kanzeli stahwedams,
bija wihs kâ ohsols, un leels un appalsch; bet
jaunais tahds fihfs nezninsch, kâ jauna behrfe.
Ak, wezzam basnizfungam bija bals kâ wehr-
scham; ganni laukâ to warreja dsirdeht, kad
basnizas-lohgi bija walkâ. Bet jaunais runna
tik kâ istabâ; tee ween, kas basnizâ irr, winnu
warr fapraft.“

Eâ runnaja laudis no jauna mahzitaja; bet
tâ ne runnaja wiffi.

Zitti prahtigi laudis gan redseja, ka Roh-
deriks bija deewabihjigs zeenigs mahzitais,

un jebſchu jauns, tomehr wihrs pehz Deewa prahta. Winfch bija laipnigs un mihtigs, labbi eemahzichts un tomiehr paſemmigs, un wiſſeem zeenijams. Winfch ne lammaja nez weenu, ne duſmojahs ne kad, pažeetigs un lehns buhdams; un kad winſch kahdu grehzi neeku pamahzija, tad winſch to darrija ar mihleſtibas=balſi un wahrdeem, un to apmal=ditu awi lehnitam atpakka waddija us taiſnibas=zekku.

Kad winſch bija atnahzis Seltuleija, tad gahje winſch tuhdaſin apraudſiht wiſſas mah=jas, un mahzijahs paſiht wiſſus ſawus drauzdes=behrnus. Pehz tas arriſan eegahje brihſcham weenās, brihſcham ohtrās mahjās. Tas patikke wiſſeem. Winfch arri wiſſeem dewe labbu padohmu, eepreezinaja noſtummuſchus, apkauneja nebehdneekus, ſalihdſinaja neſaderrigus laudis. Un tā kā muhfu Rungs un Meifteris Jeſus, winſch apmekleja paſchus nabbagus, kā arri tohs lelafus grehzi neekus, ka tas tohs warretu atgreest no launa.

Un kad winſch ſwehtdeenās kahpe us kanzeli un eefahje runnaht, tad wiſſeem ſirds aptezejja. Ikkatrs dohmaja, ka mahzita is us winna ween runnaja; ikweens dſirdeja, tā ſaktoht, ſawas paſchas ſirds flehpumus, ſawas paſchas mainas un grehkus, no ka tee zehluſchees, kā winſch no Deewa eſoht atkappis, un us kahdu wiſſi tam jagreeſchahs atpakka us debbeſu tehwu. Un winſch rah=dija ſaweem draudſes=behrneem Jeſus ſwehtu preeſchſihmi, un tohs ſtubbinaja us ween=teefigu, gohdigu un taiſnu dſihwoſchannu. Wiſſi klaufitaji palikke dohmigi, un aismirſe driht mahzitaja jaunumu un winna ſmalku meefu un palehnu balſi. Jo winna wahrdi

bija Deewa wahrdi, kas no ſirds nahje un pee ſirds gahje.

Kad Rohderiks pirmureis apraudſija zee=ma=ſfohlu, tad winſch lohti preezajahs par winnas ſpohdribu, ſtairdribu un pareiſibu. Bet kad Reins zekks fritte ar ſaweem behrneem, Deemu peeluhgt, tad winſch arri deewabihjigi lohzija ſawus zekus, un preezas=affaras tam birre no azzim. Un winſch palikke pats wehl zekks, kad Reins ſawu luhgſchannu jau bija beidſis, un pazeldams rohtas us debbeſim, winſch teize: „Manš debbeſu tehws! paklauſi arri mannu luhgſchannu un nopuhſchannu! Lai tawa ſchehlaſtiba paleek pee ſcheem newainigeem behrneem! Lai tee ne muhſcham ne nomaldahs no tewim! Paleezi pee winneem, kamehr pee teem wakkars mettahs, un tu tohs noaizinaſi no ſchahs wahrguſemmes pee tawas tehwa=ſirds. Tad, wiſſuſchehligais! tu man arri peedohſi mannu grehkus Jeſus Kristus labbad, ka es warreſchu zekks meſtees preeſch tawas gohdibas krehſla lihds ar ſcheem iſſtairdroteem engekeem, un ka tur winna puſſe no mums ne truhthu netweens. Swehti ſcho mihtu behrnu ſfohlaſlungu; ſwehti winna wahrduſ un dar=bus, lai winſch paleek pee ſpehta zaur tawu ſpehzibu, un lai winſch wairo tawu walſtibu wirk ſemmes!“

Tā runnaja, winſch zehlehs, un behrneem teize: „Mihti behrnini! Luhdſeet tikfuſchi par ſcho ſawu ſfohlmeiſteri, lai Deews to uſturr un glabba; jo pateeſi, es ſakku juuns, ſchis gohdigs wihrs ir juhfu tehws, un bez winna juhs buhtut nabbagi atſahti bahrini.“ — Tahduſ un wehl jittus labbus wahrduſ runnaja tas mahzita is, un tee behrni ſchnuffeja ſtibri, un taggad wehl wairak zeenija un miht

toja fawu ffohlmeisteri: jo tee apdohmaja, ka tas warretu kahdureis nomirt. Un daschi fa-
 litte fawas rohziņas un pazehle fawas affaru
 pilnas azzis us debbesim, un luhdse kluffinam,
 un affaras nobirre semmê.

Kad nu rihta = ffohla pagallam bija, tad
 basnizkungs peegahje pee Reina, to apfampe
 un speede pee fawas firds, fazzidams: „Ak
 tu deewabihjigs un taisns zilweks! Tu schê
 isfehji labbu fehflu, kas wehl muhschiba simt-
 fahrtigus auglus neffihš. Mahzi man arri
 to paschu skunfi; jo tu jau dauds effi strah-
 dajis, bet es wehl esmu tikkai eefahjis scho
 swehtu darbu. Un kad man kahdureis pee-
 truhktu drohschiba, tad es gribbu schurp at-
 nahkt un apfehstees pee scheem behrneem, un
 palikt tã kã winni, zerriba, tizziba un mihles-
 sibã, un tawa nepeekuffufi strahdashana man
 teefcham eestiprinahš.“ —

Schi deena bija kã augsta swehta deena wif-
 seem zeema = behrnizeem. See lihds schim gan
 bija mihlojuschi Reini un Ilfi; bet redseju-
 schi, ka basnizkungs winnus tik augsti gohdaja
 un zeenija, winnu mihlestiba tappe wairin wai-
 rota, un winni dahrgi zeenija schohs labbus
 zilwekus.

Rohderiks wehl ne bija pufsgabdu Selt-
 tuleija, tad winsch jau wisseem bija draugs un
 padohma = deweis. No winna ween isgahje
 gudras dohmas un labbas eepreezinaschanas.
 Zohs gruhtfirdigus un apbehdinatus winsch
 atspirdsinaja. Eenahjis kahdas mahjãš, winsch
 parahbijahš kã pasauligs draugs; bet sweht-
 deenã teem laudim bija, kã buhtu schis pasauligs
 draugs nomirris un kã stahwetu preeksch altara
 un us fangeli kahds isfkaidrohts debbefigs
 draugs, kas sluddinaja mahzibas no augschenes.

Winsch nabbageem betwe dauds labbas dah-
 wanas, un tee paschi daudsreis ne sinnaja, ka
 tahs no Rohderika nahje. Kur flimneeki
 bija, tur winsch aisgahje. Winnam fawã
 muischinã bija masa apteeke, un winsch prett
 weeglahm flimmibahm dewe derrigas sables;
 jo tam bija arri daschas daktera sinas un
 mahzibas. Bet kad gruhtas flimmibas rahdi-
 jahs, tad litte us pilsehtu subtiht pehz dakteri.
 Eã winsch faweem draudses = behrneem bija ne-
 ween dwehseles, bet arridsan meefas = ahrste.

Us tahdu wihti winsch pamafam nogreefe
 laudis no mahnutizzibas, wiffuwairaf pee
 flimmibahm. See nu ne fkehje wairs us
 pilsehtu, us sweeschahm basnizahm ar swehtu
 uhdeni swehtitees; tee ne fkehje wairs pee
 burnjeem un tschigganeem ar sehru swehpina-
 tees, nedš pee apwahrdotajeem, puhschlotajeem
 un labbdareem, nedš arri pee tahdeem, kas
 aptam leelijahs, flimmibas dseedinahht ar raf-
 steem. Jo Rohderiks ne prassija ne kahdu
 makfu par fawu palihgu, un palihbseja to-
 mehr labbati, ne kã trihs puhschlotaji un
 swehtitaji.

Winsch bija sinnatais arri eeksch daschahm
 zittahm leetahm. Eã winsch bija labs bischu-
 kohpeis, passinne wiffu, kas pee winnu apgah-
 daschanas, usturrechanas, dseedinaschanas un
 waitroschanas bija waijadfigs. Lihds schim
 Seltuleijeeschi gan turreja bittes, bet tahs ne
 kohpe labbi: tapehz ikseemã teem isgahje dauds
 bittes; ikwaffarã dauds jaunus bittes aisgahje
 us meschu; ikruddeni pelles isehde schuhnus,
 jeb dslne isphstija bischu = faimi. Arri bischu-
 strohpi jeb aweles drihs fapue, jo tee bija tai-
 fiti no isprauletahm predehm woi eglehm; un
 retti laimejahs, bittes no wezzas strohpes jaunã

eedficht. Rohderiks teem rahdija bittes kohyt us zittu labbaka wihs, kà Wahzsemme to darra; winsch nabbageem namma-tehweem dahwinaja no fawahm bittehm, un par to ne prassija zittu maksu, ne kà pirmas jaunās bittes, ko tas atfal zitteem nabbageem laudim eedewe, kam wehl ne bija ne kahdas. Nu Seltuleija palikke pamasam par Redduleiju. Ak, zeek wasku un meddu tee nu wedde us pilssehtu, un zeek naudas par to atwedde! Zeem nu bija loh-pini, ko ne wajadseja gannihet neds no rohtas bareht, bet kas paschi ar plahneem spahrneem skrehje pa mescheem, pa laukeem un plawahm, un salassija barribu, un faweem kohpejeem eenesse eeksch mahjahm skaidru seltu.

Bet arri eeksch basnizas-leetahm tas gohdigs jaunais mahzitais gribbeja eezelt daschu labbu eetaischanu. Bet tas bija gruhtaks darbs. Wisuwairak basnizas-dseedaschana bija lohti slihta un nejauka. Neeuens ne pastanne dseefmu-meldijas, bet tomehr wihs dseedaja lihds. Zits blahwe un mauroja ar rupju balsi; zitta brehje ar smalku balsi, ka wisseem zaur firdi greese, un austis bija jazasturr ar rohtahm. Ko palihdseja, ka Reina skohlas-behrni gan labbi waddija tahs melbijas; ne-eemahzita draudse winnus tomehr uswarreja ar fawu brehfschanu. Ko palihdseja, ka mahzitaja swehtas runnas wisseem labbi patikke; tad laudis eefahze dseedah, tad wissa deewabihjaschana un zeenischana bija pagallam. Mahzitais weenreis teize us Reini: „Wis palittu labbaki ar basnizas-dseefmahm, ja mums tikfai buhtu ehrges. Bet ehrges makfa dauds naudas; bes 300 woi 400 fus draba-rubteem ne kahdas ne dabbusim. Rur tohs nemsim? Nu, lassisim un krahsim pa-

masam tahdu naudu; Deews palihdsehs un swehtis muhsu gabdaschanu! Jums irr dauds draugi un passistami, un man irr tahdi, neween schè, bet arridsan Jalgawà un zittur. Mehsh luhgsim un salassisim ehrgelchm naudas; un teescham, muhsu fainmeeki arri no fawas pusses kaut ko dohs. Kad pufnanda kohpà buhs, tad mellesim ehrgelchmeisteri un lissim eefahkt scho basnizas-leetu.“ — „Un es,“ teize Reins, „gribbu neween dahwanas lassihet un pars kaut ko doht, bet es usnemshohs arri ehrges spehleht bes wissas makfas, un gribbu to paschu skunsti rahdiht jaunem puitscheem, kam lustes buhs.“ — Mahzitais dewe Reina rohu no mihlestibas un pateesibas, un fazzija: „Tà gan ees! Deews mums palihdsehs!“ —

Pirna swehtdeenà pehz tam Rohderiks turreja spreddiki no basnizas-dseedaschanas, un kà nejauki un neklahjami tē lihds schim tappe dseedahs. Winsch rahdija, ka ehrges lohti labba un wehlejama leeta effoht, un ka gohdigs Reins gribboht no labba prahta un bes makfas ehrges spehleht. Winsch kohlija, lihds ar skohlmeisteri gabdah, un luhgt un lassihet naudas, fur warredams; bet winsch arri skubbinaja laudis, ka tee no fawas pusses arri famestu ehrgelchm woi naudu, woi lab bibu; un sluddinaja, ka winsch ar Reini riht pat apfahret eefchoht eeksch mahjahm, un uskrastischohht, zit ikweens gribbetu doht us tahdu swehtu leetu.

Pirmdenas rihtà mahzitais un skohlmeisteris ar leelu grahamtu eefahze fawu apfohlitu jellu. Papreeksch tee eegahje pee teem wisprahtigakeem namma-tehweem; un tur ne wajadseja dauds runnahet un luhgt, jo tee

bija no teem trihsdesmit un diweem selta-
beedreem. Wianni dewe jeb liffe eerakstih pa
diwi rubleem woi pa diwi puhreem rubfu;
arri kalpi, audsekni un behrni skrehje klah,
mahzitajam rohfu butschodami, un peeneffe ko
no sawas nabbadsibas. Weitas, atraitnes un
eebuhweetes dewe pahru zimdu jeb sekku. —
Bet daschâ istabâ tee ne tappe tik mihligi fa-
nemti. Zits kurneja, ka mahzitais plehschoht
laudis. „Lihds schim mehš effam istikkuschi
bes tahdeem neekeem; muhsu tehwi = tehwi
dshwoja bes ehrgelehm: woi tad mehš arri
ne warram to peezeest? Elikti gaddi, gruh-
tas dohschanas; un nu wehl buhs ehrgelehm
doh!“ — Basnizungs lehni un mihligi tam
arbildeja: „Mihli behrni! Woi juhs ne sin-
neet, kâ Deewa wahrds stahw: „Dohdeet
Deewam, kas Deewam peeder!“ Deews ne
prassa dauds no jums, un tikkai retti jums
buhš winnam ko atdoh; un beidsot tas ne
nast winnam par labbu, bet jums pascheem.
Ko juhs tabeht Deewam dohdeet, to dohdeet
juhs few pascheem. Juhfu tehwi = tehwi lai
paleef gohda, bet teem behrneem buhs arween
gubrateem palikt; tas irr Deewa prahts!
Muhfu tehwi = tehwi bija pagani un elka-
deewu kalpi, un dshwoja meschâ, kâ neprah-
tigi swehri: woi mehš gribbetum arri tahdi
buh? Muhfu behrni un behrnu = behni atkal
gudrakt buhs par mums; bet par ehrgele-
eetaifichanu muhsu basnizâ, tee teescham
swehrihs muhsu peemianu. Bet speedin es
ne gribbu juhs speest; ja juhs ne gribbeet no
labba prahta doht, tad aiseestim. Bet man
buhš jasluddina basnizâ ar preeku un patei-
zibu to gohdigu lauschu wahrdi, kas kaut ko
dewuschi un jik wianni irr dewuschi. Eestim,

skohlmeistera = kungs, eestim!“ — „Nu, nu,
pagaideet wehl, zeenigs mahzitais!“ atteije
taggad ar gohdigakeem wahrdeem tas furne-
dams fainneeks; „kad zitti dewuschi, mehš
arri dohsim. Bet mums taggad naw ne kas
pee rohkas; usraksteet weenu rublu: ruddeni
mehš to maksasim.“ — Un tâ beidsot ne-
weens ne atrahwahs; un tas preekschfehde-
tais Brenzis, jebchu zaur ugguni sohdihts,
dewe 5 rublus. Nu jau nahze kohpâ wairak
ne kâ 80 rubli; par pahrdohsteem zimdeem un
sekkeh 20 rubli; mahzitais pats dewe 20 rub-
lus, Reins dewe 10 rublus. Tad wianni
wehl rakstija saweem draugeem pilsehtâ, lai
arri dohd un no zitteem kungeem falassa. Tâ
atkal wairak ne kâ 100 rubli nahze kohpâ. —
Bet skohlmeistera Ilse pee tahda gohda = darba
ne gribbeja zitteem paffal palikt. Ea ne teize
ne weenu wahrdinu; bet sawauze wifslabbakas
zeema = meitinas, kas pee paschas bija skohlâ
bijuschas, un kas labbi schue wiffadas smal-
kas leetas. Ilse ikweenai usdewe tahdu
smalku schuumu, un patti wehl mahzija un
tahm rahdija, kâ bija jataifa. Tâ, pehz kâh-
dahm neddelahm, 24 jautas leetas bija gatta-
was, kas pilsehtas kungeem un gaspaschahm
geldeja. Ilse patti ar schahm leetahm ais-
brauze us pilsehtu; tur wianna bija pasih-
stami kungi. Ea rahdija sawas mantas, un
teize, ka wianna gribbetu tahs lifte ispepleht
ar mesleem, basnizas = ehrgelehm par labbu.
Schis padohms patikke teem kungeem. Weens
no scheem, gohdigs un prahtigs kungs buh-
dams, sohlijahs par to gahdah; un Ilse,
zerribas pilna, atkal steidhehs us mahjahm.
Pehz diweem mehnescheem Ilsei atnahze grab-
mata no ta pascha funga, ar to preezigu

finnu, ka tahs schuhtas leetas, zaur mesleem isspheletas, bija maksatas ar 150 fudraba rubleem. Nu Ilse ar leelu preeku to flud-
dinaja sawam wihram, un tas atkal tahdu preezas = finnu mahzitajam dewe. Nu ehrgel-
taifitais atnahze; ar winnu tappe rikrtigi no-
runnahts, un tas fohlija, ehrgelst uštaihsht
eeksch trim mehnescheem, un dabbuja par tahm
450 fudraba rubtus. Gan wehl ne bija wissa
nauda fohpâ; bet ikdeenâs wehl tappe atfuh-
titas labbas dahwanas no daschahm weetahm.
Ak tawu leelu preeku, kad mahzitais pehz
trim mehnescheem eefwehtija jaunâs ehrgelst!
Wasniza bija kâ bahstin peebahsta ar zilwekeem,
jo no kaimizu draufsehm dauds laudis bija at-
nahkufchi, ehrgelst dsirdeht un winnu eefweh-
tischanu redseht.

Kas taggad swehtdeenâs zaur Seltuleiju
nahk, tas labpraht apstahjahs pee Wasnizas
frohga un ee-eet wasnizâ, un preezajahs, ka
laudis taggad tik jauki un pehz meldijahur
dseed, un kâ mihligi un swehti ehrgelst skann.

No ehrgelst = naubas beidscht wehl atlikte
kahdi 15 rubli. Ko nu darriht ar teem? —
Keins luhdse, lai mahzitais tohs schkinkotu
zeema = skohlai. Tas notikke; un Keins no-
pirke par to naudu wissadas jaukas un derri-
gas grahamtinâs, behrneem ko lassiht. Tahdas
grahmatas bija: pasakkas un stahsti, gadda
grahmatas, Ausan Ehrnstis, Robinson Kruh-
sinsch, Latweeschu awises, ahbolu = dahrsneeks,
singes un dseefminas, laika = kaweklis, un dauds
zittas tahdas. Wet Keins wehleja, ka schahs
grahmatas neween skohlâs = behrneem dauds
labbus auglus nestu, bet arridsan peeaugu-
scheem. Dapehz winsch isleeneja schahs grah-
matas prest kahdu kihlu ikweenam Seltuleijee-

scham, kam gribbejahs, us neddelu woi us
wissu mehneschu. Kad nu tahdu grahamtu
atpakkat nesse, tad bija par neddelu jamakfa
weens grassis. Kas tahdu grahamtu bija is-
gaifinajis jeb samaitajis, tam sinnamâs bija ja-
pehrt jauna, jeb jamakfa, zif ta maksaja. Kad
gads bija pagallam, tad no teem sakrahteem
nohmas = grascheem atkal warreja jaunâs grah-
matas pirkt, jeb wezzahm likt taifiht jaunu
wahku *).

Nu swehtdeenâs pehz maltites dasch nammas-
tehws sapulzinaja sawus behrnus un sawu fai-
mi, un teem lassija preekschâ no kahdas jaukas
un gadras grahamtas; un tee mafi behrni, no
tahlenes stahwedami, to arri dsirdeja, un pehz
pee sawahm spehtehm sawâ starpâ plukscheja
no Robinsona, Peekdeenita, no lapsas gudri-
neejes, no wilka wiltineeka, un t. j. pr.; un
seemas = wakkarâs meitinâs, pee saweem ratti-
neem fehshoht, dseedaja daschas jaukas no gal-
was ismahzitas dseefminas, ko tahs bija mah-
zijuschees no skohlmeistera Ilse s.

Dewinpazmita Nodatta.

Ko no teem Seltuleijeescheem wissapfahre
runna.

Neween kaimini, bet arridsan pilsehtas lau-
dis, runnaja daschadi no Seltuleijeescheem.
Lihd schim wissu winnus pasinne kâ plukkatus
un schuhpus, kas parradus taifija, bet ne
maksaja; tee winnus pasinne kâ negohda = lau-
dis, kam ne warreja ne ko ustizzeht. Wet nu

*) Tahda eetahschana irr Marretes skohlâ, Kursemme.

bija wisseem leels brihnumš, ka Seltuleijā ne mas ne isfaktijahš, kà pee nabbageem ziltwe-
teem. Itabas bija tihras un spohdras; arri
eelās bija wišs pehž kahrtas; pagalmšs un
dahrsšs tāpat arriđsan. Eē bija wišs wehl
daudš labbakš, ne kà pee zitteem semneekem.
Waffarā, jau agrā rihtā, wihri, seewas un
behrni bija laukā pee darbeem. Zitti wedde
suhduš, zitti ahrdija, zitti israweja niknu
sahli. Bes darba ne stahweja neweens; un
preekš bija, redseht, kà winni strahdaja, un
wišfi darbi teem labbi un weegli schlihraš.
Kad kahdam lungam jeb pilssehtneekam als
gadšchu wajjadseja, tad tee labpraht peeneh-
me Seltuleijeeschus. Kad pilssehtas gaspa-
šchas us tirgu gahje, fo pirkt, tad tahš wai-
rak pirke no Seltuleiju seewahm un meitahm,
ne kà no zittahm. Jo Seltuleiju seewas
bija allaschā spohdras; ar balteem krefleem,
ar tihrahm drehbehm, ar baltahm rohkahm
un ar masgatu mutti; tapehž tahš no win-
nahm labpraht pirke saknes, peenu un zittas
leetas.

Seltuleijeeschi bija nabbagi laudis, to
wišfi sinnaja; bet tee maksaja taisni sawus
masus parradus, un namneeki un kungi teem
taggad labpraht palihdseja, kad teem kas pee-
truhke.

No winneem runnaja wišfadi. Gan teize,
ka teem effoht gohbigš mahžitais un prah-
tigs ffohlmeisteris; bet tomehr ne warreja
saprast, kà tas beem warreja tik daudš pa-
lihdschē. Jo arri zittahm draudsehm bija
gohbigi mahžitaji un labbi ffohlmeisteri. —
Semneeki, kas apfaiminšs dshwoja, runnaja
zittadi: „Teem Seltuleijeescheem buhs kahda
ihpafcha sinna!“ — Arri no Reina tee bija

daudš dsirdejusch, ka tas warroht seltu taisiht,
un ka tas effoht mahziis scho skunsti schim un
tam. Zitti apfmeheje Seltuleijeeschus, ka tee
sinnoht seltu taisiht.

Bet gan bija jabrihnojahš, ka Seltuleijees-
schē tahdas leetas us tirgu nesse, no ka ne
warreja sinnahht, kur tee tahš dabbujusch,
Winnu dahrsa-augli un saknes, winnu linni
un fannepes, winnu ahboli un labbiba bija
no wišslabbakas sortes. Paschi behrni nesse
us pilssehtu un pahrdewe tahš wišsfaitatas
pukses. Teem bija no tihra medduš, no
medduš ar schuhneem, un no wassa, wairak
pahrdohdams, ne kà wišseem zitteem faimi-
neem kohpā. Gan wisseem bija sinnams, ka
teem ne effoht daudš lohpu, jo dascham faimi-
neekam tiffat peežas woi feschas gohwis bija;
bet tomehr tee ikkatrā turgus-deenā bija klahht
ar labbu teefu peena un krehjuma, ar daudš
prišchu sweestu un seeru. Kur tad winneem
zehlehs no mas lohpeem tik daudš labbuma? —
Ruddeni tee arri atwedde wišsfaldakus ahbo-
kus un bumbehrus, wišsgahrdakas feschbehres
un pluhmes. Kur tee tahdu leelu swehtibu
dabbuja eeksch ne daudš gaddeem? Tee Seltu-
leijeeschi daschureis paschi fmehjahš, kad tee
no zitteem tappe faukti par seltu-taisitajeem.
Bet tee gan passinne sawas swehtibas awoti!
Jo winnu Reins bija arriđsan labs ahbolu-
dahrsneekš. Kur wišsch pilssehtā redseja
labbus, sfaisfus un gahrdus ahbolus, tur
wišsch pawaffarā luhdse kahdus smalkus sar-
rinus no scheem kohkeem, un tohs pahrneffe
us sawu zeemu. Tad wišsch fasaufe kohpā
zeema muddigus sehnus, un tohs mahzija poh-
teht, un teem rahbija, kà ahbolu-kohki kohp-
jami effoht. Nu brihscham schim, brihscham

tam fainneekam arri gribbejahs fawâ dahrsâ dehsiht un pohstet tahdus gahrdus ahbotus, un beidsot wißi palikke par dahrsneekem. Daschi atwedde no mescha jaunâs mescha=ah=beles, un tahm eelikke labbakus sarrinus; zitti bija audsinajuschî no sehklas smuidrus kohzi= nus, un tohs dehsiti fâ saldatus pa eelinahm. Eð winni tappe pohsteti, un pehz pahrzelti leelakâ weedâ. Eð pehz tahdeem gaddeem pee wisseem fainneekem bija dauds augligi kohfi atrohnamî, kas gahrdus un skaisus auglus nesse.

Nu pilsketâ gan warreja saprast, fur muhsu Seltuleijeescheem zehlehs tif dauds med= dus, waska un ahbotu. Bet kahdâ wihfê tee warreja tif dauds peenu dabhuht no was loh= peem, tas bija leelaks brihnumâs, tas bija sinnatneeku darbs. Zitteem kaimineem bija pa desmit un pa diwidemît gohwim, un tee ne redseja tif dauds labbuma no schahm, fâ Seltuleijeeschi no peezahm woi feschahm. — Ak, zittureis schee kautini arri turreja pulku lohpu, bet ne redseja dauds preeku pee teem. Ikseemâ winnu lohpi bija zekami, ikpawassara diwi woi trihs gabbali nosprahge pa mahjahm, un barribas=truhkums bija jazeesch ikgaddâ. No tahdeem wahjeem un nomehrdehteem loh= peem raddijahs arri flitti un wahji tekini; un tã Seltuleijas lohpi jo deenas jo masi pa= likke augumâ. Par seemu ne lahfiti peenu ne dewe; un pufswassara pahrgahje, lihds Jah= neem, kamehr pee pilna peena tikke. Spahrnu= laikâ tee no rihta eefahje bistnaht, un skrais= dija fâ trakki zaur labbibu, leelu skahbi dar= ridami; tad mahjâs eefrehjuschi, tee palikke ne ehbuschi lihds launaga=laikam, un peens nu atkal eefahje suddin. Kad Reins tahdu

neprahstigu lohpu=kohpschannu redseja, tad sa= pulzinaja winsch fawus draugus, un fazzija: „Dauds lohpi ne geld, bet labbi kohpti dohd fwehtibu! No weenas labbas gohws wairaf peenu warr dabhuht, ne fâ no peezahm flit= tahm; un weena labbi barrohta gohws arri laukeem wairaf un labbakus suhdus dohd, ne fâ peezas kaulainas. Jums buhs raudsiht, tekus no labbakas flakkas dabhuht un tohs audsinahht, un ruddeni to weenu pufsi no fawa flitta gannama pulka pahrhoht, bet tahs at= leekamas gohtinas ar wißu prahtu kohpt un barroht. Arri wassaras=laikâ jums buhs fa= wus lohpinus, karstâs deenas, wehsâs kuhtris turreht, no brohkasta= lihds launaga=laikam, un teem papilnam prischu sahli doht un ar prischu uhdeni winnus atspirdsinahht.“ — „Das gan buhtu labbi,“ atbildeja daschi nammas= tehwi; „bet kas mums dohs waku, gruhtâ darba=laikâ sehku plaut, un fur mehs tif dauds ikdeenâs atraddisim? Eðapat ne warram fa= was plawas sakehseht.“ — Reins atbildeja: „Sehta=plahweji jums ne truhks, ja juhs tif= kai ne turretet aplam dauds gannus, kas ik= deenâs ehd un dsere, un tomehr ne fo ne strahda, bet no garra laika wehl dohdahs us blehneem. Ikweens fainneeks lihds schim leet fawus loh= pus fewischti ganniht, un prohti, gohwis, at= tas un juhkas weenâ pulkâ. Eð winnam diwi woi trihs ganni waijaga, prohti, diwi leeli un weens masais. Bet tas istaifa us wißu zeemu fimts un peezdesmit zilwekus. Un tomehr ik= deenâs zekahs kilda un bahrschana, un roh= nâhs skahde pee laukeem. Kam juhs tad ne gannait wißus leelus lohpus kohpâ, un atkal wißas aitas kohpâ, eðapat arriban wißas juhkas? Kad pee trihsfimts leeleem lohpeem

peezi woi feschí ganni, pee zúhtahm un aítahm arri tík dauds búhtu, tad peetiftu deesgan, tad wehl atlíftu ífdeenâs wairak ne kâ diwísimts rohkas us fehka-plauschanas un atneffíschanas. Bet fur tík dauds fehku dabhuhs? Ru sinnamâs, pa dahrséem, pa grahwju-mallahm, pa eschahm un mescha widdû, júhs wehl ne atraftut tík dauds kâ waijaga; júms wehl íh-paschi par to huhs gahdaht. Íftatrs fain-neeks lai apfehí sawâ papuâ fahdas diwi puhru-weetas ar ahbolinneem woi ar lehzehm; lai taísa aplohku fahdá plawâ, kas newaid tahlu no fehkas, un lai apfuhdo tahdu gab-balu agrâ pawassarâ, tad sahle papilnam augâ, un wínsch warrehs diwi-woi trihsreis par wassaru fehku plaur. — Jo masak lohpi, jo labbaki tohs warr usturreht arri seemas-laikâ. Darriba ne kad ne truhks, bet wehl atlíks. Ru júhs warreseet teem wairak pas-faisíht, un tee fíltaki stahwehs un mihkstaki gullehs, un júhs warreseet teem wéenreis par neddetu uhdeni ar sahli doht, pee leelas fals-nas teem dsehreeni síldíht, daschureis teem pa drúftu míltu eekult jeb samasgas doht; un júhs redsefet, ka júhsu lohpi huhs appaki un gluddi un labbas peena-mahtes, un júms usaugâ leeli un brangi tekki. —

Zitti paklausíja Reínam; bet zítteem bija schehl, sawu gannamu pulku pamasinah. Bet redsedami pehz, ka teem gudreem fain-neekeem no peezahm slauzamahm gohwim wairak peena nahze, ne kâ pascheem no defímit, tee darrija beidsóht tápat arrídsan; un tas teem ne kad ne bija schehl, ka tee Reínam bija paklausíjuschí,

Divídesmíta Rodalka.

No jauna pagasta-wezzaka un no Kalna-krohdsíneeka Brentscha.

„Reíns mahí burt!“ Eâ sazjíja smeedamees tse Seltuleíjeseeschi íkreis, kad wínsch atkal ko jaunu bija ísdohmajís un to paschu labbi ísdardíjis. Un pateesi, wínnam wíss ísbewahs labbi, jo wínsch wíssu eefahze ar práhtu un apdohmu, un ne pahrséidse ne ko, bet pamasam tahtaki gahje.

Ru zítâ gan warretu dohmahí, ka ffohlmeisteram un wínnâ gohhdigai Ílsei par dauds darbi bija uskrauti. Bet ne mas! Wínsch sinnaja wíssu tá eetaísiht, ka zítí tam warreja palíhdseht. Paschá ffohlâ tam ne bija wairâs dauds darbi, jo wínsch bija ísmahzíjis fahdu jaunekli, ar wahrdu Behrsíht Jahnin, nab-bagu lauschu bahriau, pee ta pascha gohdasammata. Reíns tam bija dewís maísi un pajumtu, un to pamasam peewaddíjis pee ffohlmeístera-darbeem. Reíns míhloja lohti scho jaunu Jahni, un schís bija tík labbi fanehmís wínnâ mahzíbas, ka wínsch daschureis Reína weetâ ffohlu turreja. Arri ffohl-las-behri míhloja scho Behrsíht Jahni, jo tas bija míhtígs un laipnígâ, un teem at-weeglinaja wíssus darbus. Reíns to redsedams, drohschi aís-gahje, sawus laufus un dahrsus apraudsíht, un bija lohti preezígs, mannídams, ka wíss sawâ zeemâ pamasam pa labbaku zellu gahje.

Un teescham gan bija par ko bríhnotees, kad redseja, kâ arri tahdi laudís, kas líbts schím pluffati bija, pamasam íslíhde no sa-

weem parradeem, un kà winnu istabas un zittas ehkas labbati isfkattijahs; bet fa tur pretti zitti namma=tehwì, ne atkaphdami no fawahm wezzahm eerafchahm, nabbagi paliffe, jebfchu papreeksch turrigi bijufchi, un fa tee wiffu liffe bohjà eet no flinkuma, jeb istehs reja zaur negantu plihfeschanu un fahrtus fpehlehñ. — Bet tee trihsdesmit un diwi Reina beedri turrejahs labbi, un bija wifseem par preekschfihmi, kad kahda jauna labba leeta tappe eetaifita. No scheem tad pehz zitti mahzijahs, par to paschu zellu eet. Wiffuwairak tee jaunetti, kas Reina fwehtdeenahs=skohlà audfinati, un tahs meitas, kas no Ilfes eemahzitas, eeneffe dauds prahtis gaku buhschanu un dauds fwehtibu tehwu mahjäs. Bet zitti zeema=eedfihwotaji paliffe, kà bijufchi, pee fawa aplama prahta. Starp scheem bija arridsan Kalnakrohga Brenzis. Das ar taunu praktu stahweja pretti wiffahm jaunahm eetaififchanahm. Winsch nolahdeja arween tohs gudrineekus, un ffeedse, fa zaur to ta wezza kreffiga tiz ziba bohjà eetu; winsch gribbeja arween taudis atpakkal waddiht atkal us wezzu zellu. Mahzitajam bija dauds puhleschanas, to apfluffinaht un no kahda aplama darba notur reht. Nu wehl Brentscham tappe atnemts ohtrahs teefu=beedris, prohti Leijas frohdsineeks Baltmans, kas deht pragesfehñ un parradeem, kà mehñ jau effam minnejufchi, zeema=buhfchanu atstahje un aigahje pilsehtä dshwoht. Taggadin arri trechahs teefas=whrs nomirre. Nu winnu weeta jauni teefas=lohjekli bija ja=islassa, fa tee warretu no augstas waldifchanas apstiprinati tapt. Laudis dallijahs eeksch diwi pul-

teem. Tee pluffati gribbeja tohs teefas=whrs islassiht starp faweem negohdigeem drauseem un parradu=dewejeem; bet tee gohdas laudis dohmaja zittadi. Nu bija Eilda un bahrschana! Zitti aigahje pee fawa mahzitaja, un luhdse no ta labbu padohmu. Bet tas atbildeja, fazzidams:

„Man leels brihnum, fa neweens no jums ne peeminn to gohdigu whru, kas jums jau fimtkahrtigi labbu darrijis, kas tahds prahtigs darbu=mihlotais, tahds laipnigs un mihligs namma=tehw. Es runnaju no skohlmeifera Reina. Kad juhs to eezelleet, tad jums buhs tas ihstais teefas=whrs. Sinnams, winsch newaid tahds, kas pats ahrihu gohdu mekle; bet tapehz tas jo wairak buhs zeenijams. Jo teem, kas ar makti pehz pafauls gohda dsennahs, teem irr daudsreis negohdigas dohmas. Tee irr lepmi un augstprahtigi, un ne mekle draudses labflahfchanu, bet fawu paschu labbumu.“

Das wehl teize: „San labbi, kad juhs islassijet kahdu turrigu fainneeku par draudsespreekschneeku; bet baggatiba wehl ne darra zeenigu us tahdu ammatu, bet taifniba un weenteefiga buhschana. Wai tai draudsei, kas islassa par teefas=whru tahdu, kam wiffi laudis irr parrada! Jo ta eedohd tahdam to warru, eeksch fawahm paschahm leetahm teefu spreest, un tee laudis paleek winna kalpi un wehrgi zaur fawu paschu negudribu. Lai islassa labbat tahdu zilweku, kas tik pat no baggateem kà no nabbageem augsti zeenijams. Gudrs prahts padarra dauds, bet taifna firds wehl wairak! Tapehz waizajeet papreeksch: woi gohdigs, freetns un taifns zilweks? Tad juhs pehz warreet waizajt:

woi tam arri ta waijadfiga gudriba? un woi winsch newaid leelâ parradâ pee kahda baggata zilwefa? — Draudses=preeschneefam ne buhs baggata zilwefa wehrgam buht; zittadi ne winsch, bet tas baggats parradu=deweis, buhs ihstais preeschneefs."

"Juh's lehti warreet atrast tahdu zeenigu wihru. Apdohmaseet: kahdam starp juh's draungeem un pasihstameem juh's, sawâ mirschanas=gultâ, gribbetut pahr wisseem ustiz=zeht sawu padohminu un mantu, sawu atraintni un sawus bahrinus? no kahda juh's drohschi warretut zerreht, ka tas wislabbaki gahdatu par juh'su atfachteem mihteem? Nu, tahdu nemmeet par teefas=wihru! — Zeb, kad jums buhtu ja=eet deenestâ par kalpeem, pee kurra fainneeka juh's labprahht gribbetut dshwoht? Nu, tahdu usnemmeet par teefas=wihru!"

"Kad wissi teefas=lohzeeki labbu, taifan firdi rahda, tad arridsan wiss ees labbi. Kad rikkai weenam winnu starpâ ta waijadfiga gudriba, tad peeteek. Bet trihs gudrineeki bes taifnas un labbas firds, ne geld ne fo, jo winnu starpâ drihs zelsees kilda un nemeeks, jo istweens gribb wairak sinnaht un wissu labbati saprast, ne kâ tee zitti."

"Kursch juh'su starpâ saweem behrneem tas wislabbakais tehws? laipnigs, bet ne aplam tohs mihtodams; bahrgs, bet ne zeetfirdigs? — Zeb: kursch irr juh'su zeemâ tas wislabbakais namma=tehws, pee ka wissi puischt un meitas labprahht gribb deeneht, un kas no wisseem angsti zeenijams? kursch irr tas prahhtigats fainneeks, kas wissu darra pehz kahrtas un ihstâ laikâ, bes trohkfna, un pee ka wiss labbi eet, kâ rittini pulksteni? Tahdu islassait par wissa zeema preeschneeku."

Tâ runnaja gudrs mahzitaïs; un wisseem taggad nahze zittas, labbas dohmas. Kad nu laudis fanahze, diwi jaunus draudses=teefneefus zelt, tad gan drihs wissi wehleja, lai tahda islassichana noteek ne ar skannigu balsi, kâ lihds schim, bet ar papihru=sihmebn, fur iffatrs pehz sawa prahta un eegribbeschannas warreja usrakstihht, kahdu winsch wehletohs par teefas=wihru, un ka tas tomehr warretu drohsch buht, ka neweens ne sinnatu, kahdu tas effoht islassijis. Jo tabs papihru=sihmites warreja samest kahdâ zeppurê un tabs sajanukt. Gan Brenzis tam stahweja pretti; jo winsch kluffinam sawâ prahtâ jau bija isredsejis sawus jaunus beedrus, un gribbeja labprahht redseht un dsirdeht, kas winnam peekristu un kas ne peekristu. Bet winsch ne paspehje ne fo. Ta islassichana notiffe kluffinam ar usrakstiteem wahrdeem, un Reins tappe eezelts par pirmu teefas=peefehdetaju, un winna seewas=tehws, tas submalneeks, par ohtru. Bet schis to gohda=ammatu ne usnehme, tapehz, ka Reins winna snohts effoht. „Jo tas ne effoht labbi," teize winsch, „kad diwi tumi raddineeki pee weena teefas=galda fehsh." Tapehz winna weetâ tappe eezelts Stirnia Mahrtinsch, lehns, prahhtigs un darbumihtodams zilweks.

Brentscham, to redsoht, kas notiffe, tappe nelabbi ap firdi. Wehl tas zerreja, ka Reins warr buht ne usnemtu scho ammatu. Bet tâ tas ne bija. Reins pateize laudim par gohdu, mihlestimu un ustizzibu, un luhdse, lai peenemtu winna mihtu Behrsiht Jahni par skohlmeisteri. Un Behrsiht Jahnis palikke par skohlmeisteri.

Brenzis bija kâ apstulbis, un schachdams aisgahje us mahjahm, un gribbeja plihst no

dusmahm. To mahjas-kalki, kas gribbeja pee wiinna peeglauditees, winsch spehre ar kahju; to sunni, kas preezigi pee wiinna peelehje, winsch fitte ar needru, ka tas kaufdams un klibbodams aisstrehje; to kalponi, kas labbi ne dsirdeja, kad winsch glahsi brandwihna prassija, winsch is-lammaja; un sawai seewai winsch gribbeja az-zis iskassih, kad ta, bes launa prahta, teize, Stirnin Mahrtinu effam labbu un goh-digu zilweku.

Dividesmit un pirma Nobakka.

Reins paleef par pagasta-wezzaku jeb par zeema-preekschneeku.

„Wai Deewin! wai Deewin!“ ta kleebs nu Kalnakrohga Brenzis, galwu kassidams; „kas nu buhs?“ Reins irr mans teefas-beedris!“ Bet apdohmajis kahdu brihtinu pats pee se-wis, winsch strehje pee Reina, apfampe to ka sawu mihlu beedri, wehleja tam labbu laimi, un teize: „Mehs gribbam kohpa dsihwoht ka brahli un ihsti firds-draugi!“

„I sei ne patikke tahda ahtra draudsiha; un kad Brenzis bija aisgahjis, teize ta sawam wihram: „Ak Rein, kad tu jelle ne buhtu us-nehmis tahdu geuhu ammatu! Brentscham ne warr tizzeht! Tas tew kahdu bedri rafs, un tu eekrittisi eekschâ. Ak, luhdsams, far-gees no lischka Brentschâ!“

Reins butschaja sawu prahtigu seewinu, un teize: „Brenzis irr wezs wilts, kam sohbi trubkst; kohdin winsch ne warr wairs kohst. Winsch irr bailigs kalkis, kas peeglaudahs; bet es winnam fittischu us naggeem.“

Kad nu tee teefas-lohjekki pirmureis kohpa nahje, tad gribbeja sfohlas Reins un Stirnin Mahrtin sch redseht un ismekleht wif-fas rehkeneschanas-grahmatas. Bet, deem-schehl! tur ne bija wif pareisi. Dauds nau-das ne bija pawiffam eerakstitas, draudses-lahde bija tuffscha, un pehrnaja galwas-nauda wehl narw maksata. Bahrinu-mantas gan stahweja grahmata, bet ne bija lahdê. Nauda bija istehreta par teefas-wihru lohni, zekka-naudu un strahpes-naudu; un zitta bija is-dohsta negohdigeem zilwekem us atdohschanu, bet ta ne nesse ne kahdus auglus. Pagasts wehl Brentscham bija dauds parrada par wezzu galwas-naudu. Zif itweens bija maks-fajis iffatru gaddu, tas ne bija ne mas us-rakstihst; zif isdohst, tas gan bija peerakstihst, bet ne, par ko? Zittai bija fazzihst: „tik un tik dauds isdohst!“ — Zeemam peederreja labs gabbals mescha. Tur-bija malka zirsta un us pilssehtu pahrdohsta; bet neweens ne finnaja, zif? un par zif dauds naudas? Urri weens semmes-gabbals, kas wiffai draudsei peederreja, bija pahrdohst; paschi teefas-wihri to bija pirkusch par lehtu naudu, bet wehl ne bija maksajusch. Zar Pranzoschu laika zeema-walditaji pilssehtâ bija usnehmuschi 1000 sudraba-rublus, un bija eerakstijusch par kihlu scho pagasta-meschu; bet lihds schim neweens ne bija atdewis ne Ra-peiki. Par intressehm itgaddu tschetredesmit affis malku bija jawedd parradu-dewejeem, un tomehr parrads palikke tik leels, ka bijis.

Par to Reins apskaitahs sawa firdi, un teize: „Man tapeh; eezehle par teefas-wihru, ka man buhs raudsiht us taisnibu un tauschu labklahschanu. Bet te wif nepareisi eet!“

Dam buhs zittadam palitt. Juhs, wezzi preekschneeki, ne effecte gohdajuschy par ja-weem laudim, bet juhs effecte tohs islaupijuschy. Juhs bijat eezelti par atraitnu paliggu, par bahrinu tehweem; bet juhs effecte winnus krahpuschy un apfagguschy. Bahrini staiga pliffi un bes audsinaschanas, un teem daudstreyf neward maifes; bet juhs ar winnu mantu effecte plihtejuschy un lihgsniba dsibwojuschy! Juhs effecte ohdschu-dsimmumi, kam taisniba mutte, bet wiltiba firdi. Pateesi, es faktu juns, juhs pfauseet, fo juhs sehjuschy, prohti, netaisnibas algu. Lepnam prah-tam pakkat eet nabbadsiba, un fauns, un laizigas un muhschigas sohdbibas!"

Brentscham, to dsirdoht, usgahje schauschalas un drebbschana. Winsch gribbeja no fewlm wissu wainu nowelt us wezzeem pagasta teefas-wihreem; winsch Reinar nam kritte ap zekeem, un raubadams to luhdse, lai tas to ne darroht nelaimigu.

Bet Reins wehl tai pascha deena wissu rakstija un stahstija angstakahm teefahm. Ru nahje isbailes par wissu zeemu; jo neweens ne bija dohmajis, fa wezzi teefas-wihri tahdi schelmi effoht. Zitti ari taggad wehl ne gribbeja to tizzeht, un fauze Reini par lischka-mehli, kas newainigus zilwekus gribboht nelaimé eegrufft. Un Brenzis tezeja no weenahm mahjahm us ohtrahm, un melleja leezinekus, kas to warretu aisttahweht prett tahdahm grehtahm apfuhdseschannahm. Bet winna labbi draugi farahwe plezjes, ne warredami lihdscht. — Ahtraki, ne fa warreja dohmaht, atnahje Rummissione, un ismelleja wissu pehz taisnibas. Ze nu nahje gaisma wissi nedarbi un wissa wiltiba.

Brenzis tappe nomefts no teefas-cumata, eeflehgt dselofs, noteeschts, un us tukubhi aistwests. Winna lohpi, lauki un plawas, winna mahjas un mantas tappe pahrdohtras, un no ta, zif warredams, maffchts, fo winsch pagastam bija parrada. Tahds gals bija Brentscham. Jo netaisna manta dsendina nelaimi, un lepns prahts ne tabl no pohsta.

Reins tappe eezelts par pagasta-wezzafu un teefas-preekschsehdetaju, un Brentschaweeta zits gohdigs wihrs islassichts par treschu teefas-wihru.

Pirma swehtdeena pehz tam mahzitais spreddiki fazzija no netaisna namma-turre-taja. Winsch fazzija: „Rad wezakeem besdeewigi behrni, tad neween par teem behrneem buhs fuhdscht, bet arridan par wezakeem, tapehz, fa schee winnus neward gohdam audsinajuschy. Un kad kahda draudse fauns un nabbadsiba un blehnu-darbi wairojabs, tad tas rahda, fa winnas preekschneeki pee fa arri wainigi. Bet Deews itweenam dohd winna pelnitu algu.“

Dividesmit un ohtra Nodatta.

Parradi jamafta.

Reinar bija dauds gahdaschanas un dauds ruhpas; bet neweens ne sinnaja, kas winnam bija prahta nahzis. Brihscham tas ftrehje zur laukeem, brihscham zur meschu, brihscham us pilkschtu.

„At, tu nabbags Reinar!“ — ta schelolja Ilse nopuhdsamees, kad ta prett waffaru zeema preekscha tam pretti nahje un to ap-

fweizinaja. „Kam tu tit dauds puhlejees, mihtais draugs? Dew pehzgallâ tomehr wairaf ne buhs, ne kâ nepateiziba un kibbeles par wissu fatwu puhleschanu!“

Reins atteize: „Nepateiziba irr ta nauda, ar ko laudis maksa wissuwairaf teem, kas winneem labbu darra. Bet draudses preekshneekam buhs allaschin apdohmaht Dees wa taifnibu un sawus paschus peeklahjumus, un ne buhs raudsht us pasfaules algu un pateizibu. Un skattees, firsniin mihta! Deews beidsiht atmaksa ikkatru labbu darbu, tã kã winsch sohdã itweenu taunu darbu.“

Tã runnaja Reins, un darrija arween, kas tam bija jadarra.

Seltuleijas pagasts, kã jau effam skahstijuschu, pilssehtneekem 1000 sudraba rublus bija parradã wehl no kara-laikeem. Reinam ne bija meers, gribbedams labpraht scho parradu lihdsinaht. Winsch ilgi dohmaja un pahrs dohmaja, kã tahda makfaschanu buhtu jas eefahk; beidsiht tas atradde to ihstu zellu. Winsch farunnajahs ar saweem teefas-bees dreem, un winna wahrdi teem tohti patikke.

Swehtdeendã pehz basnizas Reins sawauze wissus namma-tehwus, un tohs usrunnaja tã: „Mihli kaimini un brahli! Juhš sinait, ka muhsu draudsei dauds leeli parradi. Bet meers un labklahschana ne greeksfees pee mums, kamehr tahdi parradi ne buhs makfati. Bet mehš to ne eespehjam. Wissu wairaf man schehl, ka no muhsu mescha un ar muhsu puhleschanu itgaddã jawedd tschets desmit affis malkas us pilssehtu par pararadu-augleem. Mesch tohp pohstihš, lohpi pahrdsihti; un tas mums maksa dauds wairaf, ne kã tihru nãudu doht. So fur gan

pilssehtneeki pirktu tit dauds malkas par peezdesmit woi feschdesmit rubleem? Bet nu jau wezza eeraddita leeta, un neweems mums ne atnems tahdu nastu, kamehr mehš ne buhsim wissu makfajuschu. Mesch mums irr, bet naudas mums naw! Nu es jums rahdischu, fur juhš warrefeet naudas dabuhht.“

Nu wissi kaimneeki preezigi isfauze: „Kur? mihtais Rein! us kahdu wihsi?“

Reins runnaja wehl: „Mihli kaimini un draugi! Mums mescha mallã irr leela, plikka, no lohpeem famihdita ganniba; tikfai kahdi retti faufi ohsoli tur rohnahš. Kad ta femme wreenam no mums peederretu, tad gan labbus auglus nestu. Bet kam taggad no winnas dauds labbums? Neweenam! Pascheem leelem kaimneekem, kas sawus lohpus tur leet gannihht, ne atlez; ne kahds labbums; jo ko gan lohpi tur warr ehst? Winni naht wahjaki mahjãš, ne kã aigahjuschu, un lauffi paleek bes fuhdeem. Bet tee masi kaimneeki sawus lohpinus ne dsenn tit tahlu; teem peeteef zeema-gannibas, un tahdas arri bagga-teem peetiftu, ja tee arri, tã kã mehš, apdeenas widdu sawus lohpus meelohtu ar fehku woi ahbolinneem. Bet mescha-ganniba peederr wisseem kohpã. Kam tad leelem kaimneekem wairaf labbuma no tahš nahk, ne kã mums? Woi mehš wissi ne effam Seltuleijeeschi? — Tãpehz mans padohms: Mums buhs to mescha-gannibu pareisi isbals liht stãrp wisseem kaimneekem, tã kã itweens warr sawu gabbalu kohpt un strahdaht. Lai tur fehj kartuppetus woi linnis, woi ahbolinnus un lehzes, jeb lai taifa aplohtu, ko itgaddã pa gabbaleem warr apfuhdoht. Tad

dauds labbums nahfs no tahdas semmes. Bet ta semme pascha peederrehs allaschin wissam pagastam, un neweens ne warrehs to pirkt, nedf pahrdohft, nedf mirstohft kahdam atwehlehft; bet tad tas, kas to lihds schim strahdaja, nomirft, tad ta semme atpaffat kriht pagastam. Itweens lai makfa par to semmesgabbalu ifgadda draudfes=lahdei kahdu lehtu renti, un no tahdas nardas mehfs pilsehtneekeem makfasim tohs ifgaddigus auglus; bet tahs tschetredesmit affis makfas mehfs wehl ih paschi pahrdohsim, un ar tahdu naudu ifgadd sawus parradus pamafinafim."

Kad Reins ta bija runnajas, tad zehlehs dauds kurneschanas, pluffschkeschanas, bahr=schanas un srihdeschanas starp laudim. Jo tee leeli un baggati fainneeki, kas lihds schim pa scho mescha=gannibu bija gannijuschi, ne gribbeja to paschu semmi list isballiht; tee fleedse par netaisnibu, un gribbeja tahlaki eet fuhdseht. Zitti teize: „Mehs gan redsam, ka te gribb taisiht ubbagus par baggateem, un gohda=laudis atkal par ubbageem. Kam wairaf lohpi, tam arri waijaga wairaf gan nibas; jau muhsu zehwu=tehwi te gannijuschi, un taggad mums to gribb atnemt!"

Bet ta leelaka dalka starp scheem nammas tehweem, kas ne bija baggati, un ne turreja dauds lohpu, bet tohs pehz Reiu a padohma barroja, tee wiffi peekritte Reiu am. Nu at nahze mehrneeks, un eedallija pehz taisnibas scho draudfes=gannibu eeksch lhdseeneem gab baleem, un tahdi gabbali tappe ar mesleem is dohti. Wiffi baggati fainneeki aisdgahse raudadami schelotees pee augstafahm teefahm, ka teem zaur netaisnibu effoht atrauta wezza gan niba. Bet tahs augstas teefas atbildeja: „Pa-

gasta=ganniba peederr wisseem Seltulejas fainneekeem kohpa, bet ne lohpeem. Tapehz ifkats zeema=fainneeks to warr kohpt, ka gribbedams. Juhfu wezza teefa irr neeki; tap ehz jums ne buhs wairs tur ganniht. Eita, juhs mulki, un paleezeet meerá!"

See baggati fainneeki pateize teefas=kun geem, un furnedami dewahs us sawahm mah jahm. Nu teem bija schehl, ka Brenzis tuktuhs effoht, un wiini teize: „Winsch pee wissahm sawahm launahm eeraschahm bija to mehr teizams zilweks! Winsch zeeti turreja muhsu wezzas teefas. Appasch wiinka azzim tas ne muhscham ne buhtu notizzis. Reins irr nelahga zilweks; winsch irr nerriis, kas ifdeenas kaut ko jaunu isdohma!" —

Diwidesmit un trescha Rodalka.

Un wehl parradi jamakfa.

Zitta pawaffara bija jau lihgsniba un preeks pa wezzu tukfnesi. Kur zittureis lohpi tiktat ihfu un rettu sahli eograude, tur tappe tag gad dahft un lauft eetaisiti, tur drihs auge puppas un firni, linni un kennepes, kartups peles, ahbolinni un grikki. Un itweens warreja labbi sarehkeneht, ka tas warretu lehti makfahft to masu renti, un ka tam wehl dauds atliktu. Nu arri tee leeli fainneeki paliffe gudri un meerigi, jo tee redseja, ka tas arri wiineem pascheem par labbu nahze. Jo teem arri usauge wairaf barribas lohpeem, wairaf auglu pascheem, un wiffi makfaja weenadu renti, no ka ifgadd zeema parradi tappe pas masam lihdsinati.

Bet Reinam tas wehl ne bija gan. Wünsch atkal eefahje apfahrt staigah, eelihde meschâ, un aischahje farunnatees ar kahdu frohna-meschafungu, kas ne tahlu no Seltuleijas dshwoja. Wünsch to atwedde kahdureis pee fewim, un staigaja lihds ar winnu par meschu zaur wissu deenu. Bet neweens ne warreja fapraft neds isdibbinah, kahdas jaunas dohmas Reinam effoht. Tee baggati laudis fazzija: „Mehs jau sinnam; wünsch atkal grihb muhs plehst!“ — Bet tâ tas ne bija wifs.

Kad atkal wissi laudis bija fanahkufchi, tad eefahje Reins tâ runnah: „Nihli kaimini un brahti! Kas neweenam parradâ, tas dshwo augstâ laimibâ. Mums wehl leeli parradi; mehsh ifgadd maffajam intresses, un arri faut fo no parrada pascha; bet tas eet lohti lehnam. Woi ne buhtu labbi, kad mehsh warretum fawus parradus weenâ lahgâ maffah?“

„Uhu!“ kleadse tee baggati laudis; „redsh fche tew!“ — Bet tee zitti namma-tehwi teize: „Labbi gan buhtu!“ —

Un Reins fazzija wehl: „Ar tahm tshetredesmit affim malkas, fo mehsh scho gadd pilsfehstâ pahrdewufchi, tappe maffati astondesmit rubli no parradeem; un no pagasta-gannibas rentehm atlikke wehl diwidesmit rubli, kas arri tappe maffati; bet wehl paleek dewinisimts rubli, un tee augli jeb prajentes, fo semmes likkumi wehle. Tâ wehl pahrees dewini gaddi, kamehr gluschi flaidri buhshim no faweem leeleem parradeem.“

„Es esmu staigajis zaur Seltuleijas mescheem, no weena galla lihds ohtram. Krohna meschafungs bija lihds. Wünsch teize un rahdija, ka tur effoht kahdi tuhstoschi balki no laischami; jo kad tahdi wezzi kohki ilgati stahw,

tad paschi kriht pee semmes. Kam juhsh tohs ne zehrtat un ne pahrdohdeet? — Un kad juhsh mesch taptu eedallihst eefsch gadda-gabbaleem un ar prahtu taupihts, tad neds jums, neds juhsh behrneem, ne truhst malfa un balki. Behrseh, elkschni un apfas fawu augumu pabeids eefsch trihsdesmit gaddeem; preedes, egles un ohsoli eefsch fimts gaddeem un wairak. Tâ pehz buhs eedallihst malka-meschu eefsch trihsdesmit gabbaleem un balku-meschu eefsch fimts gabbaleem woi wairak. Kad juhsh nu nozehrteet ifgadd weenu tahdu gabbalu, tad mesch buhs dshwos arween. Ko juhsh nu dohmajeet? Pahrdohsim tohs kohkus, kas jau labbi wezzi irr, tad mums buhs labba teefa naudas, ar fo warrefim parradus maffah; un tad lai mehsh eedallam fawu meschu, pehz meschafunga padohmu, eefsch gadda-gabbaleem, tad mums buhs leels labbums, un mescham ne kahda ffahde. Sinnam, ka mehsh nu wairs ne pahrdohsim ifgadd tshetredesmit affis malkas. Kad parradi maffati, tad lai muhsu mescha kohki preezigi aug, mums pascheem ween par labbu!“ —

Kad laudis to dshdeja, fahje tee fawâ starpâ dauhs par to runnah, un ne warreja pee weena prahta kluht. Bet kad jau wakkars mettahs, tee aischahje us mahjahm; un tâ tappe nolikts us zittu deenu, nospreest par to meschu.

Diwidesmit un zettorta Rodalka.

Nu jau labbaki eet.

Tee zeema gudrineeki krattisa fawas galwas, fazzidami: „Ar balku-pahrdohschanu ne buhs

ne kas. Mehš jo wairat ispohtstisim fatu meschu; pehz munns pascheem ne buhs, zit waijaga. Ar to simtu daku no mescha mehš ne warresim buhmeht; ar to treschdesmitu gabbalu no malkas-mescha mehš ne warresim fawas istabas un rihjas sildiht.“ — Bet Reins teize pats pee fewim: „Rad mehš semnekeem fahdu jaunu labbu padohmu dohdam; tad tee fatrubstahs fà behrni, kas eerauga fahdu gluschi sweschu zilweku. Kleegdami un bailigi tee aisbehds; pehz tee to aprauga no tahlenes; tad nahf tuwafi, un wehl fahdu fohli tuwaf; un kad tee reds, ka tas winnus ne fohsch, tad tee fahf ar winnu spehleht, fà labbi draugi.“ —

Pa tam starpam tee trihsdesmit un diwi beedri, no Reina stubbinati, litte fawàs istabàs jaunus krahfnus no pohdeem taisiht, no eefschpusses kurrinajamus, fà tee to jau fenn pee Reina bija redsejuschi Tahdòs krahfnòs leesmas greeeschahs pa dauds lihkeem zekineem un silba tohti tohs pohdinus; bet istaba paleet allaschin skaidra no duhmeem. Krahfna-muttes preeeschà bija wehl kahda masa welwite, fur seema warreja ehdeenus wahriht. Us maifes-zepschanu teem wehl ihpafchi bija zeplis waffaras-kufnà jeb nam-mà; bet to tikkat weenreis par neddetu kuhre. Arri daschi kaimini bija tik gudri, weenà deenà un weenà zepli ar zitteem fohpà fatu maifi iszept, un tà dauds malkas taupiht. Jo Reins teize: „Kas aplam malku fà dedsina, tas fadedsina naudu!“ —

Seema nu bija pagallam, un redsi! schein trihsdesmit un diweem fainnekeem bija wehl dauds malkas atliffusi, fo tee waffarà wol

rubdeni warreja pahrdohf, jeb us zittu seemu glabbahf.

Waffarà atnahze mehrneefs, ismehroja un eedallija wissu Seltuleijas meschu, un eerakstija leelà rulle wissus mescha-rohbeshus, un rakstija klahf, kurrà gaddà ikweenam gabbalam bija nozirstam tapt. Tas krohna-meschafungs wehl peelikke tahs mahzibas klahf, fà tahds gabbals pehz nozirschanas effohf ja-apschj, un fà ja-isfarga no lohpeem. See teefas-wihri isdohmaja un farakstija gudrus mescha-liffumus, ka wiss pareisi buhtu. See eezehle arri fahdu gohdigu zilweku par meschafargu, un ikkurrà ohtrà gaddà wissi kaptfchi un rohbeschi tappe no jauna pahraudfiti, un fur waijadfign, atjaunoti.

Kad seema atnahze, bija arri balku-fohp-manni klahf, apskattija meschu, un istassija no wisseem gabbaleem tohs resnakus un wez-zafus kohfus, un nopirke tuhkstofchus gabbalus par tuhkstofcheem rubleem. Nu neween tas parrads tappe makfahfs, bet wehl fahdi fimti rubli atliffe draudses-lahdei. —

Diwidesmit un peefta Nodalka.

Wehl dauds mainas zeemà.

Wissi fungi un laudis brihnijahs par Seltuleiescheem, jo schee jo deenas jo turrigi palikke. Parradi bija makfati, un zeema-eebschwotaji bija pee pilnas maifes. Kad nu kahds ubbags nahze pilssehtà, un teize, ka tas no Seltuleijas effohf, tad winsch tappe isfunnihts: „Boi tew naw fauns, beedes

leht? Du effi no Seltuleijas!" — Jo tee dohmaja, fa Seltleija ne kahds nabbags ne warretu buht.

Bet tahda dohma bija aplama. Jo tur wehl bija wezß krahjums no flinkeem un negohdigeem zilwekeem. Ee bija laudis, to nedf mahzitais, nedf Reins ne warreja labboht. Tahdi zeete labbat baddu, un gahje ubbagds, ne ka kreetni strahdaja; jo tee ne gribbeja eefsch sawa waiga sweedreem sawu maiff pelniht un ehst, bet to mekleja preefsch zittu lauschu durwim. Ee bija laudis, kas arri sawus behrnus mahzija deedeleht un sagt, un kas wakkardß tohs neschelligi ispehre, kad tee ne bija deesgan falassijuschi. Un fo tee bija dabbujuschi no labbeem zilwekeem, to tee atkal nesse pahr rohbescheem un fadschre. Un winnu skaitlis ne gahje masuma, bet pee-auge. Jo tee prezzejahs sawa starpä, un behrni teem bija pa pilnam, jo teem ne bija ne kahdas behdas, tohs barroht un audsinah. Winni teize: „Draudsei irr ubbagu-nams; tur buhs mums maiff doht, woi grihb, woi ne grihb. Seltuleijeeschi muhs ne warr isstunt no zeema, jo mehß effam te peedstimmuschi.“ —

Tahda beskauniga walloda sahpeja lohti mahzitajam, un winsch daschureis preefschneekeem teize: „Gahdajeet ka grihbedami par lauschu labklahschanu; wißs tomehr ne palihdschß ne fo, kad muhsu zeemä wehl rohs nahß flinsuma, plihtheschanas un negohdigas dschwoschanas ffohla. Fo gohdigi strahdneeki pelna, to apehd tee negohdigi deenas-sagli, un schee wehl willina zittus labbus zilwekus us grehkeem.“

Zeefas-wihri gan fapratte, fa mahzitais pateesibu runnaja; bet ka jagahda effoht par nabbagu zilweku labklahschanu un winnu skaitla pamasinaschanu, to tee ne sinnaja. Zeemä gan bija ubbagu-nams, fo spittali sauge; bet tas bija wissai mas tahdam deedelneeku-pulkam, un ne desmita dalka tur ne warreja dsihwoht. Un bailes bija, tur kahdu zilweku eelift. Wasnikungs gan daschureis gahje, schohß nabbagus apmekleht un labboht; bet tas bija par welti. Ee dsihwoja kohpä wezßi un jauni, wihrischi un seewischtas; un schis ubbagu-nams bija, ka Rohderiks fazzija, pateesi sleptawneeku-bedre un dwehseku maitaschanas-weeta. Jo behrni te mahzija blehdibu un besdeewibu no peeanguscheem zilwekeem un no saweem pascheem wezßakeem; un kad seewischtas un wihrischi kohpä dsihwoja, tad arri ne peetruhste neschlichstiba un beskauniga buhschana. Gan dahrs un semmesgabbals peederreja pee scha spittala; bet tas stahweja bes ihstas kohpschanas, un Reinam jau bija deesgan darba, kad winsch grihbeja eefsch spittala-istabas spohdribu eetaisht. Gan daudreis dohmadams dohmaja, ka te warretu labbaku buhschane eezelt; bet tas ne warreja ne mas tahdu gudribu atrast. Weisdoht winnam schlitte, fa tas jau ne warretu zittadi buht.

Bet mahzitajam ne bija meers, un tas ne warreja sawa draudsß pazeest tahdu negohdigu buhschane. Bet winsch bija gudrs kungs, kas ne maiffjahs neapdohmigi eefsch pagasta buhschanas; jo grihbedams wiffus sawus draudsß-behrnus mahziht un wad-diht, tam arri bija, zik warredams, draugam palift wisseem eedshwotajeem. Winsch

betwe wisseem labbu padohmu, kad tee to no winna luhdse; runuaja prahrtigi par schahdu tahdu leetu, un tappe lohti lihgsms, redsoht, ka laudis winna dohmas wehrâ liffe. Winsch daschureis ne mas ne teize, ka tahda gudriba no winna nahkusi; bet winsch labprahrt gohdu betwe preekschneefeeem, ka buhtu tee paschi to isdohmajuschy. Tas teem patikke, un tee strahdasa jo preezigi sawus labbus darbus, un tappe wairak gohbdinati un teikti no lauz dim. Bet tas bija Rohderikam lohti miht.

„Dâ tas ne ees ilgafi ar muhsu ubbageem un flinkeem deedelneefeeem,“ teize Reins tahdu deenu us basnijungu; „bet es ne sinnu ne tahdu gudru padohmu. Tahdi dsinti deedelneeki pagastam kâ kaschis irr, kâ ehrzes, kas muhsu affinis fuhst, mums schpes un mohkas darra. Man schauschalas useet, spittalunammu no tahlenes redsoht. Tas mums makfa dauds naudas, un tomehr ne geld ne fo; tas irr perreklis, fur tohp perrehts fauns un negohds.“

Basnijungus atbildeja: „Juhfu wahrdi kâ no mannas muttes israuti. Re buhtu mums tas ubbagu = nams, tad arri ne buhtu tik dauds deenasagti. Jo wairak tahdeem laudim dohd, jo wairak tahdi rohnahs!“

Reins tad teize: „Es gan daschureis dohmajis, scho spittaku list pawissam sakrist. Bet ko tas lihdses? Nabbagi un neleefchi laudis raddisees allaschin ir wisgohdigakâ draudse. Kur tohs listim? Daschas weetas es esmu redsejis, ka tahdus ubbagus leek apschert eet pee fainneefeeem pa deenahm woi pa neddelahm. Bet tas irr neschehlasiba prett wahjeem, flimmeem un wezzeem, un grehts prett teem, kas wehl warr faut fo

strahdabt. Un tahdi wasanki eenes wehl sawus nelabbus listumus eefsch wissahm jitzahm mahjahm; jo behrni tohs reds un tohp apgrehginati. Atkal zittas draudses esmu redsejis, ka tee eedewe sawus ubbagus kashdeem nabbageem fainneefeeem, un teem par to makfaja, woi ar labbibu, woi ar naudu. Bet schee fainneeki teem noplehse no winnu deenischkigas maifes; palikke winnu beedribâ paschi tik besdeewigi, kâ schee eebuhweefchi. Ak, zeenigs mahzitais! tahdu breefwigu buhschanu es esmu daschureis redsejis! Nabbagi behrni us tahdu wihs tappe isdohiti us barroschanu tam, kas mafak par to prassija. Tahds fainneeks gan nehme naudu; bet kad maife bija dahrga, tad behrni baddu zeete; un kad tee fleedse pehz maifes, tad tee ar rikstehm tappe graifiti, lai flussu zeesch, ka kaimini to ne warretu dsirdeht. Kad dakters tahda behrna lihki usgreese, tad wairak ne bija winna wehderâ, ka uhdens un sahle, un muggura un ziftas bija affinainas. Pateefi, starp Turkeem un paganeem daschureis wairak schehlastibas rohnahs, ne kâ starp dascheem kristiteem zilwefeem! Daschi besdeewigi behrni atkal isstumj no mahjahm sawu nespehzigu tehwu jeb sawu frohplu brahli, un to leek ubbagos eet. Woi tahdam gan kristiga mihlestiba firdi?“

Rohderiks fazzija: „Es redsu, ka juhs labbi pasihsteet wissadu ubbagu = buhschanu. Kad jums patiktu, tad es jums dohschu grabmatu, fur mahzhts tohp, kâ buhs eetaifih ubbagu = un flimmeeku = nammus.“

Reins pateizis, nehme scho grabmatu, lassija to paschu ar apdohmu, sawunnajahs ar saweem teefas = beedreem un ar mahzitaju

wehl daudsreis par to, un beidsiht nahze winnam pascham kahdas labbas un gudras dohmas. Winsch tahs stahstija dascham prah-tigam namma-tehwam, un dsirdeja, fo tas teize. —

Diwidesmit un festa Nodakka.

Ro Seltuleijeefchi darra ar faweem deedelneekem.

Kad nu wiss bija norunnahs, tad Reins pamafam eefahze fawu schehlastibas-darbu.

Papreeksch nehme winsch, ar Gubernementa wehleschanu, no nabbagu-lahdes tik dauds naudas, ka wajadseja, un nopirke par to dreibenki, zirwus, ehweles, sahgun, rattinus un tihtawus, diwi wehwera-stelles, schippeles, un zittus darba-rihus. Spittala kufna (kehkis) tappe ta pahraifita, ka tur warreja dauds zilwekeem us reis ehdeeni wahriht. Arri eekschpuffe nu palikke dauds zittadi. Ee nu tappe eetaifiti tschetri kambari; weens bija darba-kambaris wihrischkeem, ohtrs seewisch-fahm, treschais un zettortais flimneekem no daschadas fahrtas. Arri bija gahdahs, ka itweens weffels ubbags dabbuja fawu ihpafchu gullas-weetinu. Tas bija schaur kambarinsch, desmit pehdas garumä un trihs pehdas plattumä; pee semmes bija maifs ar falmeem peebahs, un arri galwas-spilwens us to paschu wihs pildihis; rupsch pallags un willans dekkis to sedse. Eeksch fatra kambarina bija durwis ar masu lohdsinu. Reins fazzija: „Ubbageem ne buhs wissai weegli dsihwoht, lai paschi dsennahs pehz

labbas buhschanas.“ Taped; wissas kaktas bija tahdas gullas-weetas. Behnina appakch jumta tappe glabbahs willa un kannepes, gal-dini un traufi.

Kad nu wiss ta bija fataifihis, tad zeemas preekschneeki usrakstija wissus tahdus laudis, kas ne warreja bes draudses palihga dsihwoht. Tas bija ahtri padarrihts, jo tee wissi bija sinnami. Dascheem starp winneem wehl bija fawas pirtinas, fur dsihwoja; bet zitti staigaja no mahjahm us mahjahm, no durwim us durwim ar fawu ubbagu-maifi. Dee, kam ne kahds pajumts ne bija, tappe fanemti un spittali eelikti. Un wiini labpraht tur eegahje, jo seema tuwu bija.

Ea nu wissi nabbagi un nespehzigi, kas zeemä bija, tappe eedalliti eeksch diweem pulkeem. Dee, kas appakch fawa pascha pajumta dsihwoja, tappe nosaukti pirtneeki, un tee, kas spittali bija eelikti, spittalneeki; bet abbi diwi bija spittala lohjetli. Behrni palikke pee faweem wezakeem; bet kad wezaki besdeewigi un negohdigi laudis bija, tad winnu behrni tappe eedohti par audsekeem pee labbeem faimneekem, un dabbuja drehbes no spittala-namma; un kad faimneeki to wehseja, tad arri tappe makfahs par fahli un maifs. Bet tas lohti retti bija wajadstigs, jo wissi to darrija, us mahzitaja skubbina-schanu, no kristigas mihslestibas.

Wasnizkungs patä bija ihstais bahrinu-tehws. Winsch nehme par audsekeem diwi nerahtnus sehnus, fo wissi zitti faimneeki bija fsmahdejuschi; bet pehz feschcheem mehnescheem jau wisseem bija brihnums, kahdi labbi schee behrni jau bija palikkufchi. Us tahdu wihs ubbagu-behrni mahzijahs gohdigu un kristigu

dsihwofchanu, un ne nehme apgrehzibu pee fa-weem negohdigeem wezzakeem.

Kad nu Seltuleijâ wiffi nabbagi un winnu behrni tâ bija apghadati, tad tappe arridsan us preekschu noliktis: „Kas ne spehj few paschu usurreht, un kam ne kahdi tuwi rabdi, tam buhs no draudses usurretam tapt. Bet kas no draudses maifi dabu, tas arri stahw appafsch draudses ihpaschas usraudsfichanas, ka tas warr mahzitees, par few paschu gah-daht.“ Tas bija pareisi!

Tapehj ikweens ubbage, kas sawâ pirtinâ dsihwoja, lihds ar saweem behrneem tappe dohts appafsch kahda gohdiga un prahtiga namma-tehwa usraudsfichanas. Schis gah-daja par winna maifi, apgehrbu un pelnu; tâpat tas winnu arri bahrgi un zeeti stubbijnaja us spohdribu eeksch wiffahm leetahm. Jo kad pirtneeki sawu pahrtikfchanu, sawas drehbes un sawus darba-rihtus no spittata dabbuja, tad teem arri bija jastrahda spittatannammam par labbu, ka tee to maifi, fo ap-ehde, atkal warreja pelniht. Bet fo tee wairak strahdaja, ne ka teem bija usdohts, tas winneem tappe ihpaschi makfahs. Bet schi nauda, un arri ta, fo tee daschdeen, kâ algadschi, pee fainneekem pelnija, ne tappe winnu rohfahm eedohta, bet taupifichanas-lahdê winneem par labbu glabbata. Jo laudim, kas wiffu no ubbagu-namma dabu, ne waijaga schlihtas naudas. Teem papreeksch bija jamahzahs taupiht un gudri nammu turreht.

Ikkatrs ubbagu-usraugs pa brihscham mahzitajam finnu dewe un lihdsibu no saweem ubbageem. Jo mahzitais bija atkal tas us-raugs par wiffieem usraugeem, un wiffu nab-bagu lauschu ihstais apghadatais. Tam arri

bija grahmata, fur wiffi ar wahrdeem bija eerakstiti. Ja nu kahds usraugs ne bija pareisi darrijis, tad tas zaur preekschneekem tappe nomests.

Tahda ihpascha usraudsfichana bija labba un gudra eetaifichana, un arri ne makfaja dauds darbu un puhleschanu, jo ikkatrs gan warreja labbi peeraudsiht weenu paschu ubbagu ar winna behrneem. Un wiffi usraugi tahdu ammatu usnehme bes wiffas makfas, un ikweens dsinnahs, kâ warredams, palihdseht un us gohdaz-zelku waddiht to nelaimigu zil-wefu, kas winnam bija ustizzehts. Tâ ikweenam nabbagam bija saws draugs un tehws, fargg un apghadatais.

Bet fur nu wiffieem tahdeem ubbageem maifi un apgehrbu dabbuht? Nabbagu-lahdê ne bija dauds. Bet Reins teize: „Kanns buhtu, kad laudis, kam wehl wesselas rohtas, ne warretu paschi sawu pahrtikfchanu pelniht. Spittatneeki un pirtneeki, wihtri, fewas un behrni, wiffi kohpâ istaifa taggad weenu paschu leelu faimi, un wiffieem buhs par weenu un weenam par wiffieem strahdaht. Pirtneekem jastrahda par neddelu, kas teem usdohts; spittatneekem astonas stundas par deenu buhs peespeestees pee darbeem; tik swehtdeenâs nê, nedf swehtkôs.“

Un tâ wiff labbi gahje. Kas ne gribbeja strahdaht, tas tappe zeetumâ mests, tumschâ pagrabâ, fur tas wairak ne dabbuja, kâ tihru uhdeni un faltas iswahritas kartuppeles bes fahls. Tas ne smeekkeja! Bet kas strahdaja, tam bija filts ehdeens, kahposti, sirni woi putra, un diwireis par neddelu galka. Ja kas greibbeja wehl wairak ne kâ astonas stundas par deenu strahdaht, tad tam ihpaschi par to tappe

maffahst; bet ta nauda, fo bija velnijs, tau-
pifchanas lahde tappe eelifta. Ta dauds nab-
bageem ar laiku daschi rubli tappe sakrahti. —
Kas lammaja, lahdeja, Eildu un nemeeru zehle,
kas beskaunigi runnaja, woi zittu leelu grehku
padarrija, tas zettumâ tappe eelifts. Bet kas
meerigi, gohdigi un prahdigi dschwaja, tas
warreja zerreht, wehl labbakas deenas redseht.
Zahds warreja palift par usraugu spittala-
namma, woi arri par spittala-meisteri. Jo
pee wisseem darbeem, pee spohdribas un pa-
reissbas, tappe usraugi islassiti starp wiss-
gohdigakeem spittalneekem. Schee usraugi
sinnu dewe spittala-meisteram no wissa, fo
redseja; un tas meisters pats bija spittalneeks.
Usraugi un pawareenes ne tappe peelifti pee
zitteem grehsteem darbeem, un warreja par fewi
dauds strahdaht. Jo winneem tiffai tschetras
stundas par deenu bija jastrahda ar zitteem
kohpâ; pehz tee nehme sawus paschus darbus
rohta. Ta teem bija leeli pelni. Reina
fainneeze Ilse waldbija par kufnas-buhfchanu,
un mahzija diwi seewahm wiffas pawahru-
sinnas. Zitta spittalneeze gahdaja par masga-
jamahm drehbehm, par drahnahm un darba-
rihkeem. Ta tad bailiba un zerriba waddija
schohs zilwekus no launa us labbu zekku.

Un darbi ne kad ne peetruhke ubbagu-nam-
mam zaur wissu gabdu. Wapreeksch bija ja-
kohpj spittala dahrsi un lauki; tad whhrischki
gahje zekku taifiht, akkas tihriht, malku zirst
un skaldiht, kohzinus dehstiht, muhrecht, buh-
weht un lahpiht, brihscham pee pascha spit-
tala-namma, brihscham zittur. Eelifta laita
jeb seemâ tee strahdaja dreimanna woi disch-
lera-darbus, taifija mahjus, kufnu un lauka-
rihkus. Zitti mahzijahs aust, un stelles ne kad

ne bija tukfchas. Bezzi un nespehzigi pluhje
wilnu jeb spalwas, lahpija drehbes, un schue
rupjus audeklus jeb maifus. Seewas un
paschi behrni palihdsesja pee lauka-darbeem;
un masgaja pa zitteem brihdeem, un lahpija
spittalneeku drehbes; wehrpe wilnu, linnus
un kannepes, jeb tinne dschjas wehweram;
addija setkes un zimbus un tihklus, schue
treklus un zittas leetas.

Un schi namma-tureschana ne maffaja ne
tahdu naudu. Jo spittala-meisteris, us-
raugi, pawahreenes, kalpi un kalpones, bija
paschi spittalneeki. Wasnizastungs, Reins,
Ilse, un zitti preekschneeki, ne nehme ne
tahdu maffu. Jauns skohlmeisteris, Behr-
sicha Jahns, rakstija tapat bes maffas
wiffas rehkeneschanas, un prohti, pehz ihstas
taifnibas. Tiffai dakters, kas no pilsehtinas
ikneddel us Seltuleiju atbrauje, dabbiuja sawu
lohnt no ubbagu-lahdes. Tapat arri sahles,
fo Apreeksch nehme, tappe ar naudu maffatas.
Wissa zitta namma-peefohpshana few paschu
ustutreja. Laudis paschi dehstija, paschi wah-
rija, paschl wehrpe, aude un schue sawas dreh-
bes no saweem pascheem linneem kannepehm;
taifija frehklus un galdus, benkus, kohka bloh-
das un schlihwjus un stajjus, un zittas leet-
tas. Nu teem wairat rohta nahje, ne ka
pee deenischkas maifes bija wajadfigs. Kas
atlift, tappe pahredohts, un pat tahdu naudu
attal zittas wajadfigas leetas nopirktas, ka
dselse, wilna, un t. j. pr. Labbi muddigi
strahdneeki wehl gahje algadschoss un dabbiuja
labbu naudu, kas winneem tappe peerakstija
un glabbata; un kad jau labba teefa kohpâ
bija, tad Reins to nesse us pilsehtu un to
dewe krahfchanas-lahde, lai augtus nefs.
Kad gads pagallam bija, tad wairs ne wai-

jadseja dands naudas no ubbaga-lahdes nemt, nebs arri no eedshwotajeem dahwanas lassht. Un kad spittatneeki ne dabbuja aplam ehst un dsert, bet tur pretti dands strahdaht, tad tee aismirfe wiffas sawas launas dohmas. Nes weenam spittatneekam arri ne bija wehlehts apprezetees, pirms winsch ne bija rahdijis, ka tas warreja no sawu rohku darbeem gohdigi dsihwoht; un tad tas tappe islailts no spittata.

Bet par ko wiffuwairak warreja preezatees, tas bija, ka Deema=bihjaschana atkal eefahze miht starp scheem appallojuscheem zilwekeem. Un tas bija mahzitaja darbs. Jo iknedelu winsch teem slubdinaja diwireis Deema=wahrdus; tad atnahze arri wiffi pirtneeki, tohs klausht. Rohderiks tad mahzija un stubs binaja ar mihtigu un lehnu garru, un wad bija daschu apmalditu awi atpaktal pee ta ihsta ganna, Jesus.

Ikweenam bija brihw, no scha namma isheet, kad winsch rahdija, ka tas nu wars roht bes zitta palihga dsihwoht. Bet wehl weffelu gabdu tam bija jagaida, kamehr tas sawu fataupitu naudu warreja dabbuht no spittata-lahdes; jo preefschneeki wehl gribbeja redseht, ka tas nu dsihwotu. Un kad tas parahdija, ka nu gan prohtoht labbi un gohdigi dsihwoht, tad usraugs tam tappe atnemt.

Diwidesmit un septita Modalka.

Ras labs, tas ne noteek us weenreis, bet pamasam.

Tahdas gudras eetaifschanas Reins eezehle pamasstinam un pa gabbaleem; zittadi wiffi laudis winnam buhtu pretti stahwejuschi. Arri saweem teefas-beedreem winsch ne stahstija

wissu us weenreis, ko tas gribbeja darriht. Jo schee gan labbi prahrtigi zilweki bija, bet arridfan wahji un bailigi. Ras wissu us weenreis gribb pahrtaisht, tas ne nahf galla.

Papreefsch wiffi ubbagi tappe usrakstiti un eedalliti eefsch spittatneekem un pirtneekem. Tad ikweens dabbuja sawu usraugu. Pehz eefahze pamasam teem schahdu tahdu darbu doht. Nu eetaifija jaunu lukau, un noschlihre weffelus no neweffeleem, wihrischkus no fees wischkahm. Gan ubbagi kurneja; bet teem bija jaklaus, un ar laiku wifs tappe padarrihts.

Eefahkuma wiffuwairak pirtneeki kleebs, par to, ka teem effoht preefschraakstihst, us tahdu wiffi teem bija jadsihwo. Winni baschijahs, ka teem effoht jastrahda ubbaga-nammam par labbu, un ka tee ne dabbujoht, ka lihds schim, sawu pahrtikschanu bes publeschanas, un ka arri winnu pelnita nanda ne nahfoht winnu rohkas. Bet redsedami, ka wiffa winnu kleebschana par wolti bija, tee beidfoht zeete kluflu.

Kad winni ne pratte tahdu darbu, tad Reins liffe nahft no pilssehtas tahdu labbu meisleri, kas tegm wissu rahdija. Ta tas bija ar dreimanna-, dischlera- un wehwera-dar-beem un ar zitteem ammateem.

Pehz diweem gabdeem muhsu spittatneeki jau bija zitti laudis, un gan driht wiffi gohdigi un labbi strahdneeki. Ubbaga-nams bija ka pahrtik-nams, un dascheem spittatneekem jau bija diwidesmit woi trihsdesmit sudraba-rubli tauwischanas-lahde.

Wiffuwairak ikweens gribbeja par spittata-usraugu jeb spittata-meisleri palikt; un kam tahds gohda-ammatafsch jau bija, tas zeeti fahgajahs, lai to ne paspehletu zauw tahdu launu darbu. Jo wiffi zitti gluhneja us winnu ar skauga-ajzim; un tahds teefscham

pee mafakas wainas pafaudefa fatu weetu. —
Scheem spittala-strahdneeseem zehlehs beiz
dfoht tahda labba flawa, fa neween Seltu-
leijas seinneeki un winnu fainini, bet arri
dasch pilsefehneeks, schahdas tahdas leetas
pee winneem likke taifih.

Wiffi zeema laudis bija preezigi; fa tee
wairs ne redseja ubbagus aptahrt wasatees,
un fa winnu dahrsi un lauki ne tappe wairs
apsagti no tahdeem wasankeem. Rad Deews
winneem fo bija dewis, tad tee labprahf kuh-
rija kahdas labbas dahwanas us spittala-
namini. Un schee spittalneeki teem arri bija
daudfreis par leelu palihgu: jo darba-laika
tee nahze pee winneem algadschös. Arri no
pilsfehntas atnahze daschureis fungi, fas grib-
beja labprahf redseht to jaunu buhschani
Seltuleija; un tahda buhschana teem lohti
patikke, un winni labprahf wehleja, fa arri
zittas draudsēs tahda labba eetalisichana
buhfu atrohnama.

Diwidesmit un astota Rodaka.

Atkal jauna leeta.

„Kas nu atkal Reinar ir?“ tā waijaja
zeema laudis zies zittu. Jo kad wiffi zitti
jau dusseja no darbeem, tad Reins ar stohl-
meisteri un ar zitteem jauneem puischeem wehl
staigaja zaur laukeem ar schnohrehm un ar
garru kehdi un ar augsteem fahrteem, fo tee
eeduhre semmē; un winsch pats stattijahs
pahf kahdu gabdinu ar augstahm kahjahm,
brihscham us preekschu, brihscham atpakkat,
un ne wärrēja deesgan stattitees, un tomehr
tur ne bija ne fas stattams. Eā winni dar-
rija no pawaffaras libds ruddens-laikam.

Un kad laudis beidsot dširbeja, fa Reins
wiffus laukus un plawas, zekus un stiggas
ismehrojis un leelā rullē eerakstijis, tad da-
scheem tappe bail, un tee ne sinnaja, fo dohs
maht. Det tas bija tā:

Karra-deenestā Reins bija mahzijeēs sem-
mes-mehrneeka ammatu, un tam arri bija
daschas geldigas grahamatas par to. Jo pa-
schu skunsti rahdija winsch arri Behrsichā
Jahnam un zitteem muddigeem puischeem.
Rad mesch jau ismehrohts un eedallihhts, tad
winnam prahā nahze, to paschu darriht ar
zeema-laukeem un ar isfaisiteem semmes-gab-
baleem, un kahdu leelu semmes-norakstichanu
taifih, fo semmes-rakstus woi fahrtes sauz.

Tahdā semmes-rullē warreja atrast ikkuru
lauku, plawinu, gannibu, zekū un dahrsu un
wiffas zeema-mahjas. Un kad ta rulle bija
gattama, tad winsch to usfahre teesu-namma
pee seenas. Nu atfrehje tee namma-teswi,
to apstattitees, un brihnojahs lohti, fa tee
tur warreja wiffu atrast un redseht. Itweenā
gabbalā bija eerakstihhts, zik leels tas effoht.
Ittats nu pastane sawu semmes-teesu, un
dabbusa taggad ihsti sinnahrt, zik semmes tam
effoht. Zitti gudrineeki femini norakstija us
zittu papihru, zik teem peederroht. Jo libds
schim dasch fainneeks pats ne bija sinnajis,
zik semmes tam teescham effoht.

Kad nu zitta pawaffara atnahze, un lau-
dis kahdā deenā dehl zittahm waijadstahm
bija sanahkufchi, tad fazzija Reins: „Juhš
wiffi taggad passtheet muhsu semmes-
un plawu-rulli; bet wehl juhš ne sinneet, us fo
ta jums warr leeti derreht. Es jums to
fazzichu. Jums wiffem wehl daschi zitti
semmes-gabbali, bes teem tihromeem pee
mahjahm. Schohs gabbalus juhš strahdajett

tà spehdami; bet zits gabbals irr lohfti tahlu no jums, un tapeh; tas ne muhscham ne tohpf apfuhdohts. Was arri tur usaug; bet strihdinsch par to daudsreis zekahs. Jo brihscham tas tohp nogannihes zaur lohpeem, brihscham faheshihts us zittadu wihs; un daudsreis ne warr sinnast, kas to stahdi parrrijis, un jums jazeesch, un juhfu puhleschana daschureis welta bija. Saimneekam, kas zeema augfchgallâ dshwo, gabbali irr pee ta saimneeka mahjam, kas zeema leijasgallâ mahjo, un schim attal augfchgallâ. Kâ tee nu warr labbi kohpt un fargahf faruus fehju mus? Zits gabbals irr kalnâ, zits winnâ pussê uppes; zits ais mescha, zits ais purwja. Un nu wehl diwi = woi trihsreis par deenu jastaiga diwi woi trihs werstes un tahlafi schurp un turp; un tà dauds stundas isgaifa zaur aiseeschanu un atpaktahnahkschannu. Kad juhfu semmes = un plawas-gabbali wiffi kohpâ buhtu, tad jums buhtu masaks darbs; masaks laiks un wairak swehtibas!

„Das gan teef!“ teije tee prahtigi namma-tehwi; „bet to buhs darriht? Semmes-gab-balu ne warr maifâ eebahst, nedf us plezjehm zelt un fanest weenâ weetâ!“

„Do juhs gan warreet,“ atbildeja Meins; „jums buhs sawâ starpâ tiffai falihgt; un tahdus gabbalus ismiht, tad beidsiht ikweenam saimneekam buhs wiffi semmes-gabbali kohpâ, un jums wiffieem zelsees labbums no ta. Runnajeet tadeht ar saweem kaimineem, woi tee ne grihb miht; bet ne esseet paschi pahregalwigi un plehsigi, un dohdeet labbat kahdu pahru pehdu wairak pretti. Un ja juhs paschi ne warreetut falihgt, tad meklejeet kahdu gohdigu un taifnu schihreju, jed meeteet kaulinas par to.“

Kad wezzakais tà bija runnais, tad laudis aishgahje us mahjam, galwas frattidami. Wiffi teije: „San labbi buhtu; bet tà tas muhscham ne ees!“

Bet zitti pa tam starpam wakkas-laikâ ap-dohmaja paschi pee fewis, kahdus gabbalus tee warretu ismiht, un prett kahdeem? un ar kahdu saimneeku gan buhtu jarunna? Tee arri eefahje kahdureis ar winnu runnaht. Bet schim ne patiffe tas gabbals, fo tas gribbeja pretti doht, un wehleja zittu semmes-stuhri dabbuht, kas trescham saimneekam peederreja. Nu abbi diwi aishgahje pee ta. Zits zittu dftane un skubbinaja, un beidsiht gan drihs wiffi eefahje, sawâ starpâ derreht un miht zaur wiffu seemu. Dauds namma-tehwi gan ne warreja ne mas falihgt; bet tomehr ziteem jo labbi laimejahs. Peezi saimneeki ween pirmâ seemâ scho darbu pabeidsê. Bet kad waffara nahje, un wiffi zitti redseja, kascheem peezeem saimneekem dauds weeglafi darbi bija, tapeh; ka nu wiffi lauki un wiffas plawas kohpâ bija, tad tappe teem schehl, ka winni paschi wehl tahdi mulki bijufchi; un tee taggad bija arri gattawi, sawus semmes-gabbalus ismiht. Pehz diweem gaddeem wiffi lauki bija tik gudri eedalliti, un meers un mihlestiba dshwoja starp kaimineem.

Diwidesmit un dewita Modalka.

Seltuleija paleef nu teescham par Seltuleiju woi Seltuzeemu.

Seltuleijas zeems taggad teescham ozzim par-tiffe, tà ihsta selta leija. Ed stahweja wiinna peezeesmit mahjas, apehnotas un apflehptas no dahrseem un augligeem kohkeem; wiff-

apfahrt bija taukas plawas un tihrumi ar
selta wahrpahn; wiffur bija tit jauks, kã
paradihsẽ. Kur leels-zelsh gabje zaur winna
rohbescheem, tur brangi abhoku-zohki bija
dehsiti gare abbahn puffedm. Kad kahds
fweschineeks eegahje Seltuleijas zeemã, tad
tas dohmaja, ka tas kahdã pilssehtinã effoht.
Jo wiffas istabas gan ne bija leelas, bet
labbi ustaisitas un labbi fohptas; tãvat arri
wiffas zittas ehkas. Wiffahn istabahm bija
balti un stipri skurstini, spohdri un skaidri
lohgi, masgatas durwis un lohgu-slehgi.
Jumti bija gluddi un zeeti, ne fur no aufas
faplehsti; sehtmallã pulku bischu-strophi un
aweles, awpafsch lohgeem bija behrneem un
meifahm skaitas un raibas puffedes.

Kad Seltuleijas eedshwotoji zits zittam
fastappe pa zelku, tad weens ohtram ar laip-
nigeem wahrdeem dewe labbu deenu un mihligi
farunnajahs sawã starpã. Jau no ahrenes
warreja redseht, ka tee dshwoja meerigi un
preezigi. Arri pee neddelas-darbeem teem ne
bija smalkas un dahrgas drehbes, bet arween
tihras un wesselas; ne kad tahs ne bija fa-
snehretas nedf faplehstas. Gan bija redsami
dauds bruhni un no faules fatwihkuschwaigi;
bet ne kahdi netihri, fasmullehti, un ne kah-
das spurrainas bahrsdas. Wiffu lauschu azzis
spihdeja wesseliba un spirgtums. Zittu walstu
un draudsu puifchi labprahst skattijahs pehz
Seltuleijas meitinhahm; jo tahs bija neween
skaitas un daitas, bet arri labbas nammas-
fohpejas un strahdneejes. Dascha baggata
faimneeka dehlẽ, no fwescha zeema, aisdwedde
Seltuleijas meitu par feewu; un kad schai
arri ne bija leels puhrs, tad tomehr bija dauds
labbi tiffumi. Un kad kahds Seltuleijeets
gribbeja zittur preezehl, tad tas warreja no

simts meitahn islassiht, kahda tam patiffe.
Neweens tehws tam aisdleedse sawu meitu,
ja tai arri wairaf mantas buhru, ne kã
puifcham; jo itweens sinnaja, ka meita ar
Seltuleijas wihru warrem labbi dshwoht.

Ne fur ubbagi nedf deebelneeki ne bija
redfami Seltuleijã; bet arri retti kahds glu-
schi nabbags zilweks. Jo arri spittalneekem
bija deesgan maifes un apgehrbja. Kad
eenahje kahda nabbaga faimneeka mahjas,
tad bija jadohma, tẽ effam kahdu turri-
namma-tehwu. Grihdi bija tihri un mehsti;
galbi, benki un krehfli bes puttekeem un
traipekeem; lohgi skaidri. Tẽ warreja dsh-
woht ar preeku.

Swehtdeenãs no pawaffaras lihds ruddeni,
pee jauka laika, bija preeziga buhschana Seltu-
leijã. Tad atnahje dauds pilssehtneeki zeemã.
Wasnijastrohgs bija setaisihts par trafteri,
un peederreja taggad weenam no teem trihs-
desmit un diweem namma-tehweem. Tẽ nu
mitte dauds fungi un gaspaschas, un tebreja
daschu rubli ar gohdu un preeku. Zitti pils-
sehtneeki dshwoja kahdu neddelu jeb ilgaki pee
pashstameem faimneekem, islustejahs winnu
dahrsõs, ehde winnu peenu un meddu, jeb
ohgas un ahbolus, un maffaja wiffu to ar
tihru naudu; jeb winni gabje fehrstees ap-
laufeem un plawahn; woi sehdeja pawehni
semm fupleem fohkeem uppes-mallã; woi
aisgahje awpafsch leepahn pee Wasnijas-
frohga, skattitees, kã zeema-behni deije un
lihgsfmojahs, un daschureis kundini un mam-
selles lihds ar winneem danzoja. Un par
tahdeem preekem tee bija wateizigi, un ap-
schinkojo behrnus un wezzatus. Daschureis
arri seemã, kad labs zelsh un jauks laiks
bija, atbrauze no pilssehtas dauds kommanas

Seltuleijä; fungi lifte tur kappejas taifih, un istukfchoja daschu buddelt wihnu.

Zittu walfu laudis brihnojahs par wiffu to, un ne warreja isbrihnotees, kapeh; tas ne notikke täpat arridsan pee winneem, un dohmaja, ta Seltuleijeescheem effoht fawadas ffunstes un finnas. Tomehr tee ne mahzjahs tahdas paschas ffunstes, bet palikke, ta bijuschi, pee fawas wezzas dshwofchanas. Bet tee runnaja arween no Seltuleijeescheem ar ffaudibu un eenaidibu, tohs mehdija fur warredami, un fauze winnu zeemu ar palammu: Zeems, fur seltu taifa! Bet tas ne bija palamma, bet gohda=uswahrds.

Seltuleijeeschi arri ne behdajahs ne maf par to. Jo tee wiffur tappe gohdinati un teikti, un dshwoja allaschin meerigi un preezigi. Peh; pabeigteem neddelas=darbeem teem bija ihsta duffas=deena. Krohgä tee gan ne gahje dauds, jo ikweenam bija fawas mahjäs, ar to firdi atspirdfinaht. Bet seemas=laifa tee daschä fwehtdeenu=walkarä islustejahs krohgä ar preezas=fingehun un dantscheem. Daschi jauni puifchi bija mahzjuschees no jauna ftohlmeistera, whjoli greest un us wahzu stabbuli duhdohr. Wezzifchki wihri un fewas fanahje brihscham pee weena, brihscham pee ohtra namma=tehwa, tappe mihligi fanemti, un gohdigi meelohiti ar to, to Deews bija dewis. Weedschruschus zilwekus ne fur wairs ne redseja, rahschanu un bahrschonu ne fur ne dsirdeja. Jo zaur prahtigu un kristigu audfinafchanu gan drihs wiffi bija palikfuschki ihsta gohda fahrigi, un no winnu muttes ne tad ne bija dsirdami nekainigi wahrdi, nedf rupji smeekli. Tahdu buhschonu welti mekleja kaiminu walfis. Jau no tahles=nes warreja pascht tahdu Seltuleijas eedshwo-

taju. Winnu apgehrbs gan bija un palikke semneeku apgehrbs, bet fmuks un glihts; winnu farunnafchanas bija mihligas un gohdigas, un winnu turrefchana bes lifchka prahta. Smal=kas drehbes teem ne bija, bet paschi bija smalki.

Tahda gohdiga un prahtiga dshwofchana ne zehlehs ween no gohdigas audfinafchanas un mahzifchanas, bet arri no gudreem pagasta=likfumeem. Jo tad zitti namma=tehwi palikke turrigi un baggati, tad arri ne trubke tahdi, kas nehme lepnu prahtu, un gribbeja eefahkt, ta wahzeefchi dshwohr. Tee nopirke fawahm meitahm un fewahm wahzeefchu fwahrkus un kleites, un gribbeja paschi eefsch wiffas buhschanas palikt par wahzeescheem; eefahje faunetees par fawu semneeku buhschonu, mehginaja wahzu wallodu laufiht, atfal fahrtes spehleht, un kappejas, wihnu un punfchi dsert. Kad Neins to mannija, tad palikke winsch dufmigs par to, un teize: „Ne, mihli kaimini un draugi! Kad juhs atfal eefahzeet ta dshwoht, tad wiffa fwehtiba un wifs gohds drihs buhs wehjä, un muhsu laudis, pehz ne dauds gabdeem, atfal buhs pluffati, ta bijuschi. Ta tas ne warr eet!“ — Tadeht tahda lepna un neprahtiga buhschana tappe bahrgi äisleegta zaur pagasta=teefu. Arrais lai paleet pee fawa arkla! Reweenam Seltuleijeescham ne bija wehlehts, ar dahrgeem fwahrkeem leppotees, un grub=tas strahpes tappe usliktas us fahrtru=speh=lehm, us plihfeschanu, lammafchanu un nekainigu dshwofchanu. Nu wiffem bija fauns, pehz wahzeefchu eeraddumeem dsihtees.

Schee likfumi ikfura jaunagadda=deena tappe zaur mahzitaju kanzeli preefchlaftitt, un wezzi un jauni tohs klaufija ar kluffu un samannigu prahtu. —

Trihsdesmita Modalka.

K r i s t i b a s.

Deems bewe Re in a m leelu preefu, us fo tas jau fenn bija gaidijis. Winnam peesdimme pehz septineem gaddem pirmais dehsliisch. Nu abbi wezzafi bija, ta fakfoht, fa paradihse.

Winsch aischgahje pee sawa drauga, ta jauna Kalnakrohdsineeka, kas bija weens no teem trihsdesmit un diweem beedreem, un teize: „Mihlais draugs! Wehl es ne esmu ne kad no tew kahdu mihlestibu luhdsis; bet schodeen to darru pirmureis. Manna fainneeze behrenu-raddibas gukt, un es ne warru to atstahst, us pilshetu eedams. Bet man waisjaga diwisimts sudraba rubli, us kahdu neddelu ween. Woi tu warri un gribbi man tohs paschus aischdoht?“

Kalnakrohdsineeks atbildeja: „Tu man effi tik dauds labbu darrijis; fa es tew tad ne palihdsehtu? Man irr gan diwisimts sudraba rubli; bet pusse eeksch selta-gabbaleem. Memm wissu, kad tew waisjaga, un us tik ilgu laifu, fa tu pats gribbi.“

Reins teize: „Es labpraht gribbetu wissu naidu eeksch selta-gabbaleem. Bet taggad es to ne nemschu, jo man wehl zittas eeschanas. Misness to naidu riht wakkar mannas mahjas. Es tew simtureis pateikschu. Bet luhdsams ne teiz neweenam ne fo; tas man fa fa kaunu padarritu.“ — Ta teizis, winsch aischgahje prohjam, un bewahs pee teem zitteem nammatehweem, kas ar winnu selta-beedribu bija eezebluschi. Winsch scheem teize tohs paschus wahrdus, luhdse no itweena diwisimts rublus, un ihpaschi dukatus jeb peezu rublu gabbalus.

Un wissi bija tohti preezigi, fa tee weenreis warreja Re in a m palihdseht, un sohlija tam, to naidu atnest zitta wakkara. Neweens ne sinnaja, fa Re in s arri pee zitteem jau bijis, un neweens ne teize zitteem ne wahrdinu. Wissi trihsdesmit un diwi fainneeke bija apstellet ohtras deenas wakkara, ap pulstsen' astoneem, Re in a mahjas.

Un tee atnahje weens pakkat ohtra ap to noliktu stundiu, kad jau tumsh mettahs. Reins wissus eewedde sawa leela ishaba bes swezjes, ta fa winni wissi stahweja tumshba. Tee laudis fluffinam tohti brihnojahs, te atstahst tahdu leelu pulsu zilwetu, un dohmaja: „Kas sinn, woi Re in s ne liss sawu dehtu kristiht, un mehsh buhsim kuhmi!“ — Reins nu aischgahje pehz swezjes. Bet kad winsch atnahje, ar diwi eewedsinatam swezjehtu rohkas, tad tee eeraudhija atkal to paschu wirfneeku, fo jau weenreis bija redsejuschi, ar brangu mundeeri, ar leelu wirfneeka-zepuri ar zekuli, ar garu schablu, un ar gohdasihmi. Nu tee stahweja ohtrureis ta apstulbuschi, fa preeksch septineem gaddeem, un skattijahs ar plattahm azzim un atwehrtahm muttehmi jits us zittu. Tee paschi zilweti, kas toreis schè bija, stahweja nu arrisan ap to paschu galdu, fur pirmu reis tas wirfneeks bija nolizzis lukterus ar swezjehtu.

Reins nu jautaja: „Woi man esseet atneffuschi, fo es no jums luhdsis, tad noleezzet to us galdu!“

Nu nahje weens pakkat ohtra pee leela galda, un dascheem bija schehl, fa tee to naidu ne warreja wakkahst eeksch selta-gabbaleem. Bet Re in s fazzija ar laipnigu balsi: „Tas weenalga; dohdeet, kahda jums irr!“ — Un tee trihsdesmit un diwi fain-

neeki isbehere sawu naudu us galdu, zits seltu, zits fudraby.

Nu pazehle Reins sawu balsi, un teize: „Deeminneet, mihtli draugi! ka tas pahrbau dischanas laiks taggad in pagallam, no ka es to reis ar jums runnaju. Juhš schodeen wairak nandu effect isbehruschy us scho galdu, ne ka es to reis warreju isbehr. To reis jums ne bija tik tauds kapeiki, ka nu rublus turrait. Taggad ikweens no jums eefsch diwi deenahm diwisimts rublus atneftis, ka ka feschitubstoschi un tschetrsimts rubli te preefsch muhsu azzim gull. Wahrbaudischanas laiks pagallam, un es jums esmu rahdijis to skunski, seltu taifih. Nu juhš ihsti saprat tiseet, ko es jums to brihd fazziju, jums pirmureis te stahwuscheem, Es jums teizu: ka skunste pascha wehl wairak geld, ne ka tas seltis, ko taifa, jo schi skunste irr ihsta dshwibas gudriba. Paleezeet taggad uetiz zigi pee sawahm labbahm apnemshanahm, un turraitees taifni pee Deewa, tad juhšu laime un labklahschanu no deenas jo wairin wairosees. Kas atkapyjahs no sawas laimes! Mahzait to paschu gudribu wehl saweem behreem, lai tee turrahš arridsan pee tash, un teem wifs buhs papilnam! — Es esmu turreis sawu wahrdu un sohlischanu. Juhš eefseet baggati, tapehz, ka jums ne waijaga dauds, un ka juhš tomehr dauds pelnijeet, un ka wiffi laudis jums tizz un labprah ar jums dshwo. Juhš eefseet mahzizuschees seltu taifih, ne ka ka negudri un blehdneeki, bet ka gohda laudis. Zeb, woi eefseet kahdu zittu leetu gaidizuschy un gerrejuschi?

Ed nu wiffi kohpa atbildeja fureedamees: „Ih nu! mehš gan fenn saprattuschy, us

kahdu wiffi tew prahs bija, seltu taifih. Bet weenreis pee labbas atshschanas tiffuschy, mums bija leels fauns par sawu zittu fahrtigu mahnu tizzibu, un mehš sawa firdi tew dewam simtfahrtigas pateizibas, ka tu mums effi rahdijis zittu labbaku zeltu. Des tawa prahiga palihga mehš ne buhtam at radduschy ne muhscham to ihstu zeltu!”

Reins preezajahs par to firsnigu pateizibu, ar ko ikweens tam rohku dewe un sawas firds dohmas un sawu mihlestibu rahdija. Winsch ikkatram atdewe to atnestu nandu, jo winnam teescham ne bija ne kahda waijadisba, bet winsch tikkai gribbeja sawus draugus pahrbauht. Bet schee teize: „Waldi pah muhsu mantu, ka gribbedams, jo mehš zaur tewi ween effam pee laimes kluuschy. Lihš nahwei mehš paliksim tawi leeli parradneeki!” —

Un kad tee nu stahweja ap Reini, un to usluhkoja ar mihlestibu un zeenishanu, tad mette tee sawas azzis us to brangu mundeeri un us to gohda schimi pee Reina kruhtim, un gribbeja labprah sinnaht, ka winsch tahdu gohdu effoht panahzis? —

Reins, winnu dohmas nojehgdams, eefahze stahstih: „Man japateiz sawam nelaitam tewam, juhšu wezzam sohlmeisteram, kas jau fenn kappâ dufš, ka tas man mahzija daschas derrigas leetas, arri semmes mehroschanu. Jo tas pehz, farra-deenessâ, man dauds palihdseja; un kad es tur klah wehl allaschi gohdigi dshwoju un arri farra laudâ drohschibu rahdiju, tad man drihs zehle pah manneem farra beedreem. Man taifija par ferschanti, un beidsoht par wirsaektu. Weensreis, sipra kaufchanâ prett Pranzoscheem, man laimejahs, kahdu augstu Generali glahbt no nahwes breesmahm. Bet pee schy darba

eenaidneeki man ar schabli bewe par peeri, fur juhs warreet redseht scho leelu rehtu. Muhfu schehligs Keisers to dabbuja sinnah; un man dahwinaja scho gohda-sihmi; un tad es karrä-deenestu atstahju, tad winsch man lifke doht ifgadd pilnigu schahlowinu. Das zeenigs Generals man ne aismirfe; un zaur muhsu widdu braukdams, man apmekleja, fä juhs paschi esseet redsejuschti."

„Kad es atpaffat nahzu un sawä zeemä eegahju, un të redseju, kahdi nabbagi un nez laimigi manni mihti brahti bija palikuschti, tad es paslehu sawu baggatibu, lai besdeez wigi un neganti jilwefi man ne laupltu, nedf ar luhgschanahm, nedf ar wiltibu. Man të ne patifke ne mas, un es gribbesu no scheiseenes jau atkal aiseet; bet par laimi es dabbuju redseht sawu mihtu Jlsi, un ta mannai firdi tohti par tiffe. Nu es apnehmohs sawä prahtä, mehgi naht, woi es ne warretu, ar gudribu un Deewa palihgu, sawus Seltuleijeeschus waddiht us labbaku zektu. Es neweenam ne teizu ne fo, nei no sawas gohda-kahrtas, nei no sawahm mantahm. Dikkai Jlse's wezzakeem man bija jastahsta, kahds es effoht, to reis, kad es pehz Jlse's prezzeju; zittadi tee man ne buhru sawu meitu demuschti. Tapehz es to sudmalneeku un winna gaspaschu eeweddu sawas mahjas; schè es apgehrbu scho mundeeri ar scho gohda-sihmi; teem rahdiju sawu lihds schim fataupitu naudu, un Keisera schehlastibas-grahmatu, no ka tee redseja, ka man no schehliga semmes-tehwa wairaf naudas tappe maktatäs par gaddu, ne fä winnu sudmalla teem nesse eefsch trim gaddeem. Nu teem nahze zits prahes. Bet es winnus luhdsu, man sohliht, fa tee ne kahdu wahrdinu ne fazzitu no wiffa, fo tee bija redsejuschti un

dsirdejuschi, jo tas bija tohti waijadfigs. Bet taggad lai wiffa pafaule to dabbu sinnah; nu wairs ne faitehs ne fo!" —

„Ea stahstija Reins, un wiffi laudis brihnojahs, un preezajahs gauschi par winna labbu laimi. Un tee eefahze, winnu jo wairaf zee niht, fä kahdu augstu kungu, un ne drihstes jahs wairs, ar winnu fä ar sawu draugu runnah. Bet winsch, to mannidams, fazzija: „Kas jums prahtä nahf, mihti kaimini un brahti? Es palikschu pee juhfu fahrtas, un juhs palikfeet manni brahti! Rei mundeere, nei gohda-sihmes taifa gohda-wihru; bet weena mihtodama un deewabihjiga firds!" — Ea runnasis, winsch aptampe wiffus, zittu pehz zitta; un tee aiseijoht tam wehl reis pateize, un to sauze par sawu labbudarritaju un tehru. Un wiffi sohlijahs, kad winnam kstribas buhs, lihds ar winnu preezatees, itt fä buhtu winneem pascheem kahda gohda-deena.

„Pehz trim deenahm bija swehtdeena, un Reina dehlam bija kstifitman tapt basniza. Zau no agra rihta wiffi laudis bija kahjas. Bet Reins peegahje pee Jlse's gultas, un skuhpstija sawu mihtu seewu un sawu dehlinu, fazzidams: „Redsi, mihta Jlsite, manna firds schodeen preejigi lezz! Schis dehlinisch, fo tu man effi dsemdejusi, man dohb leelu preeku; bet es fajuhtu wehl leelaku preeku, skattidamees us muhsu zeemu ar winna eedshwotajeem. Pateesi! jilwefi newaid tahdi launprahrtigi, nedf tahdi zeetfirdigi, fä pafaule gan baschijahs. Skattees, fä tee scho nakt atkal puschojuschi muhsu mahjas ar pufku-wainakeem, fä to reis, kad mums bija kahsas. Bet pee ta tas wehl ne palifke. Wiffas zeema mahjas irr ispuschtotäs us tahdu paschu wihsf, fä buhtu schodeen

wisseem laudim kristibas jeb kahda gohbae deena. Un no muhsu mahjahm lihds basnizai jaunās behrinas irr eesprauktas, tā eela, un puķļu-wainaki un puķļu-schnohres kareahs no weenas behrses lihds ohtrai; arri zeltch wissur apfaishts ar salkahm lappahm un ar daschah dahm puķlitechm."

Tā runnaja Reins, un ta jauna behrnas mahte nosarte no kluffa preeka, un winnas az zis tappe slazinatas no preeka-assarahm, un ta teize: „Ak, tapehz es dsirdeju zaur wissu nakti eijoht un duhzohht ap muhsu istabu, un es ne sinnaju, kas tas effohht.“ — Nu ta ne warreja ilgati gultā palikt; ta zehlehs, gehrbahs, un aisgahje pee lohga, to gohdu statti tees. Ta eesahze kluffinam raudaht no preeka, redsedama, us kahdu jauku wihst schahs pateizigas firdis gribbeja winnus gohbdinaht un eepreezinaht.

Kad Ilse sawu behrninu atkal bija flehpti nehmufti, tad atnahze winnas tehws un mahte, jo tee bija behrnam par kuhmeem luhgti. Arri schee ne warreja deesgan flaweht, tā jauki wiffas mahjas effohht ispuhsfotas, un tā preezigi wiffi laudis kustotees; und Ilse's mahte weenreis pakkal ohtras isfauze: „Nu dee! tah das kristibas Seltuleijas wehl naw redsetas!"

Winnai tā wehl runnajoht, atnahze pulks zeema-meitu un puifchu, pa pahreem ween, un atnesse daschadas masas dahwanas, to winnu wezzaki atsuhstija tam jaunpeedsimmus scham behrnam. Zitti nesse baltu smaltu ausdekli, zitti gahrbus pihragus, zitti sekles un zimbuss, zitti puķles, atkal zitti kufna-rihkus un zittas leetas. Gan drihs warreja teikt: zil mahjas, tik dahwanas! Un wiffi behrni butshoja Ilse's rohku, fazzidami: „muhsu mahte Ilse!" un tad Reina'm rohku butsho-

dami teize: „muhsu tehtibt, Reini!" — Ak, tā jauki stanneja tahdi wahrdi Reina un Ilse's ausis un firdis! —

Nu eesahze no basnizahs-tohrna swanniht. Tas sishdams behrns tappe aisnestis us Deeswas-nammu; pakkal gahje melderis ar melde-reeni, un tas laimigs tehws ar kluffu preeku. Laudis wehl ne bija eegahjuschi basnizā, bet stahweja gaididami preefsch durwim; un wiffi sweizinaja Reini, fazzidami: „labriht, mihstais tehws!" Tad wiffi eegahje basnizā.

Behrns tappe kristihts preefsch spreddika; pehz mahzitais kahpe us kanzeli, un runnaja, ka wisseem laudim buhs pateizigeem buht saweem labbeem un taisneem waldineeem. Winsch wehl ne kad ne bija tik dsikli no firdis runnajas, tā schodeen. Wiffi laudis klaufjahs usmannigi, un ne warreja faturreht sawas assaras. Bet kad mahzitais pehz beigta spreddika luhdse par Keiseru un winna peederrigeem, un beidsohht arri par Seltuleijas teefneekem un preefschneekem, tad luhdse wiffa draudse lihds ar winnu no wiffas firdis. Un kad mahzitais wehl pajehle sawu trihzes danu balsi; un Deewu raudadam's peeluhdse par gohdigu pagasta-wezzaku Reini, tad warreja par wissu basnizu dsirdeht stannigu raudaschanu un schnukseschchanu. Jo itweens taggad peeminneja wissu labbu un mihlestibu, to Reins tam bija darrijis, un wiffi ar pateizigu prahtu atfinne, Reini effam zeema tehwu un labbudarritaju. Ar swehtschchanu un ar flawas un pateizibas-dseefmahm basniza beidsahs.

Tas gohdigs un pasemmigs Reins is nahze no basnizahs tā apfauehts, bet tomehr lohiti preezigs; winsch sawu galwu nokahrdams aisgahje us sawahm mahjahm, un ei-

joht ne pazehle fawas azjis. Pee Ilse s
gultas atnahjis, tas eefahkumâ ne warreja
rûnnaht no lihgsfibas. — Us maltiti pee
winna atnahje feewas tehws un mahte, bas-
nizlungs, ffohlmeisteris, un tee diwi zitti
teefas-wihri. Tee nu stahstija, ka schodeen
pee wisseem zitteem namma-tehweem Seltu-
leija gohda-maltite tohpohht turreta, un ka
arri wissi spittalneeki un pirtneeki no bag-
gateem faimneekem us maltiti effoht luhgti.
Reins krattija sawu galwu, fazzidams:
„Das par dauds! Tahdu leelu gohdu es ne
efmu pelnijis!“ —

Waffarâ Reins ar saweem mihleem
weefem gahje apraudsicht zeema namma-
tehws; winsch kahdu brihtinu nofehdahs
katrà istabâ, un pateize par tahdu leelu mih-
lestibu un gohdu. Arri no pilsfehthas bija
dauds fweeschi atbraufuschi; jo arri tur jau
sinnaja, ka Reinaam tahda gohda-deena
buhru.

Du jauni laudis wissâs mallâs danzoja
un lihgoja; wissur spehlmanni spehleja. —
Deems bija schehligi usstattijees Seltuleijas
zeemu! —

No schahs gohda-un preeka-deenas wehl
ilgi runnaja Seltuleija un aptaiminâs, un
Reins tappe no wisseem zeenihts kâ zeema-
tehws, un Ilse kâ zeema mahte! —

Pateefi, pateefi! kas sawâ muhschâ labbu
fehflu fehj, tas beidsiht fadsihwo jauku plaus-
schanas-deenu. Jo pahr mums walda weens
schehligs un taifnais Deems, kas iffurreu
labbu darbu makfa ar schehlastibu un mih-
lestibu! —

P $\frac{L\bar{i}}{195}$

Čoke

Ciems Kur.